"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 12 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 25 d. Kovo, (March), 1910 m. Metas

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Nuoširdžiai linkime visiems musų skaitytojams ir draugams smagių ir linksmų VELYKŲ ŠVENČIŲ.

"Lietuvos" Redakcija ir Administracija.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Keli metai atgal Maskolijoje buvo didelis revoliucijoninis judėjimas. Tuomet revoliucijos liepsna buvo apėmusi veik visą viešpatiją. Nuvargintoji ir nuskriaustoji per amžius žmonija drąsiai kovojo su savo prispaudėjais ir geidė galutinai panaikinti jų vargų šaltinį — biurokratizmo tvarką. Tačiaus toji plačioji revoliucijos liepsna šiandien persikeitė į mažą žiburėlį, kuris nuo reakcijos siautimu vos-vos žibi. Rodos, kad Maskolijoje jau niekad nebus panašaus judėjimo. Rodos, kad reakcijos siautimui jau nebus galo. Daugelis žmonių, kurie prijautė Maskolijos revoliucijai, su nusiminimu liudnai užklausia, ar išbus kada- nors Maskolijos žmonija? Ir tą klausimą ne visi vienaip išrišа. Vienok tie karžygiai, kurie daug veikė revoliucijos laike, nenustojo galutino laimėjimo vilties, net ir tuomet, kada tasai žiburėlis vos-vos neužgeso. Jie stipriai tikėjo ir tiki, kad revoliucija Maskolijoje ne šiandien, tai rytoj, ne rytoj, tai už kelių metų turės vėl išnaujo užgimti ir tuomet žmonija, gerai susiorganizavus, galutinai nuvers šitą nelemtąjį biurokratų surėdymą ir įves ńaują geresnę valdžios tvarką.

Pereitais metais istorija išvedė eikštėn tokius atsitikimus, kurie daug suraminančio pasakė tiems, kurie prijautė ir prijaučia Maskolijos revoliucijai. Dvi rytų viešpatijos, kurios rodėsi buvo sutvertos tik despotizmo viešpatavimui, padarė pryšakin tokį žingsnį, kuris nustebino visą pasaulį. Buvo tai Turkija ir Persija. Du metu atgal niekas but netikėjęs, kad toji viešpatija, kuri nuo amžių buvo po sultono jungu, kur per keles gentkartes siautė supuvusioji biurokratijos valdžia, stos liuosų Europos žmonių eilėn.

O vienok tas, kas buvo skaitoma stebuklu, šiandien yra tikru faktu. Sultonas Abdul Hamid šiandien yra kaliniu ir baigia paskutines gyvenimo dienas vargingame namelyje, o kuomet atgimusioji Turkija energiškai kas sykis gerina savo valdžią. Dar mažiau vilties buvo Persijos revoliucijos judėjime. Bet ten dar pakol nenukrito nuo tirono galvos karuna ir revoliucijonieriai dar nelaimėjo pergalės vainiko.

Tironija negali atstovėti priešai demokratizmo sroves, kurios šioj gadynėj apėmė jau veik visą svietą. Vienoje tik Maskolijoje viešpatauja despotizmo surėdymas. Net jau Chinuose pradeda atsirasti liuosybės judėjimas, iš kurio užgims didelė revoliucija, ir tuomet taps panaikyta madžiurų dinastija sykiu su persenėjusia valdymo tvarka.

Butų visai aklu tas, kuris šiuose faktuose nematytų didelės nepaliečiančios teisybės. Ta teisybė yra tame, kad žmonijos valdymo tvarkos yra keičiamomis, kad jos nėra tokiomis nuo pat sutverimo svieto. Istorija mums rodo, kad jos nuolatos keitėsi ir keičiasi, sulyg ekonominių žmonijos gyvenimo sąlygų. Tas visai nesutiktų su istorijos prietikiais, kad šalis, kuri pribrendo prie konstitucijoninių laisvių, neįstengtų nusikratyti nuo savęs tironiją. Tokias pat viltis ir beviltis, kurios apima dabar Maskoliją ir Turkiją, pereitam šimtmetyj turėjo pergyventi Europos demokratija. Toks pat buvo padėjimas laike Francuzijos, Austrijos ir Vokietijos revoliucijų. Ir tuomet pergalė svyravo tai į vieną, tai į kitą pusę. Bet pagalios laimėjo liuosybė.

Kas pasiliko teisybe istorijoje, to negali užginti jokis Maskolijos budelis. Patvaldybė yra tik valdymo forma, kuri jokiu budu negali sutikti su vis bujojančiu kapitalizmu. Patvaldybė butinai turi duoti vietą kapitalizmui. Kapitalizmas reikalauja tokios valdžios, kokią mes turime čionai Amerikoje. Jam reikia Taft'o valdymo, o ne Nikalojaus II šeimininkavimo.

Maskolijos revoliucijos pergalė tuno netolimoje ateityje. Niekas negali tikrai permatyti, kaip ilgai tęsis šitas liglaikinis tylėjimas. O vienok tikru daiktu yra tas, kad dabartinis Maskoljos žmonijos ramumas pavirs kuomet į didelę revoliucijos bangą, kurioje butinai turės pražuti caras su visa jo suorganizuota gauja biurokratų, šnipų, provokatorių ir kitokių nedorėlių.

VOKIETIJA.

Šiame laike Vokietijos valdžia nori įvesti naujus rinkimų įstatus. Iš tos priežasties Vokietijoj viešpatauja didellis neramumas. Visa tos šalies laikraštija dabar aštriai kritikuoja valdžios sumanytąją rinkimų reformą. Kiekviename didesniame Vokietijos mieste rengiamos triukšmingos demonstracijos.

Pereitą nedėlę Berlyno žmonija parodė Vokietijai, kad ji yra galinga ir kad valdžia turi su ja taikinties, nes kitaip gali buti blogai su dabartine valdžia. Nežiurint į skaitlingą policiją ir kariumenę, visas miestas buvo darbininkų rankose. Demonstracijoje dalyvavo apie 150.000 darbininkų. Demonstrantai, iškėlę raudonas vėliavas ir giedodami revoliucijonieriškas dainas, triukšmingai maršavo po visą miestą. Policija, kurios buvo keli tukstančiai asmenų, ir kariumėnė nedrįso užkabinti darbininkų. Visa Vokietijos viešpatija persitikrno, kad darbininkų partija tenai yra galinga.

"Palast" teatre kovo 13 dieną socijalistai buvo parengę viešą susirinkimą, kad užprotestuoti prieš naujus rinkimų įstatus. Žmonių prisirinko pilnas teatras. Visos vietos buvo užimtos. Net gatvėje ties "Palast" teatru buvo didelis žmonių spaudimas. Kalbėtojai savo aštriose kalbose kritikavo naujų rinkimų įstatų įvedimą. Jie išrodinėjo visus blogumus dabartinės valdžios. Po susirinkimui visuomenė norėjo padaryti demonstraciją prie savo ciecoriaus rumus, bet policija apgulė tiltus ir neleido žmonėms pereiti kiton upės pusėn, kur atsiranda viešpaties rumai. Demonstrantai ne daug tam priešinosi. Jie išskleidė raudonas vėliavas ir dainuodami patraukė paupiu, teip kad iš rumų langų galima buvo aiškiai juos matyti.

Iki šiam laikui vienam Berlyne socijalistai jau parengė apie 60 tokių susirinkimų, į kuriuos kas sykis atsilankė daugybė žmonių. Viename iš tų susirinkimų kalbėjo socijalistų atstovas Hirsch. Jis savo kalboje darodinėjo, kad abelna revoliucija Vokietijoj yra nepertoli ir kad laikas jau žmonėms turėti vietoj apkarunavotų stulpų tikrą žmonių valdžią. Susirinkusieji triukšmingai plojo tiems kalbėtojo darodinėjimams. Kalboms pasibaigus, organizatoriai kvietė visuomenę ramiai išsiskirstyti į savo namus, kadangi policija tik laukė progos užpulti ant darbininkų. Demonstrantai ramiai išsiskirstė.

IŠPANIJA.

Praslinko tie laikai, kada viso pasaulio akys buvo atkreiptos į Išpaniją. Tiktai laikas nuo laiko pareina iš tenai atbalsiai, kurie liudija apie tos šalies nuopolį. Tenai dar vis viešpatauja klerikalizmas ir viduramžinio barbarizmo tamsumas. Neperseniai visa demokratiškoji Europa išreiškė savo rustybę už liepos mėn. dalykus ir panieką viešpataujančiai ten valdžios tvarkai. Su karštu temperamentu Išpanijos žmonija sukilo, apskelbė revoliuciją, maištą ir greitai apilso, įpuolė į apatiją ir daleidžia katalikų reakcijai po senovei plėtoties. Tai reakcijai draugauja tamsumas, su kuriuo gali konkuruoti tik Galicijos visuomenės tamsumas.

To Išpanijos tamsumo priežasčia yra vargas, Tenai viešpatauja didelis išnaudojimas, išnaudojimas privilegiruotas ir įstatymais paremtas. Privilegiruotos ypatos yra mažais tironais. Jie tarnauja valdžiai, o už tai jie naudojasi liuosybe ir valdžios parėmimu. Tokie tironai, rašo garsus Išpanų rašėjas Costa, aplaisto vandeniu laukus savo pasekėjų, o daro visokias skriaudas tiems, kurie jų neklauso ir jų laukus pamaži prijungia prie savo žemės. Tie tironai, norints turi geriausią žemę, nemoka jokių mokesčių; savo gyvulius gano ant kaimyniškų laukų. Jie užima geriausias vietines valdžios vietas ir todėl žmonės priversti jų bijoti.

Profesorius Azcarate, kalbėdamas apie tokį dalykų stovį, nupiešia jį, kaipo "naujos rųšies feodalizmą, šimtą kart baisesnį už vidurinių amžių feodalizmą". Darbininkų kliasos padėjimas dar baisesnis.

Vienok prasideda ir tenai judėjimas, kuris rodo, kad visuomenė pradeda svarstyti ir suprasti dalykų stovį. Republikonų demagogija, kuri jau daug sykių suvadžiojo žmones, nustojo įtekmės pas žmones. Pastaruoju laiku pradėjo eiti du laikraščiu "La International" socijalistų organas ir "Solidaridad Obrera" sindikalystų organas.

Liepos mėn. prietikiai vistiek atnešė šiokią tokią visuomenei naudą.

SUVIENYTOS VALSTIJOS.

Kovo 19 dieną buvo paskutinė Cannono viešpatavimo diena Suvienytų Valstijų kongrese. Nuo kelių metų Cannon'as buvo buto pirmsėdžiu ir viską ten savarankiškai valdė. Norints jis yra senas (turi 74 metus), bet visuomet buvo baisunu daugeliui atstovų. Vienok nuo dvejų metų pradėjo tvertis opozicija. Tankiai gimdavo "maištai" ir tik kovo 19 dieną užstojo krizis. Visiškai panaikino Cannon'o valdžią, išmezdami jį iš taisyklių komiteto. Opozicija buvo teip stipri, kad galėjo jį prašalinti ir nuo pirmsėdžio (speaker'o) vietos, bet, nežinodama tuo kartu ką rinkti ant jo vietos, paliko jį iki šios kongreso kadencijos pabaigos. Cannon'o taisyklių komitete vietą užėmė demokratas Cham Clark. Į Clarko išrinkimą republikonai ne maloniai žiuri.

Sumuštasis politikierius Cannon dabar renka savo išblaškytas spėkas ir mano vėl atgauti praloštą poziciją. Cannon savo draugams apreiškė, kad jeigu jam nenuseksią įeiti vėl į taisyklių komitetą, tai jis atsisakysiąs nuo buto pirmsėdžio vietos.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vasario 14 d. gelžkelių salėje buvo "tarnaičių vakaras". Gerai sau sulošta "Valsčiaus sudas"; tik "Kuprio" kostiumas buvo baltgudiškas. Paskui buvo dekliamacijos ir p. Marcinkevičiaus vedamas vien tik mergaičių choras, labai dailiai "nuo ausies" padainavo keletą lietuviškų liaudies dainelių.

Ir "Rutos" chorui vertėtų pasimokyti liaudies dainelių.

("Lietuvos Žinios").

Kun. Dambrauskui leista išleidinėti naujas laikraštis "Tikėjimas ir Mokslas". Į metus gali išeiti ne daugiau 20 kartų, kaina metams 1 rub. 50 kap. Skyriai: 1) tikėjimo-doros, 2) mokslo, 3) ukio, 4) prekybos ir pramonijos, 5) literaturos, 6) margumynai.

("Lietuvos Žinios").

IŠ ŠVENČIONIŲ, VILNIAUS GUBERNIJOS.

Pernai, lenkams su lietuviais susivaidijus, iškelta iš Švenčionių visi kunigai lietuviai (ir dagi dzekonas), o jų vieton atkelta kiti. Po tų permainų kiek laiko lyg buvo ramu, bet neilgam. Lenkai ir dabartiniais kunigais nepatenkinti. Šią žiemą jau 4 sykius buvo lenkų delegacija pas J. M. Administratorių prašyti, kad pakeistų kunigus. Kokios bus jų prašymų pasekmės — pažiurėsime. Tuo tarpu ir lietuviams nevertėtų snausti.

K. C-lis.

("V-tis").

IŠ VIDENIŠKIO, VILNIAUS PAVIETO.

Per 33 metus buvo pas mus klebonas lenkas, kuris nemokėjo lietuviškai nei vieno žodžio. Parapijonjs, nors visi lietuvini, bet buvo verčiami lenkiškai poterius kalbėti. Maldos žodžius žmonės teip iškraipė, kad nebuvo galima suprasti, ką kalbą. Dabar gavome kunigą lietuvį, kuris musų prigimtoje kalboje pasako pamokslus ir atlieka kitas pamaldas.

Lenkeliai ir kiti "šlėktos" pyksta ant kunigo už lietuvių kalbą ir stengiasi visokiais šunybes jam daryti, bet kunigas į tai nepaiso ir eina tokiu keliu, kokį jam sąžinė rodo.

Sausio 29 d. padarėm nutarimą uždengti monopolį ir aludę, o teippat pareikalavom mokytojo lietuvio, tik nežinom, ar gubernatorius užtvirtįs musų nutarimą.

Antanas Bučis.

("Saltinis").

IŠ KAUNO.

Visose Kauno mergaičių gimnazijose lietuvaičių mokinių yra 16, kurių 12 mokinasi Losickaitės gimnazijoj, 1 vyriausybės gimn. ir 3 privatinėj Ignatievos gimnazijoj. Losickaitės gimnazijoj išguldinėja ir lietuvių kalbą, p. Lekeckas. Visos lietuvaitės mokinės lanko tąsias lietuvių kalbos lekcijas.

M-kis.

("V-tis").

IŠ JUOSVAINIŲ, KAUNO PAVIETO.

Iš rimtų šaltinių girdėjome, jog valdžia galutinai užtvirtinusi sumanymą tiesti tiltą per Šušvę pačiame Juosvainių miestelyje ties Juodkaimiu, kaip tai visų ir buvo pageidaujama. Bus tai didis patogumas plačios apylinkės gyventojams ir kelių vieškelių keleiviams, kuriems, per potvinius suirus tiltui, besikeliant per upę, priseidavo daug pavargti ir daug prikentėti. Sumanymo tilto statymo iškaščiai nemaži; taigi laukiama vietiniems žmonėlėms uždarbių, kurių šįmet kaip tik nebuvo, o jei ir buvo, tai menki, nes pas mus daugiausiai uždarbiaujama miškuose, o miškai šią žiemą stovi.

Musų Šušvė teipogi pritilo, rami; tiesa, skubinasi į Nevėžį, bet nesipučia, krantų neardo ir gyventojų nebaugina, tartumei nusileido, išgirdus apie žadomąjį tiltą.

Nuo dviejų sanvaičių čiulba mums pavasarį veversėlis, bet čiulba kaž-kokiu dar užkimusiu balsu.

Praeitą rudenį įsteigtoji krasa silpnai gyvuoja, grasina jai net uždengimo pavojus. Mat, kulturos įstaigoms pas mus kaip ir per anksti!

J. Ačas.

("V-tis").

IŠ VARNIŲ, KAUNO GUB.

Musų žmonės noriai skaito knygas ir laikraščius, kurių pareina į musų pačtą nemažą. Vartotojų Draugijos sankrovoje galima gauti nusipirkti visokio turinio nors nedidžiame pasirinkime, knygelių ir atskirais numeriais "Šaltinį" ir "L. Ukininką", kuriuos visad išperka ir mažai kada lieka. Yra ir parapijinis knygynėlis įtaisytas už sudėtus parapijonų pinigus, po priežiura ir namuose Senųjų Varnių parapijos kamendoriaus. Ten visa nelaimė, kad jis yra uždarytas nuo pereitų metų gegužės mėn. iki šio laiko, ir niekas negali juo naudoties. Neseniai parkeltasis kamendorius kun. V. dar iki šiol jų nedalina. Taigi vienatinis šviesos šaltinis, ant kurio teip uoliai visi puolė — stovi uždarytas.

Ar negeriau butų, kad sutaisius draugiją, pavesti jai knygyną, kurį ji padidinus naujomis knygomis, leistų žmonėms naudoties.

("Saltinis").

IŠ RAGUVOS, UKMERGĖS PAVIETO.

Pas mus jau antri metai, kaip yra įsteigta dvikliasė ministerijos mokykla. Vyresnysai rusas, antrasai — lietuvis. Vaikų mokykloje yra daugiau, kaip šimtas. Kadangi dabartinis mokyklos namas senas ir dvikliasei mokyklai mažokas, valstiečiai, iš "augšto" raginami, sumanė su pagelba iždo pastatyti mokyklai naują ir didesnį namą. Iždas iš savo miško duoda rąstus, valstiečiai gi privalo susivežti ir už darbą užmokėti. Dabar jau veža rąstus, ir pavasarį statys namą. Prieš pradedant tą darbą, šitai ką reikia atminti. Mokyklai namas privalo buti sausas, šiltas, šviesus ir augštas. Raguvos mokykloje butinai privalo buti trįs nemažos vaikams mokyties salės, trims mokytojams butas, nes ilgainiui turės buti trįs mokytojai, dviejų bus permaža. Man regis, jog dabar užmanytasai namas nebus toks. Rąstai suvežama menki, žali, vėl sunku medį teip namą pastatyti; medinis namas bijos ir "grybo", ir ugnies. Mano nuomone, argi negeriau butų pastačius muro namą, kaip kad kitur daroma. Pardavus tuos rąstus, pridėjus po keletą kapeikų savo, paprašius per zemskį valdžios pašelpos, — susidėtų apie 8000—10-000 rublių ir butų gana puikus namas ir tai ilgam laikui. Taigi, vyrai, eikite į zemskį ir išreiškite tą nuomonę, o jis visa iš iždo išgaus. Čia privalo nesnausti viršaitis su rinktiniais. Jiems pavesta rupinties valsčiaus reikalais.

Bėmolis.

("V-tis").

IŠ SKREBOTIŠKIO, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Sausio 23 d. buvo čia 4 ir 3 seniunijos (obščestvos) magazino prižiurėtojo rinkimai. Rinkimai buvo trukšmingi ir ilgi. Prie buvusiojo seniuno Pažemeckio ir magazinierių Kazilionio ir Baldyšio daug javų stigo. Valsčiaus ponai nutarė parinkti po 2 svaru nuo kiekvieno ukininko ir papildyti magaziną, bet tik kitaip tą darbą atliko. Magazinieriu išrinkta Jonas Mačėnas teisingas ir blaivus žmogus. Paskui buvo svarstoma, ar nepakėlus sargui algos, bet nutarta visa palikti po senovės.

Viršaičiu išrinkta Vežlys, žmogus vidutiniškas. Bet teisėjai tai jau visai nurinkti: teisybė bus degtinės pusėje. Tik du blaivųs, bet ir jie nori atsisakyti. Butų gaila!

S. Truputis.

("Šaltinis").

IŠ ROKIŠKIO, EŽERĖNŲ PAVIETO.

Per metinę valsčiaus rinktinių sueigą zemskis pranešė, jogei šiems metams sąmata yra sustatyta. Žinoma, žmonės subruzdo ir vienu balsu šaukė: "Jeigu vieni viską padarėt, tai nebuvo verta mumis šaukt". Ant galo pareikalavo jų nuomonę užrašyti į knygą, bet zemskis vis minavojo, jogei ir anas turįs tiesas savotiškas.

Šiems metams norėjo padidinti sąmatą šiems reikalams: pastatyt prie valsčiaus namų butą atvažiuojantiems činauninkams; tam reikią 700 rub. paskui prie pačtos arklių pridėti 500 rub., uždėt algos raštininkui ir viršaičiui, 100 rub. pataisymui ant kelių ženklų (nors jų niekas netaisydavo). Paskiau gazietoms 40 rub. Bet gazietų tik išrašydavo "Vienybę". Žmonės užu tai supyko, kad už 40 rub. tik viena "Vienybė". Čia reikia dar pažymėti, jog kaikurie žmonės ir mislijo, kad "Vienybė" tokia brangi, tik paskui vienas nuo kito teisybę sužinojo.

Valstietis.

("L. U.").

IŠ GIRDIŠKIO, RASEINIŲ PAVIETO.

Gruodžio 18 d. nežinia iš kokios priežasties sudegė senoji medinė Girdiškio bažnyčia; naujoji dar nepabaigta statyti. Pamaldos atliekamos šiokiomis dienomis klebonijoj, o šventadieniais varpinyčioj. Kalėdų pirmą dieną klebonas Čerkelauskas per pamokslą išaiškino, kad bažnyčia sudegė per žmonių kaltybę: sakė, kad Dievas nubaudė už žmonių negerus darbus ir girtuoklybę. Beto dar priminė kokį tai siuvėją, kuris skaitąs "L. U.". Tas, girdi, dar užtrauksiąs didesnę Dievo koronę.

Lauksargys.

("L. U.").

IŠ LYGUMŲ, ŠIAULIŲ PAV.

Sausio 31 d. klebonas Rupkis iš sakyklos apskelbė naujus įstatus. Štai jie: 1) Visuose kaimuose visos vestuvės turi buti neilgesnės dviejų dienų; 2) jaunavedžiai prieš vestuves turi sudėti pas kleboną Rupkį 25 rublius kaucijos, kad daugiau dviejų dienų nebaliavos; o jei baliavos, tai tie 25 rub. eina "ant bažnyčios"; 3) visi vaikai iki 15 metų amžiaus neprivalo pypkių rukyti ir į jokius susirinkimus nei pasilinksminimus vaikščioti. Lygumiečiai veik bijo, kad klebonas "gerai bedarydamas" daugiau blogo nepridarytų.

A. Švitinis.

("L. U.").

IŠ SUVALKŲ.

Vasario 12 ir 13 d. Varšavos Teismo Rumas nagrynėjo garsią bylą apie išplėšimą (vasario 17 d. 1906 m.) Lazdinų pačtos, kuomet Tuvo sudraskytą caro ir carienės paveikslai, paimta apie 4 tukst. rub. ir nušauta pačtos viršininkas. Kiek žinoma, tai buvo padaryti kuopos, kuri tuomet Suvalkų gub. plėšė visą eilę monopolių, draskė gminų kanceliarijas, teismus, mokyklas. Vienas ir tos kuopos, Pečiulis, dar 1906 m. nuteistas katorgon. Bet čionai teisman pakliuvo gerai pasiturinti ukininkai: Lelešius, jo švogeriai — Liudv. Matulaitis ir Žaleduonis, tėvas ir sunus Slavynai, Gaižnių gminos raštininkas Blaževičius ir Lelešiaus tarnas Klimavičius. Iš jų: Slavynas (tėvas) kalėjime numirė, o sunus dar toli prieš bylos užvedimą išėjo Amerikon. O penki kiti — išsėdėjo kas 14, kas 21 mėnesį kalėjime — stojo teisman; buvo kaltinami pagal 103 str. n. krim. kod. ir 13, 1459 ir 1632 str. krim. kod. Gręsė kiekvienam ligi 20 metų katorgos. Teisman buvo sušaukta 48 liudytojai. Visi kaltinamieji išteisinti ir tuoj paleisti iš kalėjimo. Gynė pris. adv.: atstovas A. Bulota ir Leontjevas (iš Peterburgo). Byla ėjo uždarytomis durimis.

("L. U.").

IŠ VILKAVIŠKIO, SUVALKŲ GUBERNIJOS.

Ši žiema ukininkams linksmesnė, negu pernykštė, bet darbininkams bežemiams sunkiai gyvenama: darbų nėra. Gyvenantiems arčiau miesto arba miško, tai dar šiaipteip galas su galu suduriame.

— Per laidotuves žmonės po truputį jau pradeda nebevartoti degtinės ir alaus. Yra daug dar tokių, kurie tvirtina, kad degtinė nereikalinga, bet atsitikus progai ir parsigabena.... Liudna!

Uola.

("Šaltinis").

IŠ MARIJAMPOLIO.

Vasario 15 d. buvo visuotinas "Žiburio" susirinkimas. Pribuvo apie 65 skyrių atstovai, trečdalis jų kunigai. Prisirinko pusėtinai ir svečių, žiburiečių ir šiaip žmonių. 54 Žiburio skyriai skaito 3097 užsimokėjusius narius, tankiausiai narių mokesnio po 1 rub. Metinė įeiga 6091 rub., išlaidų padaryta 5445 rub. Skaityklų "Žiburys" turi 16. Išrašoma į skyrius 28 "Šaltiniai" kita tiek "Vienybės" ir "Vilties" ir 1 "Lietuvos Ukininkas" į Marijampolės Centrą. Knygynuose yra apie 20 tukstančių knygelių. Žiburietis vidutiniškai perskaito per metus 3 knygutes. Žiburys turi 9 mokyklas su 464 mokiniais, tris ubagų prieglaudas ir aprupina vieną mergaičių progimnaziją, kur mokosi 46 lietuvaitės. Kaipo naujena buvo pranešta, kad Tabakinėje susitvėrė be kokio nors kunigų ar inteligentijos agitacijos į prikalbinėjimo "Žiburio" skyrius. To skyriaus atstovas užklausė, ar gali skyrius gyvuoti neturėdamas kunigo. Kun. Puodžiukinas paaiškino, kad sulyg įstatų, kiekvienas "Žiburio" skyrius turi turėti kunigą, patarėją tikėjimo ir doros klausimuose, todėl tabakiniečiai turi ant susirinkimų parsiveždinti kunigą. Girnius (Garliavos) pranešė, kad jų skyriuje per 4 metus tik kartą buvo kalbama apie tikėjimą.

Kun. Česna perskaitė referatą apie pirmeivius. Pripažino, kad visi lietuviai pabaigę augštesnius mokslus virsta bedieviais. Mokslą ir kulturą žmonėms turi nešti kunigai, pertat žiburiečiai ir yra pirmeiviai, o tie, ką save vadina pirmeiviais, ištikrųjų yra atzagareiviais. Toliau kun. Česna dar pridėjo, kad pirmeiviai su brauningais jau žmonėms įgrįso ir tt.

Taigi klausykite: "Žiburys" nuo šiol vadinsis "pirmeivių" draugija. Ot, stebuklai!

Paskui dar nutarta steigti "Krikščioniską Ukio Draugiją". Buvo pasiūlyta vieton tvėrus kitą draugiją prisidėti prie "Marijampolės Ukininkų Draugovės". Bet kun. Draugelis (jau per Marij. skyriaus susirinkimą) atvirai pasakė, kad, girdi, "Ukininkų Draugovėj" yra nariai, kurie nepildo kaip reikiant tikėjimo priedermių, pertat "žiburiečiams" draudžiama ten įstoti. Didžiuma žiburiečių su kun. Draugelio žodžiais sutiko ir nutarė atskirai sau tvertis draugiją. Ant galo dar centro Komitetui buvo pevesta sutaisyti kataliogą leisti žiburiečiams skaityti knygų.

P. V.

("L. U.").

IŠ BUDVIEČIŲ, KALVARIJOS PAVIETO.

Kaimas musų nemažas, tik žmonės labai tamsųs. Į visą sodžių pareina tik vienas egzempliorius "Šaltinio". Kad ir žuriam iš jaunesniųjų vyrukų ateitų noras pasiskaityti laikraščių, tai tokiam tėvai neleidžia skaityti. Anot jų, — duonos iš skaitymo nevalgysi. Toks tėvų tvirtinimas yra didžiai klaidingas, nes kiekvienas, kuris skaito ir apšviestesnis, visuomet gardesnę duoną valgo.

Tiems gi, kurie nemėgsta skaityti, pasilieka tik degtinė ir magaryčios, o su joms ir didis skurdas.

Senas Siuvėjas...

("Šaltinis").

IŠ GRIŠKABUDŽIO, NAUMIESČIO PAV.

Sausio 25 d. nakčia apvogė Katilių sodžiaus ukininką Mockaitį. Šis tuoj ant rytojaus švintant, parsivežęs iš Griškabudžio du sargybiniu, idant pagelbėtų rast pavogtus daiktus, važiojosi tuos sargybinius pas to-pat kaimo Kriaučiuną, Jakštį ir Dovydaitienę. Tas važinėjimas labai keistai išrodė, nes visi žino, kad tie žmonės vagių neprilaiko.

Nežinia, ką sargybiniai Katiliuos teip pamėgo, tik po tam tuoj pagret vasario 6, 9 ir 13 d. ir viršininkas, ir žandarai, ir žemsargiai buvo atvykę pas Dovydaitienę, ir klausinėjo sunaus, dukters ir kokio tai svečio. Neradę, viską iškrėtė, bet nieko ypatingo neradę, tik užtikę kokį tai sąsiuvinį, kamščių trauktuvą (kreicorių) išsidangino.

Bevardė.

("L. U.").

MUSŲ DVARŲ DARBININKAI.

Imsiu M. dvarą, Kauno pavieto. Žemės 300 su viršum dešimtinių kuogeriausios; savininkas p. S. B., valstietis.

1. Kumečiai naktimis dvarui darbų nedirba; darbo diena skaitoma ištisus metus nuo saulės patekėjimo ligi užsileidimo (neseniai teip).

2. Pusryčiams ir pietums, net vasarą, laiko duodama tik tiek, kiek reikia pavalgyti; jeigu dirba su arkliais, tai pietums 2 valandi poilsio.

3. Darbai dirbama bendrai; tik rugiai ir kviečiai kertami po uždaviniu, nežiurint kumečių sutikimo; dešimitnė skiriama trims dienoms.

4. Kirviai, dalgiai ir piuklai, lygiai jų taisymas esti kumečių.

5. Kumečiai susirgę arklius gauna iš dvaro, bet gydytoją ir vaistus turi turėti iš savęs.

Kumečiams mokama:

a) Pinigais 30 rub.; b) grudais: rugių 12 purų, miežių 5 pur., avižų 4 pur., žirnių 2 pur., kviečių 1 šėpelis, bulvių 8 pur. sodinama, sėmenų sėjama 4 gorčiai, vilnų duodama 2 svaru, viena karvė šeriama dvare, burokams 3—4 eželės daržo, kurui žabarų kiek reikia.

Kumečių žmonos turi atlikti dvarui 30 dienų; vienas kumetis turi turėti antrininkę, vadinasi, pilnametę merginą, kuri savo duona ir apdaru ištisus metus kas dieną dirba dvarui, tegaudama vos tik pusę kumečio algos pinigais ir grudais. Kumetės kas dieną rytą ir vakarą ištisus metus melžia karves; šale to, dar kiekviena kumetė turi ant trijų dešimtinių žemės plotо mėšlus iškapstyti; tam darbui reikia 6 dienų, o dvaras už tai teprimoka vos 1 rub.; jeigu kumetė nuo mėšlų kapstymo atsisakytų; tai dvaras 1 rublį nutraukia iš kumečio algos, sakydamas: man už 2 rub. by kas iškapstys. Kumetis tegautų 29 rub.

Kerdžius gauna tiek, kiek ir kumečiai, tik jo padėjėjui pridedama: 3 pur. rugių, 1 pur. žirnių, 2½ pur. miežių, 2 pur. avižų, bulvių silkinė bačka sodinama, sėmenų 2 gorčiu sėjama, vilnų svaras duodama. Kerdžius gi šimet savo padėjėjui moka: 9 rub. pinigais, duoda drabužį ir valgį.

Kumečiai žabarus iš miško parsiveža dvaro arkliais dieną, bet žabarus susikapoti, bulves nusikasti, linus nusirauti, nusišukuoti, išsiminti, į maluną grudus nusivežti, turi "savo" laiku, vadinasi, naktimis; arba sau samdyties kitus darbininkus. Gaila darosi, žiurint, kaip kumetis 17—18 valandų vasaros dieną be poilsio dirbęs, naktį 11—12 valandoj ant skiedryno *kapoja* sau kurui žabarus! Arba vėl, kaip kumetė nėščia statoma vasarą prie sunkaus darbo! Arba kumetė, nuplukusi, nušilusi vasarą prie darbo, ant dvyliktos parbėgusi į grytelę, turi greituoju, skubinti taisyti pietų vyrui, sau ir vaikučiams! Kumečių kudykiai apleisti čia, nėra kam jais rupinties; jeigu jie dar smulkus, tai tėvams išeinant prie darbo, stačiai jie užrakinami.

Ant vietos puras skaitosi 24 gorčiai, šėpelis 18 gorčių; bet dvarai visur tyčia saikus mažina, kad ir čia nors gorčių, nors saują nutraukus nuo kumečio; teip čia dvare puras teturi 22 gorčiu, o šėpelis 15 gorčių. Grudai, nors turėtų buti pagal sutartį pirmlakai, bet duodama kuoblogiausi, beveik kokie per "arbos" ausis išėma, ir nevienas gorčius javų reikia atmesti, kol galima grudus valgymui malti. Vietoje vilnų dažniausia duodami pakojai. Jeigu dvarui reikia, kumečiai be užmokesnio siuntinėjami net šventadieniais. Aišku, kad dvaro kumetis yra begalo išnaudojamas ir skriaudžiamas: už menkutę algą dvaras ima iš kumečio du, tris darbininkus sau visam metui. Tai baudžiava, vergija! Kumečiai savo skriaudą mato, supranta, bet nieko negali padaryti, turi kęsti ir tylėti. Dvarininkai yra susimokę ir eina išvien, o kumečiai, budami palaidi, be organizacijos, negali nuo skriaudikų apsiginti. Dirba sunkiai, o pusbadžiu stimpa; eidamas į kitą dvarą, tą pat randa. Teip yra šiame dvare, teip lygiai kitur, su mažomis atmainomis. Kumečio senatvė dar neapdrausta; jis sunkiai dirba dvarui, o jam akyse vis stovi baisi šmėkla — elgėtavimas amžiaus gale. Kaip musų kumečių gyvenimą pagerinti? Dvarininkai, baimės nematydami, geru noru patįs nenusileis, visuomenė gi dabar kumečiams nieko negali padėti, nes dar daug reikia metų, kol musų žmonės susipras visuomenės nariais esą, kol atjaus, kad reikia gyvent draugijniu, socijaliniu gyvenimu ir nekartą net be savo pelno ir naudos kitam padėti.... Musų kumečiams tik gali dabar padėti valdžios tam tikri išleisti įstatymai. Reiktų musų atstovams V. Dumoje judinti šitą klausimą.... Streikų ir boikoto liuosumas vėl nieko negelbės, nes patįs kumečiai ir kiti darbininkai dar nesusipratę: vienam atsisakius, dešimtis puola į jo vietą. *X.*

("V-tis").

LIETUVIAI DARBININKAI MASKVOJE.

Lietuviai bėga iš tėvynės ne tik į Ameriką. Teip, paskutiniais metais, pairus darbams toje "aukso šalyje", pradėjo didėti lietuvių ėjimas Rusijon į didesnius miestus uždarbiauti, nežiurint to, kad čia teip-pat minios bedarbių laukia vietos. Bet su lietuviais neišlaiko konkurencijos, viena dėlto, kad lietuviai namie dirbę, "kaip jaučiai", ir čia neatsisako nuo sunkiausio ir pavojingiausio sveikatai darbo; o antra — lietuviai darbininkai labiau už kitus patinka pabrikantams dėl to, kad jie nesusipratę, duodasi išnaudot, neturi jokios organizacijos ir tt.; yra, žinoma, dar ir kitos priežastįs: lietuviai doresni už gudus, darbą atlieka sąžiningiau ir neteip girtuokliauja. Todėl kai-kurie pabrikų užveizdėtojai tyčia siunčia agentus Lietuvon vilioti darbininkų, kaip štai už Maskvos, Gužano pabrikoje dirba apie 200 lietuvių, parkviestų iš Lietuvos. Atsirastų ir daugiau tokių pavyzdžių. Kiek išviso yra letuvių darbininkų Maskvoje? Į šį klausimą sunku ką tikro pasakyti, kaip sunku pasakyt, kiek išviso čion yra lietuvių. Jokios organizacijos, jokios darbininkų draugijos nėra. Čia dar nejudinta, usnimis apaugusi dirva. Ją tai privalėtų "M. L. Šelpimo Draugija" arti; juk jos tikslas ir yra "gerinti materijališkas ir doriškas gyvenimo sąlygas"; tiesa, tik savo narių, bet ji kalta, kam nepritraukia prie saves darbininkų (aš kalbu apie tokius darbininkus, kurie dirba pabrikose ir apskritai sunkų juodą darbą). Prastų darbininkų, kurie diena iš dienos kovoja su badu, draugijoje nerasim. Draugija rupinasi tik tokiais, kurie gali kas metai įnešt jos kason po 6 rub. (žiur. dr. įstatų pusl. 3, 4 ir 6). Ar ne verčiau butų rupintiesi ne nutautusiais buržujais, bet "mažuliais", t. y. tais, kurie ištikro verti to? Pirmiau, kaip prigulėjo prie draugijos p. Baltrušaitis, tai jis dar šiuo tuo gelbėdavo darbininkus; vietą surazdavo, ar šiaip ką patardavo; o dabar, jam iškeliavus iš Maskvos, tuo rupinasi vien tik p-nia Merfeldienė. Dauguma darbininkų nežino, kad yra Maskvoje lietuvių draugija, kad yra bažnyčia; draugijos butan ateina apie 20 darbininkų ir tai tokių, kurie skaitosi susipratę.

Darbininkų turtai nekokie, nes uždarbiai menki. Teip Fereino vaistų pabrikoje dirba 6 liet.; už 8 valandų darbą gauna po 17 rub. mėnesiuĮ. Jasinskio trąšų pabrikoje dirba 10 liet. ir už sunkų, ánot darbininkų, darbą gauna po 27 rub. ir tt., ir tt. Jei tikėt darbininkams, tai kiekvienoje dirbtuvėje rasi lietuvių ir vis tai tamsųs, nesusipratę žmonės; retas moka skaityt arba rašyt. Įsikalbėjau kartą su vienu darbininku ir klausiu: Kur Tamsta tarnauji? — Ant "želieznos dorogos" — sako. — O daugiau ar yra tenai lietuvių? klausiu vėl. — Lietuvių? nežinau: beje, yra dar 6 katalikai. — Na, o keik jųs gaunat? — Ot, zarabotkas nekoks: gauname po 6—8 grivinas. — Tai grįžkit Lietuvon — pradėjau aš karštai. — Juk tenai per rugpiutę gauna daugiau, ir valgį. — Teip tai, teip, bet ką žiemą veikt?.... — atšovė jisai.

Kitas darbininkas, neseniai atvažiavęs iš Peterburgo, pasakojo, jog tenai daugiau lietuvių; kiekvienoje dirbtuvėje galima esą rasti po 10—15—20 liet. darbininkų ir už darbą geriau ten moką, ir pragyvenimas pigesnis. Atvažiavęs Maskvon, jisai beldėsi porą dienų, kol surado kambarį; ir kambariai Maskvoje, sulyginus su Peterburgo, tai lindynės.... Tiesa, čionai už žmoniškesnį kambarį reikia mokėti 13—15 rub., bet darbininkas, gaunąs 17 ar 20 rub. negali tokio samdyties: jisai džiaugiasi gavęs teip vadinamą "kampą" (ugol) arba "koiką" už 3—5 rub., ir teip kokiam tvankiam kambaryje rudija 10 ir daugiau žmonių. Pasitaiko, kad vienam kampe gyvena virėjos, tarnaitės, o kitam — darbininkai.

Dar blogesniame, kaip turtu, teip ir doros padėjime esti lietuvaitės-tarnaitės. Tėmytina, kad daugiausia keliauja Maskvon kaunietės, mažiau vilnietės ir nei vienos nesutikau suvalkietės.

Paskutiniais metais darbininkais pradėjo rupinties studentai; teip, jie sudarė "Apšvietos" kuopelę, kuri veltui mokina juos šeštadieniais ir sekmadieniais skaityt ir rašyt; bent paaiškina šį-tą iš geografijos, astronomijos, istorijos ir tt. Bet ir čia ne be klaidų. Prie tokių klaidų galima priskaityti paskaitą apie Magometo tikėjimą, apie Joną Gusą ir tt. Kalbėtojas piešia popiežius ir abelnai dvasiškiją pagal Ilovaiskio, Vinogradovo ir k. vadovėlius ir jau turbut "populerizuodamas" prideda nuo savęs tokius faktus: vienam mieste (kalbama apie Kristaus laikus) išrinkdavo gražiausią mergelę, sodindavo ją ant asilo ir su visa procesija eidavo per miestą į bažnyčią. Bažnyčioje mergelę sodindavo pas altorių, o vyskupas laikydavęs mišias. Per mišias, kuomet atsigrįžus į žmonės, reikėjo sakyti "Dominus vobiscum", "ite missa est" ir tt. — bliaudavo asilu.

Po tai paskaitai vienas darbininkas teip išsitarė: "ir aš maniau, kad popiežiai niekšai ir ištvirkę"; vis dėlto dauguma žada nesilankyti.

Ar negeriau butų gaminti sveikesnį maistą darbininkams, vieton sėjus neapykantą.

Pažymėtina, kad dauguma darbininkų, užsidirbus kiek pinigų, žada grįžti Lietuvon; jie nebutų jos apleidę, kad butų tenai buvę pabrikų, dirbtuvių, kad ukis butų pastatytas, kaip reikia, kad jiems kas nors butų paaiškinęs, jog ir Maskvoje menkas uždarbis, o pelnas dar menkesnis....

Tpruprunkevičia.

("V-tis").

IŠ AMERIKOS.

PENNSYLVANIJOJ APSKELBTAS GENERALIŠKAS STRAIKAS.

Philadelphijoj, kaip skaitytojams yra žinoma, tęsiasi dar gatvekarių konduktorių ir motormonų straikas. Gatvekarių kompanija nenori nei truputį nusileisti. Darbininkai teip-pat nori laimėti. Abi pusi nori laimėti šį straiką. Įvairios kompanijos siunčia milijonus dol. gatvekarių kompanijai, kad tik pergalėti straikierius. Straikierius gi šelpia visuomenė, unijos ir šiaip draugijos. Šis straikas turi visuomeniską svarbą. Jei jis bus pralaštas, tas užkenks visoms darbininkų unijoms. Todėl abi pusi teip atkakliai ir kovoja, kad šį straiką laimėti. Buvo jau apskelbtas net generališkas Philadelphijos miesto straikas, bet tuomi darbininkai dar nieko nelaimėjo.

Dabar-gi, kaip laikraščiai praneša, bus apskelbtas visos Pennsylvanijos valstijos generališkas straikas. Tam straikui pritaria didžiausi Pennsylvanijos miestai, kaip va: Pittsburg, Scranton, Erie, Wilkes-Barre ir kiti. Sustraikuos 1.000.000 darbininkų. Vėliaus gal bus apšauktas generališkas visų Suvienytų Valstijų darbininkų straikas. Pennsylvanijos valstijos gubernatorius Stuart viešai pasakė, kad jeigu gatvekarių kompanija dar nenorės taikinties su unija, jis bus priverstas sušaukt ypatingąjį legislaturos posėdį.

GELŽKELIO KOMPANIJA NUBAUSTA.

Louisville, Ky. Louisville ir Nashville gelžkelio kompanija turėjo užsimokėti $10.000 bausmės už tai, kad davė šiokias tokias privilegijas trustams, o nuo tų firmų, kurios nepriguléjo į trustą, ėmė augštesnes kainas. Už panašų prasižengimą yra apskųsta ir Lehigh Valley gelžkelio kompanija. Ji teip pat turės užsimokėti už tai paskirtą per teismą bausmę.

COOK'AS SUGRYŽTA.

New York, N. Y. Draugai Dr. Cook'o, kuris teip nepasekmingai "atrado" šiaurinį žemgalį, pasakoja, kad Cook kartu su savo žmona sugryžta iš Pietinės Amerikos, kur jis pragyveno kelis mėnesius. Iš tenai jis stačiai važiuoja į New Yorką.

TELEGRAMA.

Kongresmonas A. J. Sabath telegrama pranešė mums, kad svarstymai apie ateivių taxas (nes dabar kiekvienas ateivys, atvažiuodamas Amerikon, turi užsimokėti 4 dol.) ir jų apšvietą tapo atidėti ant tolesnio laiko. Taip pat jis praneša, kad projektas apie paskirstymą žmonijos sulyg jų tautos ar kalbos, ką tik perėjo į senatą.

SURADO AUKSO GYSLĄ.

Auburn, Californija. Chinietis Ah Kai, kuris per kelis metus dirbo Kalifornijos aukso kasyklose, nusipirko sau žemės plotą ir patsai pradėjo ieškoti aukso. Kuomet jis išmušė tunelį, 200 pėdų gilumo, kalne prie Bear River upės, atrado aukso gyslą, iš kurios per du mėnesiu išėmė aukso už $204.000 vertės. Tiek daug aukso vienoje vietoje ten nesurasta per daugelį metų.

MOTERIS PARDUOTA UŽ $85.00.

Neseniai iš Vengrijos atvyko tula jauna moteris Marė Iranchev, idant susituokti su tulu M. Balthizu iš Granite City, Ill., kurio ji labai nemylėjo, bet ėjo už jo tiktai todėl, kad tėvai to norėjo. Nesibodo jai gyventi su juo ir pabėgo į Kenoshių su tulu Shiroki, į kur atvyko ir pirmasis jos vyras. Kada mergina stačiai pasakė, kad ji nemyli Balthizo, tuomet tiedu konkurentu pradėjo už ją derėtis. Iš pradžių Balthiz už ją davė $150, bet pagaliaus sulygo ant $85.

VAGILIAUS NUBAUDIMAS.

Rochester, N. Y. Buvęs padotkų užžiurėtojas Jos Thomas prisipažino teisme, kad jis pavogęs iš miesto padotkų apie $20.000. Teisėjas Hooker pasiuntė ji kalėjiman nuo 2 ir pusės metų iki 5 metų.

MOKYTOJOMS NEPAKĖLĖ ALGOS.

New York, N. Y. Šio miesto mokyklų valdyba atmetė prašymą mokytojų, kurios reikalavo tokios pat algos, kokią gauna vyrai mokytojai. Yra labai nuostabu tas, kad to skyriaus tris direktorės moterys balsavo priešai pakėlimą algos mokytojoms ir tiktai viena balsavo už teisių sulyginimą.

DIDELIS IRLANDŲ APVAIKŠČIOJIMAS.

New York, N. Y. Dienoje Šv. Patriko, Irlandijos patrono, New Yorke irlandiečiai turėjo didelį apvaikščiojimą, kuriame dalyvavo apie 40.000 ypatų. Tuomi apvaikščiojimu gėrėjosi arcivyskupas Farley ir kiti dideli bažnyčios tarnai, kurie, žinoma, teip pat buvo irlandiečiais.

PLĖŠIKAI SUIMTI.

New York, N. Y. Priešai prisiekintųjų teismą šiose dienose stojo du jaunu italu, Antonio Misianio ir Antonio Cincotti, kurie grumojimais norėjo išgauti iš garsaus italų tenoro E. Caruso, keliolika tukstančių dolerių. Patsai Caruso buvo už liudytoją ir buvo labai susijudinęs. Plėšikai užsistatė po $5.000 kaucijos kiekvienas.

SUNUS KIRVIU UŽMUŠĖ MOTINĄ.

Jersey City, N. J. Tulas Charles Reed, gyvenantis p. n. 57 South st. kirviu užmušė savo motina, kuomet toji stengėsi prikalbintį jį ieškoti darbo. Jo tėvas gyveno Colorado valstijoj, iš kur jis reguliariškai prisiųzdavo savo žmonai pinigų užlaikymui. Užmušęs savo motiną, sunus tuojaus nuėjo į karčiamą gerti.

KASYKLOJE DAR VIS UGNIS.

Kewanee, Ill. Valstijos inspektorius Hudson praneša, kad nelaimingojoj Šv. Pauliaus kasykloje, Cherry, Ill., kur neperseniai žuvo apie 300 kasėjų, dar iš šiame laike siaučia ugnis ir ims dar dvi sanvaiti laiko pakol galutinai ją užgesys. Mano, kad žemesniuose koridoriuose atsiranda 66 kasėjų lavonai, kurių dar neišėmė.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Glen Falls, N. Y.* Čionai International Paper Company, kurios darbininkai daugiau kaip dvi sanvaiti straikuoja, reikalauja, kad unija užmokėtų jai $150.000. Toji kompanija tvirtina, kad tiek nuostolio yra padaręs jai darbininkų straikas.

¶ *Rumford Falls, Me.* International Paper kompanijos 200 darbininkų sumanė sustraikuoti jeigu kiti 400 darbininkų pasirašys po jų reikalavimais.

¶ *Rockford, Ill.* Čionai sustraikavo straiklaužiai, dirbantieji įvairiose vietose dirbtuvėse pančekų. Dirbtuvės visai nedirba.

¶ *Pittsburg, Pa.* Vietinis viešų miesto darbų direktorius apskelbė, kad ateityje gaus užsiėmimą tiktai tie darbininkai, kurie prigulės prie unijos.

¶ *Pullmane, Ill.* darbininkai jau nuo seniai yra neužganėdinti savo padėjimu ir nuo seniai jie ruošiasi straikuoti. Šiuo tarpu sustraikavo jau 400 darbininkų. Greitu laiku žada ir daugiau darbininkų sustraikuoti.

¶ *Harvey, Ill.* Čionai Budd'os geležies liejikloje dirbo apie 700 darbininkų. Šituo laiku jie sustraikavo ir kovo 16 dieną susiorganizavo į uniją, nes jie suprato, kad sujungtomis spėkomis jiems bus lengviau kovoti priešai kompaniją.

¶ Rengiasi sustraikuoti 27.000 gelžkelio darbininkų ant 49 vakarinių gelžkelių. Valdžia prisiuntė į gelžkelių kompanijas savo tarpininkus, kurie stengtųsi perkalbėti kompanijas, kad jos šiaip teip sutaikytų su darbininkais. Todėl galima spręsti, kad tie darbininkai ramiu budu iškovos sau geresnę mokestį.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ ST. CHARLES, ILL.

Šitame miestelyj lietuvių gyvena apie 400 ypatų. Yra du mėsos pardavinėtojai, bet jiems nepergeriausiai sekasi. Čionai pareina keli lietuviški laikraščiai: "Lietuva", "Vienybė Lietuvninkų", "Kova", "Keleivis" ir kiti. Bet tarp lietuvių čionai yra ir tokių, kurie bijo laikraštį paimti ir į rankas, nes bijo už tai pragaran pakliuti. Karčemų čionai nėra. Kai-kurie mano, kad pas mus todėl turėtų buti šventas gyvenimas. Bet visai ne. Tie, kurie megsta išsikaušti, parsitraukia sau keletą bačkučių "raugalo" namon ir susirinkę geria sykiu su savo žmonomis ir mažais kudikiais. Pasigėrę išdirba visokias nesąmones. Tankiausiai gi sušimuša ir patenka į šaltąją. Rodos jau butų laikas lietuviams mesti toksai biaurus gyvenimas ir pradėti gyventi teip, kaip gyvena augščiau pakilusios tautos. Reikėtų jau mesti gėrimą, o griebtis už mokslo.

Darbai šiuo laiku eina neblogai, bet iš kitur pribuvusiems sunku darbas gauti. *A. Bekampis.*

IŠ GARY, INDIANA.

Šiuom laiku čionai darbai eina gerai. Visur dirba pilną laiką. Per peretus 3 mėnesius Round House dirbo tik 9 valandas iki 15 kovo. Dabar vėlei dirba pilną laiką. Moka nuo 16 iki 20½c. už darbo valandą.

Kadangi čionai nėra teip daug išalkusių žmonių, tai ir lietuviai pradeda šiek tiek darbuotis. Kovo 13 dieną čionai buvo Lietuvos Brolių Mokslo Draugijos mėnesinis susirinkimas. Susirinkiman atvyko gražus burelis lietuvių, tarp jų buvo daug ir neprigulinčių į Draugiją. Mat tame susirinkime buvo žadėta skirti bažnyčiai vietą, todėl tiek daug ir atsilankė. Vietą bažnyčiai aprinko ant 19 ir Washington gatvių, nes toj vetoj "Real Estate Co." duoda dovanai 3 lotus, o kitus lotus, jeigu butų reikalinga, atiduoda po $700 kiekvieną. Toji vieta daugiausia apgyventa juodukais ir, man rodos, nelabai atsako bažnyčiai. Yra čion geresnių ir patogesnių jai vietų.

Gerietis.

IŠ GREAT FALLS, MONT.

Mirtis nežiuri į dantis. Ji visus lygiai ima, nežiuri ar žmogus yra senas ar jaunas. Keli mėn. atgal atvažiavo čionai jaunikaitis Julius Daunoras ieškotų sau laimės, bet jis čionai atrado sau amžiną laimę, nes kovo 5 dieną jis persiskyrė su šiuom svietu. Jis turėjo 29 metus amžiaus. Mylėjo blaivybę ir mokslą. Jis savo kalboje visuomet išrodinėjo, kad mokslas išvaduos darbininkus iš dabartinio netikusio surėdymo ir parodys kelią prie laimingesnės ateities. Vėlionis čionai turėjo giminių neperdaugiausiai. Rupinosi apie jojo likimą pažįstami Beinorai.

Čionai aš turiu pagirti Great Falls lietuvių pasielgimą. Laidotuvėse dalyvavo visi blaivųs. Vėlionio daiktus ir pinigus nutarė pasiųsti jo tėvelems. Vertetų ir kitiems imti Great Falls lietuvių pavyzdį. *Pupė.*

IŠ ALLEGHENY, PA.

Allegheniečiams nesiseka gauti gero klebono, kad galėtų gyventi sutikime su parapijonais. Pirmiaus čionai buvo kun. Ambrozaitis, tuomet buvo visokių nesutikimų, tas prasišalino. Parėjo pas mus naujas kunigas. Tas girėsi, kad visus nesutikimus prašalisęs ir visiems buseę prielankus. Bet ne teip jis pasielgia. Dabar per savo pamokslus jis iššaukia žymesnius parapijonis vardais ir pravardėmis ir visaip juos iškeikia. Kovo 13 dieną per pamokslą džiaugėsi, kad Dievo vardu, jis, kaip daržininkas, dvi sausas šakas yra atkirtęs. Tuli parapijonai iš to labai piktinas.

Parapijonas.

IŠ McKEES ROCKS, PA.

Kovo 13 diena čionai bažnyčios klepe atsibuvo mėnesinis Šv. Vincento Draugijos susirinkimas. Neperseniai tos Draugijos nariai išdirbo sau įstatus, kurie tapo per Draugiją priimti. Bet su ta konstitucija negalėjo ne kaip sutikti vietinis kunigas dėlei to, kad joje nėra įrašyta še trįs dalykai: 1) kad prieš susirinkimo atidarymą turi buti atkalbėta poteriai, 2) kad konstitucijoje nėra padėta kryželio ir 3) kad konstitucijoje turi buti įrašyta, kad kiekvienas narys turi atlikti velykinš išpažintį. Už tą kunigas labai supyko ir užsipuolė ant Draugijos pirmininko. Tą draugiją jis pavadino ne šventa, bet laisvamaniška ir bedieviška. Prie to dar pridurė, kad ta draugija daugiau jau neturės tiesos laikyti savo susirinkimus bažnyčios sklepe be mėnesinio užmokesnio. Tuos kunigo įnešimus draugija atidėjo ant sekančio šventadienio galutinam nusprendimui. Daugumas narių darodinėja, kad nėra reikalo mesti šalin tas konstitucijas. Juk kiekvienas lietuvys katalikas gerai žino, kad reikia atlikti velykinę išpažintį, o musų kunigas, sako jie, jeigu jam nepatinka musų draugija, lai atsitraukia iš jos. Visi jo vieno negali klausyti. *P. S.*

IŠ MUSŲ REIKALŲ DIRVOS.

Nors socijalistai bando mus įtikinti, jog žmogaus laimei nereikalinga tautybė, priešingai gi, jog ji jai net žalinga, bet savo pasielgimu savo žodžiams prieštarauja ir kiek galėdami laikosi tos neapkenčiamos jiems tautybės, tai ir mums, kurie tautybę pripažystame reikalinga, pridera jos laikytis. Ką aš sakau pridera, mes nei negalime kitaip elgtis. Ar mes busime lietuviais, ar visi išvirsime į vokiečius, rusus, ar kitokius, ar, luomų neapkęsdami, sutversime vargetų-darbinikų draugiją, kurioje ilgainiui ir vėl luomai rasis, tai vis bus tauta, — tas užburtas žmonijos reikalų ratas, kuris savo atminimais džiugina žmogaus širdį nuo jo gimimo dienos iki karsto lentai, kaip gerumoj, teip ir blogumoj.

Šitai mes matome beturtį vaizduną visą savo gyvenimą pašventčiant tautos reikalams. Gal tai jo silpnybė, gal jis tik žmogaus prigimties išgama. Bet kiton pusėn pažvelgę, pamatome didžturtį goduną, kuris savo turtus sukrovė skriauzdamas kitus, didelę savo turtų dalį paliekant teipgi tautos reikalams: dviejų priešingų pažvalgų į svietą atstovai savo triusą aukoja ant vieno ir to paties aukuro — tautos labui. Jei daiktas iš abiejų savo pusių — iš pozityviškos ir iš negatyviškos pasirodo tuo patim, tai jis turi buti tikru. Tautybė tad nėra jokiu vaizdumo padaru, tik butina tikrybe. Pavyzdžiu patikrinančių šitą teisybę nereikia eiti ieškoti tol; juos randame ir pas, teip vadinamus, musų socijalistus. Antai jųjų vadovas, kuris pataikė įdiegti jiems neapykantą tautybei, antgalo pats atsinorėjo tos betautybinės draugijos ir, pasitraukęs iš jos šalin į tautybės sritį leidžia žmonėms "Žmonių Knygyną". Jam nerupi daugiaus socijalistai, tik lietuviai.

Jis gal to savo nenuosaikumo nemato, bet jis aiškus yra kitems. Kaip galima spiovus į vandenį vėl jį gerti? Tai yra silpnybė, kuri daug blogo padaro musų visuomenės reikalams, vardan kurių gerovės, neva, dirbama.

Musų socijalistai yra nemažais musų pirmyneigos trukdytojais; jie netik neprisideda prie savo tautos gerų darbų pastumėjimo priekin, bet dar jiems visur kenkia, kur tik jie gali. Juos erzina, kaip jautį raudona skarelė, musų tautiškos dainos, tautiški vaidinimai ir net, kaip ką, ir pati lietuviška kalba. Jie stato prieš tautybės darbus ne principus, ne argumentus, tik pasalybes, melus, piemenišką išjuokimą, ar kumštį, jei gerą turi, o tie, kurie šituos akluosius savo pasekėjus užvedė ant šito negirtino veiklumo kelio, tyli ir, žiurėdami į juos ramiai sau leidžia "Žmonių Knygyną" ar "Dilgėles". — Ir juokinga, ir skaudu.

Bet ne visa musų tautybės padangė apsiausta šitais tamsiais nevykusių darbų debesiais. Yra žmonės, kurie, nežiurėdami į trukdymus dirba su tikru pasišventimu ir jų darbavimos išdavos pamatomos aleivienam. Šitais tautiškais darbais pernai metais ir šimet labiausiai atsižymėjo dvi musų įstaigos: "Aušros" draugija ir T. M. D. ir jodvi abi atsižymėjo tik ačiui savo pirmininkų darbštumui.

Šitą sakau ne su noru tiems asmenims pasigerinti, tik geidzdamas visuomenės domą į juos atkreipti, idant mes mokėtume jaisiais branginti ir nepastatytume į jų vietas žmonių, kurie savo naudingumu draugijai jiems anaiptol negali prilygti. Ištikro, pažvelgęs į šitų dvejų draugijų darbų klotį, negali nepasidžiaugti.

"Aušros" ir savo paskaitomis, ir savo iždan pajamomis džiugina netik pirmyneigos šalininką ir moksleivio širdį, bet ir visus tuos, kurie savo tautai trokšta gerovės. Bet to dar negana; ji ateityj dar žada didesnius darbus nuveikti. Bravo! Tuomi gali nesidžiaugti tik musų tamsųs socijalistai.

Kitos vėla musų įstaigos, T. M. D. dabartinis stovis teipgi visiems gerai žinomas. Ji savo narius skaito tukstančiais ir jiems teikia didelę dovaną, didelės knygų apšties pavidale. Kokia tai nauda iš to ir nariams ir tautai! Šitą sveiko skaitymo knygų apštį narys perskaitęs negalės nebuti geresnio ir sau ir savo tautai. Jo akįs plačiau pražiurės į pasaulį ir jo padidėjęs regratis prives jį prie didesnių darbų, kurių musų tauta teip labai reikalauja. Argi nepuiki tai įstaiga kuri žmones padaro geresniais? Nepripažinti negalima. Bet mes tą atsižinojome tik neseniai. Rods, mes laukiame iš jos gerumos ir pirmiaus, bet jį nebuvo tokia didele. Jos menką iždą musų "garsųs" socijalistai jau norėjo savo lapelių išledimui apversto, įstaigai amžiną atsilsį pagiedoję. Bet atsirado vienas, kuris ją iš numirėlių prikėlė, pastatė ant kojų ir parodė, kad mes iš jos galime laukti didelių darbų. Dabar musų socijalistai sako, kad tas išdrįsėlis knygas žmonėms dalina perdaug despotiškai: kiekvienam net po septynias, ar jis jų nori ar ne ir tai tik už 60c. Juk tai tikra despotybė! Tad jie šitą jo sauvalią nori sustabdyti ir įvesti visuotiną balsavimą, kur kiekvienas butų lygus, vadinas — nieko negautų.

Meldžiamieji, kur jųs buvote tąsyk, kaip tą teisę turėjote savo rankose? Teip pat pasakykite, ką jųs didelio nuveikėte ją turėdami savo sąjungoje? Argi daugiaus kas išėjo iš jusų eilių kaip vaidai?

Ne, čia ne teisių ieškojimas, tik vaikų kėlmas ir gero darbo stabdymas. Kokia nauda bus, kaip kiekvienas turės teisę spręsti apie tuos dalykus, apie kuriuos jis jokio supratimo neturi? Tai nėra

pirmyneiga, tik atgaleiga ir tie, kurie visuotino balsavimo T. M. D. reikalauja tą gerai žino. Gana mums tokių vaikybių ir dirbkime, kaip žmonės. Jei turime žmones, kurie dalykus supranta ir nori dirbti, tai ir duokime jiems veikti pagal jų geriausią supratimą, jei norime savo darbų kločia džiaugtis.

Kazių Juozas.

PRIE STRAIPSNIO "NESUSIPRATIMAS AR NEŽINIA".

Kadangi "Lietuva" dar neuždarė savo špaltas p. Miliaucko pakeltam klausimui, todėl ir aš norėčiau šį tą pridėti. Musų socijalistai niekina viską, kas yra tautiško, todėl aš žingeidumo dėlei užklausiau apie tę dalyką vieno anglų socijalistų redaktoriaus ir štai kokį jis man davė atsakymą:

....Labai man įstabu, kad jums atėjo tokia mintis į galvą. Nei jokioj viešpatijoj ir nei nuo vieno socijalisto nebuvo reikalaujama, kad jis išsižadėtų savo tėvynės ir kalbos. Kad socijalistai yra priešingi karėms, tas yra teisybė, nes šalių valdonai tankiai, pasiremdami ant tautybės ir tėvynės meilės, pradeda kares vien tik savo ypatiškiems reikalams. Ir Suvienytos valstijos tokiu budu atlošė dvi paskutini kari. Socijalistai tokius valdininkų darbus pasmerkia. Vietoje, kad klausti ar socijalistas turi išsižadėti savo tėvynės, ar ne geriau jau butų klausti: ar žmogus gali buti inteligentišku patrijotu, nebudamas socijalistu.

Taigi, kaip aš iš šito atsakymo suprantu, tai socijalistai yra geriausias patrijotas, bet musų "socijalistai" kitaip socijalizmą supranta. Jie labiausiai niekina ypatas, kurioms tauta daugiausiai yra kalta. Jiems tautos gerovė nerupi, tą liudija jų tylėjimas ant lenkų sumanytų žabangų — apkolonizuoti Lietuvą lenkais per išpirkimą nuo dvarponių žemes.

Stasio draugas.

AR MUSŲ ŽEMĖ SUSIDURS SU KOMETA?

Ant šito klausimo duoda užtikrinantį atsakymą žinomas Amerikos universiteto astronomas Pickering. Apie tokį susidurimą žemės su kometa, kuri priguli saulės sistemai, galima spresti iš jų kelių susiartinimo ir kometos didumo. Pickering tvirtina, kad kas keturis milijonus metų žemė gali, sulyg apskaitliavimų, susidurti su kometos branduoliu ir kas du arba keturis milijonus metų su kometos uodegos dalimi.

Pastarasis toksai susidurimas — tvirtina toliau mokytas astronomas — palietė Amerikos žemę ir atsibuvo 5.000 metų atgal, o vėliausiai apie 700 metų atgal. Iš to susidurimo pastojo šale Koloradio kalnų nepaprastas iš geoliogijos pusės kalnelis 45 metrų augščio su viršune, panašia į vulkano kraterą, kuris skersakystėje turi 180 metrų. Tolesnėj gilumoj visi sluogsniai atsiranda tikrame geoliogijos paėjime.

Tas nepaprastas kalnas yra panašus į vulkaną. Jame atsiranda meteoritai — skeveldros, susidedančios iš geležies ir nikelio — kurios galima dar surasti ant 5 kiliometrų atokumo. Pickerting tvirtina, kad žemė toje vietoje likosi palytėta per nežinomąją kometą. Liudijama teip pat, kad septini didžiausi meteoritai likosi surasti 1200 kiliometrų atokume nuo Coon Butts vietos. Tie meteoritai susideda iš tokios pat medžiagos, kaip ir meteoritai viršminėto kalnelio.

VISKAS PABRANGO.

Iš visų Suvienytų Valstijų pramonės ir dirbtuvių miestų girdėties pasiskundimai, kad maisto produktai teip labai pabrango, kad darbininkai kaip tik gali prasimaityti už tuos pinigus, kokius aplaiko nuo savo darbdavių.

Keliuose miestuose buvo net apšaukta mėsos straikai; darbininkų organizacijos kai-kuriose vietose sumanė boikotuoti mėsą.

Valdžia Washingtone iš tų žmonių nusiskundimų pradėjo nerimauti ir paskyrė darbo skyriui ištyrti to brangumo priežastis.

Tyrinėjimas surado stebėtinus dalykus. Darbo skyriaus komisorius savo raportu į kongresą sekančiai praneša: maisto produktai dabartiniame laike yra kur kas brangesni, negu buvo per pastaruosius 18 metų. Iš atsakymų, aplaikytų nuo 1014 vertelgų šešesdešimtis aštuoniuose miestuose, o trisdešimts devyni valstijose kaslink 30 maisto daiktų, galima derodyti kad kainos 20 iš tų daiktų yra augštesnės, negu buvo per pastaruosius 10 metų, o kainos 16 daiktų yra šiandien ant 25 proc. augštesnės, negu buvo 1890 metais.

Lašiniai dabar yra brangesni 63 procentais, bulvės 57 procentais, kiaušiniai 48 proc., sudyta kiauliena 48 proc., šviežia 46 proc., o taukai 45 proc. Abelnai imant visi tie trisdešimts maisto daiktai pabrango 19 procentais, negu buvo 1890 metais.

Šiandien už dolerį mes nupirksime valgio daug mažiau, negu 1890 metais.

Šešis ir pusę svaro jautienos vietoje septynių ir 3 ketvirdalių svaro.

Aštuonis ir pusę sudytos jautienos vietoje dešimts su viršum svarų.

Šešis ir tris ketvirdales šviežios kiaulienos vietoje devynių ir pusės svaro.

Tris ir tris ketvirdales tuzinų kiaušinių vietoje penkių tuzinų.

Aštuonis svarus taukų vietoje vienuolikos svarų.

Trisdešimts penkis svarus kukuruzų vietoje keturesdešimts šešių ir pusės svaro.

Aprėdalai ir kuras teip pat jau gerai pabrango. Iš šitų faktų, kokius mes čionai privedėme iš Suvienytų Valstijų darbo skyriaus komisoriaus raporto, aiškiai galima suprasti, kad už tuos pinigus, kokius jus šiandien uždirbate, galima nupirkti viena trečdale mažiau, negu 18 metų atgal.

Teip pat reikėtų atminti, kad komisoriaus Neil raportas, iš kurio paimtos šitos skaitlinės, palietė tiktai 1908 metus; jame nieko nėra pasakyta apie pastaruoju du metu. Per tą laiką maisto produktų kainos dar aukščiau pakilo.

Kiekvienas mėšininkas ir valgomųjų daiktų pardavėjas pasakys jums, kad kainos tų daiktų per šiuo du metu dar smarkiau pakilo.

Iš to dabar išeina, kad darbininkai, norints jie nuolatos organizuojasi ir nuolatos straikuoja, kad gauti geresnę užmokestį, nieko dar neišlošė. Priešingai, jų padėjimas blogesnis, negu buvo 18 metų atgal.

Reikia pripažinti kad darbininkų organizavimasis gavimui geresnių algų, norints jis yra butinai reikalingas, bet nėra ganėtinai pakaktinas, todėl jie turėtų išsirinkti sau kitokį kelią, kad pasiliuosuoti nuo vis didesnio vargo ir neduoti savo išnaudotojams eiti vis lobyn ir lobyn.

Reikia patėmyti dar ir tą, jeigu mes boikotuosime mėsos trustą, o vietoj mėsos valgysime produktus žuvių trusto, tai pastarasis staiga pakels savo kainas. Jeigu boikotuosime abudu trustu ir valgysime tik miltų produktus, tuoj patėmysime, kad javų trustas pasinaudos iš progos ir pakels savo produktų kainas. Visur, kur tik mes nesikreipsime, atsirandame trustų malonėje.

Dabar iš to išeina kad badaujant mes nieko neiškovosime. Mums reikia surasti to pikto priežastis ir stengtis jąs prašalinti. O priežastis yra tame, kad valgomieji produktai ir kiti reikalingi daiktai atsiranda tik kelių ypatų rankose. Todėl žmonijai reikėtų stengtis kaip nors sumažinti trustų galybę ir priversti valdžią daugiau kontroliuoti juos.

KUO YRA ČIEPIJIMAS RAUPLIŲ?

R. M. Atchison-Vegetariane.

Ar reikia tikėti į naudingumą čiepijimo rauplių?

Kaip žmonės turi atsinešti prie šito klausimo?

Šitie klausimai teip tankiai klausiami, užsipelno nuodugnesnio atsakymo, negu paprastasis teip ar ne. Dalykas yra teip didelės svarbos kiekvienai ypatai, kad jis reikia pilnai apšnekėti.

Anot Dr. Alfredo Milnes'o, garsaus anglų gydytojo: "Jei žmogus tik pagalvotų pats apie šitą klausimą, tąsyk vienos valandos pamokinimo užtektų aprupinimui tokio žmogaus."

Visokia išmintinga apšneka čiepijimo rauplių turi prasidėti dviem šitais klausimais: 1) Kas yra rauplės? 2) Kas yra čiepai?

Pasiteiravęs jeib kokiame patoliogijos rankvedyj (mokslo apie ligas) skaitytojas suras, kad rauplės yra viena iš užkrečiamų ligų, teip vadinama sulyg graikiško užvadinimo prasmės rugimo. Rugimas skretenų yra tikras apsklembimas pradžios rauplių.

Dr. Alfredas Milnes šiteipos aprašo šitą rųšį ligų: "Rauplės yra viena iš eilės artimų viena kitai ligų, teip vadinamų užkrečiamų. Užvadinimas reiškia tą, kad liga kyla dėl proceso rugimo. Bet geresniam aiškumui geriaus yra jos pavadinti skretnumo ligomis. Tai yra ligos, kurios prasideda dėl nešvarumo, esančios gamtos nubaudimu už nešvarumą; jos tankiai apsilanko ir smarkauja ten, kur yra nešvarumas ir jas galima prašalinti, prašalinus nešvarumą. Reikia pripažinti, kad aštuonioliktame šimtmetyj, kurio antroje dalyj gyveno Jenner, anglai nepažinojo gražumo ir reikalo švarumo. Nešvarumas buvo visur ir rauplės smarkavo baisiai. Ne teip baisiai, kaip daugumas žmonių norėtų parodyti, bet vis buvo dideliu pavoju.

Apie priežastis šitos ligos Dr. A. M. teipgi sako: "Kur tik gatvės yra siauros, terpgatviai ir užkaboriai užteršti; kur ligoms srutų yra leidžiama rinktis ir rugti; kur silpniejie, girtuokliai ir apskretėliai renkasi į kruvą ir kur vaikai yra blogai maitinami ir prastai aprengiami, ten rauplės apsirenka sau vietą ir kelia maištą purvuose ir mirtyj."

Kaip mes, kurie suprantame atnašą purvų į ligą, o mešlo į marą, skaitome apie padėjimą Londono aštuonioliktame šimtmetyj, su jo siauromis gatvėmis, brukuotomis tik išmatomis kiaulių ir kitų gyvulių, be latakų ir kitų pabuklų nuvalymui išmatų ir purvų daugumos žmonijos sukimštos į netinkamus gyvenimus, tai įstabu yra ne tas, kad dešimta dalis žmonių žuvo, tik tas, kad kas nors išliko parašymui istorijos valymo. Net teip vėlai kaip pradžioje devyniolikto šimtmečio p. McKenzie savo veikale "History of the 19th Century", parodo, kad sanlygos buvo vis labai nesanitariškos: "Rauplės vis buvo valytoju žmonių. Viena dešimta dalis mirčių paėjo nuo šitos ligos. Nenudžiovinami laukai gimdė drugį, kuris naikino daugybę gyvasčių ir daugino gausiai marumą kaimiečių. Apstingumas mirčių Londone buvo vieną iš dvidešimtės keturių. Epidemijos buvo tankios ir pustijančios. Daktarystos mokslas, kurio gadynė pirmyneigos buvo dar lopšyj, nevaliojo sustabdyti siautimo ligos. O bet sanitariškos sanlygos žmonių buvo geresnės, negu sanlygos jų tėvų."

Tokios buvo nešvarumo sanlygos, tarpininkės, tariant žodžiais laboratorijininkų, kuriose gamta "perėdino" rauplės ir kitas lauko ligas, buvusias baime Londono du šimtmečiu atgal. Gamta nežiuri į ypatas ar žmones. Kur tik yra užteršimas, ten ji atidaro savo laboratoriją auginimui užkrečiamų perų ir jai teip pat paranku Chicagoje dvidešimtame šimtmetyj, kaip ir Londone aštuonioliktame. Jei priderantis švarumas prašalina rauples, tai kodėl mes turime jų tokias epidemijas šitame amžyje pažangaus sanitariško mokslo? Vienatiniai dėlto, kad gamta suranda sau laboratorijas rauplėms teip užterštas ir užkrečiamas po senovei šitame dvidešimtame šimtmetyj, ir net Chicagoje. Kas perskaitė knygą "Raistas", tas turi pilną supratimą apie Chicagos nešvarumą ir sveikumą gyventi joje.

Dabar kas yra čiepais?

Idant nenusikalsti nei kiek iškraipymu, paduosime iš "Pharmaceutical Notes"(aptiekorij. užrašai) aprašymą budo gavimo "tyrų čiepų". Tai yra toks akyvas aprašymas nepuvimo sanlygų akylai užlaikomų, gavimui biaurių pūlių, kad yra vertas perskaityti kiekvienam. Tai ištikro geras nurodymas į išmaningumą ar moralą to didelio skaitliaus daktarų, kurie bando užtarti čiepyjimą rauplių. Ten sako:

"Mes vartojame tik sveikas telyčias apie aštuonioliokos mėnesių senumo. Gyvulėlis pirma yra gerai ištiriamas musų veterinarų, ar nesiranda pas jį kokios vidurinės ar išlaukinės ligos. Dedervinės užtenka, kad telyčią atmesti. Džiovos žiusime kiekviename atsitikime ir kiekviena telyčia, kuri parodo neužtikimą pakylimą temperatūros yra atmetama.

Kaip gyvulys ant galo liekasi pripažintas pilnai sveiku, jis yra nušiuruojamas nuo galvos iki kojų ir paimamas į operacijos kambarį — didelį, augštą kambarį, su cementuota asla ir išaliejuotomis sienomis, kurias kiekvienoj valandoj galima nuvalyti ir dizinfektuoti. Čia su pagelba parankaus aparato, telyčia yra paguldoma aukštienoka; papilvė yra gražiai nuvaloma, nuplaujama ir nuskutama ir paskui dar sykį nušiuruojama su sterilizuotu vandeniu; ant galo nuplaujama su disinfektuotu tirpalu; ir po paskutiniam nuplovimui su sterilizuotu vandeniu papilvė buva prirengta subraižymui.

Tas pasidaro greitai su sterilizuotais instrumentais. "Sėkla" rauplinė yra įdedama, įtrinama gerai, ir leidžiama uždžiuti. Operuojamoji vieta yra uždengiama nepudančiu ir neperleidžiamu cementu, kuris tikrai apsaugoja nuo perų. Ant cemento mes dedame klodą sugeriamos medvilnės, o ant medvilnės apsaugomąjį aprišalą.

Telyčios dabar yra prirengtos auklėjimo kambariui. Čion įčiepytiejie gyvuliai yra laikomi kokias penkias denas. Vyrai vienval stovi čia jau, kad paimti išmatas ir tt. ir jos tuojus iš kambario prašalinti.

Po kokių penkių dienų telyčia yra imama atgal į operacijos kambarį. Viršus yra gerai nuvalomas ir visokios valymo proceduros kaip aprašyta viršui prieš įčiepijimą, yra atkartojamos.

Aprišalai yra nuimama; visa operuojamoji vieta nuplaujama sterilizuotu vndeniu ir dizinfektuojančiu tirpalu; ir viršutinis šašas yra nuimamas ir sunaikinamas.

Strižaniai rauplinių puslaičių su besisunkiančiu skysčium yra dabar su atsidėjimu surenkama sterilizuotais šaukštiniais kaušeliais ir dedama į sterilizuotus indus pripiltus glicerina.

Dabar rauplės yra nešama į biologiškąją laboratoriją ir parvaromos per sterilizuotas girneles, idant padaryti vienlydų mišinį. Reikalaujama dalis skiedalų yra pridedama ir mišinys skalandinamas per kelias valandas tam tyčia padarytame aparate, idant padaryti tikrą emulsiją.

Po to rauplės yra peržiurimos. Kiekvienas šmotelis musų rauplių yra ištiriamas ant telyčių pirma leidimo parsiduoti su musų antrašu. Ir daugelyje atsitikimų musų rauplės yra išmėginamos kaslink jų veiklumo ant vaikų teipgi.

Jei musų ištyrimo reikalavimai yra pilnai užganėdinta, rauplės yra supilama išlavintų darbininkų į sterelizuotas stiklines dudeles, tam tyčia paskirtame kambaryj. Kiekviena dudelė yra išžiurima, kad abudu galai sandoriai užsidarytų.

Liaku užleistos dudelės tuojaus dedama į šaldyklą ir laikoma ten iki bus pareikalavimas. Mes taikome siųsti tik grynai šviežias rauples ir musų sandelis yra atmainomas kas sanvaitė. Atsakantis padėjimas čiepų yra kuodidžiausios svarbos. Čiepai yra delikatnu ir gendančiu produktu. Laikyk vėsioj, tamsoj vietoj (geriausiai šaldykloj) ir kuolabiausiai saugok nuo temperaturos augščiau 70° F. Šitame vasaros ore čiepai genda labai greitai.

PRANEŠIMAS SUV. VALST. AM. STATISTIKOS DIREKTORIAUS APIE BUSIANČIĄ STATISTIKĄ IR JOS PRIDERYSTES. VISIEMS SUVIEN. VALSTIJ. GYVENANTIEMS, ŽMONĖMS REIKĄLINGA TAS ŽINOTI.

15 d. balandžio (April), šiame 1910 mete, prasideda Suvienytose Valstijose statistika. Ji buva kas dešimtis metų. Ji reikalinga sužinojimui keitimosi apystovų ir šalies stovio laipsnio. Ji reikalaujama konstitucijos ir kongreso.

Surašoma tik statistikos siekiui. Surinktos žinio negali buti suvartotos ypatiškai naudai. Statistika negali buti, nėra ir nebuvo daroma kokiam nors gyventojų apsunkinimui taksomis, rinkimui mokesčių, tautiškam, valstybiškam ar vietiniam siekiui; arba su minčia prašalinimui ateivių, čnimui kariumenėn, varymui mokyklon, vaikų-darbininkų tiesų apsaugojimui, arba kaip nors kitaip paliesti, keno nors lasvę, gyvenimą arba turtą. Teipgi ji nieko bendro neturi su tikslu nužvelgimų, areštų, persekiojimų, arba baudų, kokių ypatų, už ką nors manomo, veikiamo, tiesų peržengimo valdžios, valstijos ar miesto ar svetimų šalių.

Statistika pažymėjama kongreso. Visi statistikos reikalavimai pažymėti kongreso nutarimu. Klausimai sutaisyti statistikos direktoriaus, sulyg kongreso nutarimo. Jie yra visiems Suvienytose Valstijose gyvenantiems žmonėms, ant 15 d. balandžio, "Statistikos Dienos". Tie pats klausimai klausiami apie kiekvieną ypatą. Visi žmonės turi atsakyti ant klausinių.

Klausimai lietinti ypatą. Statistikos įstatymai, kaslink žmonių surašo, reikalauja, idant surašinėtojo klausimai, nuo kiekvieno gyventojo, butų sekanti:

"Vardas, gimininguma su šeimyninku, parva, lytis, metai, ar vedęs, vieta gimimo, vieta tėvų gimimo, senumas gyvenimo Suvienytose Valstijose, pilietiškumas, gyvenimo vieta, ar darbininkas ar ne, ar darbdavis ar ne ir, jei darbininkas, tai ar surašinėjimo dienoje yra samdomas keno ar ne, t. y. ar dirba kur, ir mėnesių skaičius praleistų be darbo pernai, 1909 m., ar užsiėmęs agrikultura, mokyklos lankymu, literatura, ir ar namų savininkas, teipgi ar buvęs kokioje nors Suvienytų Valstijų armijoje ar jurininkystėje; vardas ir antrašas kiekvieno aklo, kurčio ir nebylio."

Klausimai lietinti agrikulturą. "Vardas, parva, šalis gimimo kiekvieno laukų gyventojo, savininkystė, farmos akrų skaičius, akrai girios ir koki medžiai, vertė farmos ir įstaisų, vertė padarų, skaičius ir vertė gyvulių kaiminės, skaitlius ir vertė naminių gyvulių ne ant farmų ir daržų, ir skaičius apsėtų ir busiančių šįmet apsėtais akrų žemės, ir javų akrai ir vertė javų ir ktų pasėlių per metą užsibaigiusį gruodžio mėnesyje, 1909 m."

Surašinėtojai nešioja raikščius. Surašinėtojus lengva pažinti pagal raikštį su parašu: "U. S. Census 1910". Tie surašinėtojai eis stuba nuo stubos, farma nuo farmos, 15 d. balandžio. Jie neturi buti paskaitomi šnipais, detektyvais, policmonais, konštabeliais, mokesčių asesoriais, arba viršininkais kokios nors miesto, pavieto arba valstijos. Jie yra Suv. Valst. Statistikos Biuro samdininkais, darbininkais. Jie nėra jokiais S. V. valdžios arba svetimos šalies viršininkais.

Niekas nebus palytėtas jų klausimais. Nei viena ypata negali atmest, nepaisyt, arba atsisakyt atsakyt ant visų surašinėtojų klausimų. Surašinėtojas klausia tik tiesų paskirtus klausimus, nieko daugiau. Niekas, kas jam atsakyta, negali but suvartota užgavimui keno ypatos, šeimynos ar savasties.

Atsakymai surašinėtojams tur likt paslaptyj. Visi ant klausimų atsakymai yra ir tur but Statistikos Biure užlaikomi visiškoj paslaptyj. Visi S. V. Statistikos viršininkai, peržiurėtojai, darbininkai, surašinėtojai ir vertėjai, pirm įėjimo į jų užduotę buva prisiekdinti neperžengti prisakymus, nerinkti jokias kitas informacijas (žinias) apart Statistikos reikalaujamų, ir peržengimas Suvienytų Valstijų tiesų, sulyg prisiekos, gręsia bausmę $1.000, arba dviejų metų kalėjimu, arba abudu, sulyg teismo nuosprendžio.

Bausmės už neatsakymą ant klausimų. Jei koks nors pilnametis žmogus atsisako arba saunoriai neatboja atsakyti ant surašinėtojo klausimų, arba, jeigu koks nors žmogus saunoriai atsako melagingai, jis gali buti suareštuojamas, nuvedamas teisman ir nubaudžiamas iki $100. Hotelių, apartamentų miegruimių arba valgnamių su užlaikymu, gyvenimų ir kitokių namų, kurių namuose gyvena ypatos, užlaikytojai turi surašinėtojams, užklausus, pagelbėti, arba jie galės buti suareštuojami ir nubaudžiami iki 500 dol.

E. Dana Durand, Direktorius.

Patikrinta. *Charles Nagel*, Sekretorius Komercijos ir Darbo Dep.

SVARBUS DALYKAS.

Pakalba apie orą. Ji pasakys tą, kas visada reikalinga atminti. Nieko nėra labiaus paprasto, kaip tyras oras. Gamta jį parupino vartonei visiems, kurie jo reikalauja. Pažymus gydytojas sako: "Nieko nėra teip svarbaus išsisaugojimui ligos, teip žymaus palaikymui visame kune sveiko veiksmo, teip pajiegaus išgydymui ligos, kaip tyras oras. Mes visi jo reikalaujame, mes visi jį turime turėti, ar esame sveikais ar ligotais, ir juo labiaus mes esame sergančiais, juo labiaus mums reikalingas tyras oras. Niekas teip gerai netaiso širdies judėjimus, kaip tyras oras apsiaučiantis žmogaus veidą. Jis paraudonija kraują, pataiso kuno paslaptingumus, pagerina gromuliojimą ir priduoda viską, kas reikalinga džiovos ir plaučių uždegimo gydymui. Blogas oras, tai ligų priežastis: *Džiova, plaučių uždegimas, plaučių dudelių uždegimas (bronchitis) ir kataras yra blogo oro ligos.* Šiltame, gerame ore, kada žmonės nešėdi stuboje, bet daugiausiai buva lauke ir savo stubas ir darbavietes buva atidarinėję įėjimui tyram orui, plaučių uždegimas pasitaiko tik labai retai. Bet, kada ateina šaltis, langai ir durįs buva uždarinėtos, tada mirčių skaičius nuo plaučių uždegimo pasibaisėtinai buva didelis. Blogas oras yra priežasčia šalčio arba užsišaldymo. Žmonės, turinti pakatinai tyro oro, labai retai gauna "šaltį".

Srutos, įbėgę į tyrą vandenį, jį užteršia. Tas pats su oru, kurį mes iškvėpuojame iš plaučių — jis užteršia stubos orą. Įleisk nors dešimts juodylo lašelių į tyro vandens stiklą, vanduo apsiparvuos teip, jog tamsta nenorėsi jį gerti. Bet įleis penkesdešimtis lašų ir paskalanduok, tada tamsta visai nenorėsi jį gerti. Tas gali tamstai duoti supurtimą, kaip oras, iškvėpuojamas iš plaučių kokio nore žmonių skaičiaus, susimaišo su tyru oru ir padaro jį pavojingu ir netikusiu kvėpavimui. Todėl kambariuose turi buti visada šviežio oro įplaukimas, užėmimui vietos pagedusio, išleidžiamo laukan, susirenkamo ties lubų viršum.

Gamtos tiesa nedaleidžia orui ramei stovėti, jis plaukia, ir kadangi tas yra tiesa, mes turime vien nuleisti kiek viršutinę lango dalį žemyn, o apatinę pakelti į viršų ir ventiliacijos veikmė bus pakaktina, be atkreipimo mųs į tai atidos.

Negalimas dalykas apskaityti daugį vargo, kančių, ligų ir mirčių, gemančių dėl netyro oro. Jeigu nori išsisaugoti plaučių uždegimo ir džiovos, atmink, jog visada turi pakaktinai turėti kvėpavimui tyro oro. Oras nieko nekainuoja. Tavo priderystė jį turėti. Tai yra geriausiu dalyku, ką gali gauti, užlaikymui savo sveikatos.

Chicagos Sveikatos Departamentas.

APIE DŽIOVĄ IR GYDYMĄSI JOS.

Džiova, jos pradžioje yra išgydoma. Ne tik išgydoma, bet lengvai išgydoma.

Štai yra geriausi ją išgydanti vaistai:

Tyras, šviežias oras. Saulės šviesa. Maistas. Pasilsis.

Nereikalingos gyduolės.

Svarbus dalykas, tai ankstyvas patyrimas. Jeigu manai, jog tamsta turi šią baisią ligą, kreipkis pas gydytoją. Paskui, išsyk, paimk virš nurodytą budą gydymosi.

Kad apsisaugoti džiovos, praleisk visą laiką, kada tik gali, atvirame, tyrame ore.

Nesėdėk stuboje nedėliomis arba šventadeniais. Eik pasivaikščioti po parką. Imk visus saulės spindulius, kiek jų gali gauti.

Ratukais (rollers) pačiužinėjimai yra puikiu prasimankštymu. Pasiimk ratukus ir bandyk čiužinėti gatvėmis ir šalitakiais, tik buk atsargus nuo pracinančių.

Pilnumas šviežio oro ir saulės spindulių, ne vien yra didžiausia pagelba gydanties džiovą, bet jie *prašalina* jos užsikrėtimą.

Pagalios, svarbiausiu dalyku yra *išsisaugojimas.* Tam nėra geresnių vaistų, ant tiek gerų ir pigių. Džiova yra išvengiama.

Ji, teipgi, yra blogo oro liga. Jeigu mes visada tėmysime, kad visada turėtume šviežią kvėpavimui orą, nebus pavojaus apsirgti džiova.

Džiova yra stubalėje. Ji veisiasi. Ji gema iš tam tikrų kiaušinių arba gemalų, žinomų kaipo tuberkuliniai gemalai. Tie gemalai labiausiai veisiasi blogame, netyrame ore.

Yra dvejopas oro purvinumas; suteršiamas oras buva todėl, jog jis tampa iškvėpuotu ir pripildytu karboliniu gazu. Daugiausiai dėl to musų stubose ir darbavietėse ir teatruose yra sugedęs, netyras oras. Kitas netyras, suteršias oras yra tas, kuriame privįsta ligų gemalų.

Džiova paprastai išsiplatina nuo spiaudalų. Gydytojai ir ligonbučiai yra persitikrinę, jog jeigu niekas nespiaudytų, ant svieto džiovos visai nebutų.

Džiovininkas nuspiauna ant aslos arba ant šalitakio; kada spiaudalas, susidedąs iš džiovos gamalų, išdžiųsta, tada oras ir vėjas jį išnešioja po orą.

Oras turintis savyje džiovos gemalus yra mirties oru. Odele išklota nosis ir gerklė yra kaip tik tinkančia gemalams vieta, kurie papuola į ten per kvėpavimo vielas. Džiovos gemalai geriausiai veisiasi 100 gradusų šilumoje. Plaučiai ir nosies dalįs, kaip nesunkiai galima pamatyti, yra kaip tik gana turį šilumoje. Plaučiai ir nosies dalįs, kaip nesunkiai galima pamatyti, yra kaip tik gana turį šilumos, tinkančios geram gemalų augimui.

Visgi nuo spiaudalų galima pasisaugoti. Visose dirbtuvėse, pardavyklose ir krautvėse, turi buti parupintos spiaudyklos, su priliejamais antiseptiškais skystimais. Jos gali buti išplaunamos ir išliejamos į nubėgimo skyleš. Spiaudymas ant šaligatvių ir publiškose vietose yra niekšišku papročiu ir labai pavojingu. Jei džovos gemalai yra ore, sumaišytame su gatvės dulkėmis, kuriomis mes kvėpuojame, galime buti tikrais, jog mes nesunkiai galime užsikrėsti džiova.

Sveikatos Departamentas nieką negali padaryti džiovos gydyme. Mųs darbo dirva yra džiovos prašalinime. Kuomet manome apie ligą, negalime manyti apie gyduoles; mes manome apie apsaugojimą. Tas ką pasakėme, yra apsaugojimo siekiui.

Nėra geresnio budo džiovos prašalinimui, kaip liovimas spiaudyti ant aslų ir visur, kur spiaudalas galį sudžiūti ir gemalai gal buti išnešiojami po orą žmonių sukvėpavimui.

Chicagos Sveikatos Departamentas.

RUSIJOS CARAS VERTAS NUBAUDIMO.

Garsus Rusijos revoliucijonierius Vladimiras Burcev, kuris šiuo tarpu aplanko, visus didesniuosius Amerikos miestus, neperseniai buvo atvykęs ir į Chicagą. Čionai dėlei tos priežasties tapo parengta keli vieši susirinkimai. Vienas iš tokių susirinkimų atsibuvo Garrick teatre kovo 13 dieną. Žmonių susirinko apie 2.000 ypatų. Publika labai karštai sveikino garsųjį revoliucijonierių, kuris savo trumpoje bet karštoje kalboje su tikrais faktais išrodinėjo, kad caras vertas nubaudimo už dabartinius Rusijos valdžios žvėriškus pasielgimus ir už šnipų ir provokatorių organizavimą.

Jo kalba buvo sekanti:

Yra veltu darbu gražinti atmosferą, apsiaučiančią Nikalojų II, kad ten buk neįsiskverbianti jokia šviesi mintis ir neįeinanti jokia tikra informacija. Jisai ir jį apsiaučiantieji labai tankiai skaito ir gerai yra susipažinę su geriausia rusų literatura.

Vieną sykį aš turėjau progą matyti slaptą ministerių pirmininko raportą, kuriame buvo praneštą su mažiausiomis smulkmenomis visi tie faktai, kurie atsitinka dabartiniame Rusijos gyvenime.

Tuose tai urėdiškuose pranešimuose, kurių tik viena kopija ekzistuoja, yra straipsniai parašyti jo ministerių su patėmijimais patics caro ant pranešimų krašteliu. Jis yra gerai painformuotas kaip slaptoji policija sykiu su šnipais provokatoriais pasekmingai suardo vieną po kitam revoliucijonierių plianus, teip pat kaip pabėgėlių laiškai tampa perimti ir jų kopijos peržiurėtos.

Iš šitų raštų caras žino apie visus areštus, kratas, tyrinėjimus ir apie visas baisenybes, kokias Rusijos gyventojai turi nukęsti nuo policijos. Tukstančiai žmonių nekaltai kankinasi kalėjimuose, kur daugelis iš jų netekę kantrybės patys nusižudo. Apie tokius dalykus caras žino su mažiausiomis smulk-

menomis. Visa intelektuališkoji žmonija atiduota policijos mėlaširdystei. Caras žino apie viską. Užtai jis jokių permainų ir nemano daryti savo viešpatybėj. Nikalojui II ir jo visiems tarnams yra viena tik vieta — kalėjimas.

Čionai aš noru paliesti karierą visų provokatorių viešpačio, Azevo, kurio veiklumas apiima visą Nikalojo II viešpatiją. Sulyg valdžios nurodymų ir jos reikalų Azevas pastojo į centralinį Socijal-Revoliucijonierių komitetą, o paskiau pasidarė vadovu kovotųjų organizacijos, kuri buvo viena iš slaptingiausiųjų Rusijos Socijal-Revoliucijonierių partijos šaka ir kuri tuomet manė padaryti eilę terroristiškų nuveikimų.

Ir teip per septynis ar aštuonis metus Azevas gaudavo visas terroristiškų veikimų informacijas. Jis turėjo žinias apie visus revoliucijonierių plianus. Kai-kuriuose pasikėsinimuose jis pats dalyvavo, kaipo vienas iš svarbiausiųjų organizatorių. 1904 m. Azevas suorganizavo Peterburge didelį suokalbį prieš vidurinių dalykų ministerio Pleve gyvybę. Per dvi sanvaiti jis gyveno su tais suokalbininkais, kurie turėjo mesti bombas. Jis darė visus tam reikalingus prirengimus ir išrinko tas ypatas, kurios turėjo mesti bombas. Tokiu budu terroristas Sasonovas dirbo sulyg Azevo nurodymų ir jis savo bomba užmušė ministerį Pleve. 1905 m. sulyg ypatiškų Azevo nurodymų organizacijos nariai nugalabino did-kunigaikštį Sergijų. 1906 m. Maskvoje Azevo draugai iš kovotojų organizacijos metė bombą į Maskvos gubernatorių Dubasovą, užmušdami jo adjutantą ir sužeisdami patį Dubasovą. Tuokart Azevas buvo arti sprogimo vietos ir kuomet policija per klaidą suareštavo Azevą, jis parodė jai tam tikrą pažinimo ženklą ir jį paliuosavo. Tačiaus aš susilaikysiu nuo išdėstymo "didvyriškų" Azevo darbų.

Bet dar aš turiu porą žodžių pridurti apie likimą Azevo, kuris apgaudinėjo revoliucijonierius. Dabar jisai atsiranda Peterburge ir tarnauja Nikalojo II slaptosios policijos skyriuje. Tokių ypatų, kaip Azevas, yra daugelis revoliucijonierių eilėse. Teip pat jau nuo seniai žinomais šnipais yra Gerasimov, Račkovski ir kiti. Aš reikalaučiau, kad tokios ypatos butų teistos, bet valdžia suranda jas nekaltomis, duoda joms geras vietas ir visuomet padidina algas. Šiandien aš norių atnaujinti tokių ypatų apkaltinimą ir tikiu, kad liuosa Amerikos spauda atkartos tą. Aš užtikrinu, kad Plevės ir did-kunigaikščio Sergijaus užmušėjai dar ir šiandien atsiranda valdininkų eilėse. Azevo kariera apkalbama ne tik Rusijos, bet visam svietė. Caras gerai žino apie Azevą, jis žino ir apie jo pirmtakunus ir Azevas dabar atsiranda ne kalėjime, bet caro tarnystoj.

Potam viršminėtas susirinkimas vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

Kadangi po apreiškimui Vladimiro Burcevo yra gana aišku, kad Rusijos valdžia yra pasiryžusi panaikinti mažiausiąjį žmonijos judėjimą už liuosybę ir tiesas, kuriomis kitos civilizuotos šalįs jau nuo seniai naudojasi ir kad tame atvejuje griebiasi už nuožmiausių ir nelemčiausių darbų, todėl yra,

Nutarta, kad mes pasmerkiame naudojimą šnipų provokatorių, kurie kursto žmones prie darimo kriminališkų darbų, ir kad tokie provokatoriai turi buti nubausti; toliau yra

Nutarta, kad mes prižadame pagelbėti suradime ir išdavime tokių šnipų ir nenaudėlių, kuriuos Rusijos valdžia užlaiko, ir kurie apsimaskavę kaipo vadovai atsiranda visuomet tarpe tų žmonių, kurie geidžia įkunyt savo šalyj kitokią tvarką, kad ir ten gyvenantieji žmonės naudotųsi spaudos laisve ir kitomis laisvėmis, kokiomis Amerikos žmonija jau nuo seniai gėrisi.

Tame susirinkime surinkta 200 dol. Rusijos revoliucijos naudai.

KĄ KALBĖJO FAUNAS....*).

Buvo vasaros diena, kad net ir pauksnyj ką-tik galima buvo iš-

*) *Faunas — dievas laukų ir miškų. Jį persistatydavo pavidale ožio su ragais, barzda ir nagomis ant kojų.*

(Tąsa ant penkto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

kur buvo įėjimas "kiton žemėn". Ten, kur lybiškas kalnų retėžis, kaip Augštutiniame Egypte, siekė arti Nylių, rakštai tankiai buvo iškertami uoloje; Memfise ir kitose vietose, kur vietinės sąlygos buvo kitokios, visuomet rupintasi tuomi, idant Nyliaus užtvinimai nepasiektų rakštų. Su egyptiškaisiais rakštais męs gana esame apsipažinę iš visokių Egypto istorijos periodų. Iš rakštų senesniojo laiko labiausiai pagarsėję, žinoma, piramidos, kurios styro ant laidojimo lauko į pietus nuo Memfiso. Šitie kolosališki trobėsiai, apie tikslą kurių buta tiek daug pasakiškų spėjimų, buvo skiriami vienintėliai ir visiškai tam, idant užlaikyti nuo susinaikinimo palaidotų ten karalių mumijas; šitie baisųs akmens dydžiai, turį savyje mažas karstams vietas, turėjo aprupinti karališkas mumijas amžinu ramumu. Rakštai privatiškų tos pačios gadynės žmonių, teip vadinami "mastaba" susidėjo paprastai iš trijų dalių: pirmutinė dalis, su parašais ant sienų ir su aukojimo skobniu viduryj, buvo visiems prieinama; už jos paprastai ėjo kitas nedidelis ruimas susivedąs su pirmutiniu kambariu tik maža atvara; čion buvo dedama velionio stovylos; iš šito kambario rupestingai užslėptas ir sunkiai prieinamas įėjimas vedė į palaidojimo kambarį, kuris buvo išduobtas giliai po žeme. Judinamas velionio turtas šitoje gadynėje matomai dar nebuvo teip apstus kaip vėliaus: pora kaušelių vandeniui, kelios stovylaitės vyriškų ir moteriškų tarnų ir viena ar kelios paties velionio stovylos, — tai ir viskas. Vidurinės viešpatystės gadynei ypatingai typiški Beni-Gasano rakštai, iškirsti kietoje uoloje; su nepaprastu rupestingumu ir atkaklumu išvesta juose galerijos, bet ir čion siekiamas tas pats tikslas: pataisyti mumijai gerai paslėptą, sunkiai prieinamą vietą ir greta su ja kitą, tinkamą atlikimui šermeninių apeigų. Tas pats sumanymas užlaikoma visuose turtingų žmonių rakštuose ir kitose egyptiškos istorijos gadynėse. Suprantamas dalykas, kad kartais pasitaiko tulį iškrypimai iš šito dugninio sumanymo. Turtingesniuose rakštuose buva didesnis perdarinių skaitlius, gamtiškos gi sąlygos kartais versdavo daryti priekinį kambarį iš plytų; tąsyk jis turėjo atskiro trobėsio išvyzdį, po kuriuo giliai žemėje buvo palaidojimo ruimas. Iš naujos viešpatystės gadynės geriausiai esame apsipažinę su turtingai išpuoštais tėbiškais rakštais. Čion judinamo turto jau yra daugiau: velioniui duodama kedės, ginklai, papirusai ir tt. Jau vidurinės viešpatystės gadynėje pilnam aprupinimui kapo reikalingas yra mažas laivelis su visu skaičium medinių lėlių. Garsaus tebiškojo laiko karališki karstai guli sunkiai prieinamame lybiškojo kalninio retėžio klonyj; jie susideda iš ilgų galerijų, padalintų į kambarius, giliai įsiduodančių uolosna ir puikiai išpuoštų paišiniais ir parašais.

Žinoma, nedaugelis tegalėjo turėti savo nuosavą urvą laidojimui ir išpildyti brangiai atsieinantį pilną balzamavimą. Nenoroms parsieina manyti, kad išlaikymas gyvenimo po mirčiai, ant kiek jis priklausė nuo išpildymo šitų apeigų, buvo išmtinai turčių ir pragarsėlių laimikiu. Vargšų kunai buvo dedami į natrą, paskui tiesiog vyniojama audėklan ir kasama smiltinėn žemėn; kaikurie radė sau vietą sename svetimame rakšte. Toksai svetimų rakštų pasisavinimas atsitinka ne kartą. Kaip tik išmiršta kokia nors šeimyna, tai jos rakštais liaujamasi rupintis, jei jie nebuvo nekropolyje po valdžios apsauga; bet ir čion jie nebuvo pilnai apsaugoti. Tėbiškame nekropolyje buvo teipgi dideli visuomeniški rakštai, kur beturčiai galėjo pirktis vietas.

Rupintis prosenių kapais buvo šventa šeimynos priederme ir nekartą pasiturįs ir padorus žmogus gyrėsi savo kapiniuose parašuose, jog atnaujindavęs griuvančius savo prosenių rakštus, Sajitiškame laike, kuomet buvo stengtasi mėgzdžioti piramidų gadynę, tosios, matomai, buvo pataisytos ir sarkofagai jų atnaujinti. Likusių gyvais priederme buvo teipgi davimas dovanų velioniui ir pamaldos už jį per didžiąsias metines šventes. Sulyg parašo reikalavimo antkapinės jiekštos, lankytojas, ar jis butų šeimynos nariu, ar svetimu, turėjo pasakyti žodžius, kurie turėjo tikslą suteikti velioniui tukstantį ragaišių, tukstantį kaušų alaus ir

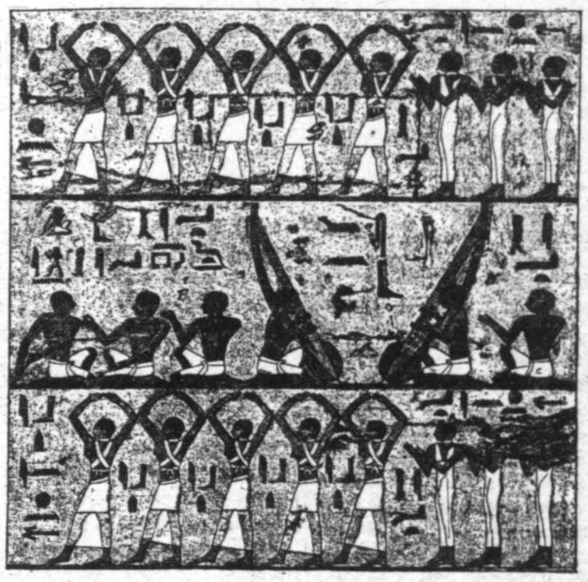

Pav. 28. Giedoriai, muzikantai, giedorės ir šokėjos ant kapo Ti.

po tukstantį visokių kitų gyvenimiškų daiktų. Jei velionis buvo turtingas, tai jis gyvendamas darė teip, kad juomi rupintųsi jam numirus, palikdamas amžiniems laikams tam tikrą įeigą kokiam nors kunigui, kuris už tai turėjo numirėliui tarnauti per šventes — atlikti šermeninius aukojimus ir aplamai užžiurėti likusius vėlionio tarnus; turtingi žmonės, bent, senesniame laike teip pat palikdavo atskirus įplaukimus, arba žemės nuosavybę specijališkai apmokėjimui išlaidų pomyriniams aukojimams. Žinoma, panašųs paliktiniai padavadijimai negalėjo laukti ilgo pildymo; šeimyna galėjo išmirti, o politiškieji santikiai galėjo padaryti permainas turtų valdyme. Niekas, žinoma, negalėjo geriau apsirupinti teisingu atlikimu atmintinių privalybių, kaip karaliai; bet ir tai labai abejotina, ar jos pilnai griežtai buvo atliekama. Jei sajitiškoje gadynėje męs susitinkame su žmonėmis, vadinančiais save šermeniniais 4 dinastijos didžiųjų karalių kunigais, tai tas reiškia tik tiek, kad dėl guodonės buvo atnaujintas pomirinis tarnavimas šitiems karaliams, teip lygiai, kaip atnaujinti ir jų rakštai, o ne tas, kad šitie šermeniniai kunigai butų pildę savo priedermes, be atvangos pakeisdami vienas kitą nuo laiko pastatymo piramidų, vadinas per 2200 metų.

Viskas musų ikišiolaik pasakytas padaro tik trumpą šermeninės archeologijos apyrašą; viskas šitas paimta nuo išlikusių paminklų, prie ko męs tik labai mažai pasinaudojome iš parašų. Dabar pasirupinsime pasekti sulyg pasiekusių mus tekstų, koki supratimai gludojo ant dugno šitų šermeninių apeigų; bet čion męs susitinkame su labai rimtomis sunkenybėmis. Viename ir tame pačiame tekste užeiname ant senesnių ir naujesnių suopročių, kurie tankiai prieštarauja vienas kitam; naujos idėjos tankiai yra aiškinamos senovišku budu su didesne ar mažesne pasekme, ir visokeriopi supratimai, kurie iš pradžių buvo lakonizuoti įvairiose vietose, susimaišo vienas su kitu ir susijungia su paviršutinio perdirbimo pagelba. Ir čion, kaip visur kitur, egyptietis tvirtai laikosi savo prosenių palikimų; jis nesistengia pasiekti savo pažinties vienumą; todėl egyptinį mokslą apie gyvenimą anapus kapo jis rupestingai stengiasi surinkti į kruvą ir perdirbti visas žinomas nyliškame klonyje pažiuras į žmogaus likimą po myrio. Ir čion mokslo uždavinis yra tame, idant analyzos kelių iš šito abelno mišinio išvesti įvairius sudėtinius elementus kiek galint skaistesniame jų pavidale. Nežiurint į egyptologų ir ypatingai Maspero ištyrimus, šitoje linkmėje pasiekta dar labai maža tikrų išvadų.

Egyptiniai tekstai liudija tą, jog egyptiečių pažiuros į gamtą ir žmogaus asmenį buvo gana sudėtingos. Jų supratime žmogus susidėjo iš kuno (Chet), vėlės (Ra), šešėlio (Shaibet), vardo (Ren) ir, galiaus iš Ka, kuris turbut, geriausiai bus pasakius žodžiais: "dvigubas, nematomas dvigubis". Ar žmogus iš pat pradžių buvo suprantamas tokia sudėtine esybe — sunku yra pasakyti; vienok yra galima, kad ne visi šitie suopročiai venodai yra seni. Seniausią įspaudą, neužginčijamai, turi suoprotis apie Ka. Šitas gema drauge su žmogum, neatsitraukiamai seka jį visur, padaro neatimamą jo esybės ir ypatos dalį; bet Ka nemiršta butinai žmogui mirštant. Jis gali gyventi kape, kuris todėl ir vadinasi "Ka namais". Jo Gyvenimas priklauso nuo laipsnio užlaikomybės kuno ir ankštai susiriša su juo. Lengva suprasti, kad suoprotis apie Ka įgulė į dugną visų šermeninių apeigų. Ačiu šitam, lavoną keitė į mumiją ir rupestingai slėpė uždarytoje rakšto veitoje; netikėto mumijos sunaikinimo atsitikimas teipgi pramatyta; tokiame atvėjuje stovylos perduodančios kuotikriausią vėlionio panašybę galėjo užimti mumijos vietą ir buti Ka bukle. Ka gyvenimas priklausė ne nuo vieno tik mumijos čielumo; jis galėjo numirti badu ar troškimu; kankinamas jųjų jis galėjo prieiti prie to, kad butų maitinęsi savo paties išmatomis ir butų gėręs savo paties šlapumą. Maspero sako, jog Ka galėjo pasišalinti iš kapo, jei alkis ir troškimas jį vertė prie to. Nuo šito lengva buvo ateiti prie mąsties apie tai, jog Ka gali valkiotis šmėklos pavidale ir daryti esantiems vyvais kančias. Vienas magiškas papirusas Leidene turi užkeikimus nuo numirėlių, padarančių galvos skaudėjimą. Kas atsieina maisto, tai Ka visiškai priklausė nuo savanorių vaikų ar ainių donių; šermeniškos pamaldos buvo atliekamos vienintėliai jam; jam buvo skiriama visas judinamas turtas, kurį dėjo drauge su numirėliu kapan. Antkapinės pamaldos labai anksti persiėmė magiškuoju elementu. Paprasta malda prašymui duonos, alaus, keptų žąsų, drabužių ir "visų gerų daiktų, kuriais dievai yra gyvi, Ka'ui tokio tai (pamini vardą)", sutinkama stereotypiškoje formuloje ant kiekvieno kapo, galėjo, kaip nereikia geriau, perkeisti pačią auką in natura, nes magiškas žodis tveria tą, ką pats reiškia; nupieštas ant sienų turtas galėjo teip pat gerai pakakinti Ka, kaip ir tikras, sudėtas kapan. Paveiksliškai parodytas ant paminklo aukojimo skobnis, apkrutas puikiomis dovanomis, nebuvo paprastu aukojimo maldos paveikslinimu, bet pakeitė savimi pačią auką. Apsaugojimui mumijos teipgi imtasi už magiškų budų; seniausieji antkapinių parašų, žinomi mums iš piramidinių tekstų ir mirusių knygos, padaro eilę kuone visai nesuprantamų mums išreiškimų, kurie turėjo saugoti mumiją nuo gyvačių, skorpijonų ir kitų kenksmingų gyvulių; parašai panašaus turinio tankiai sutinkami ant rakštų visų gadynių. suprantamas apie Ka labai primityviškų yra pobudžiu. Numirėlis naudojasi tik sąlygine nemarybe; jo dalis, likusi po myriui, ankštai rišasi su kapu ir tęsia toliau žemišką gyvenimą. Šitas pirmapradinis suoprotis iššaukė Egypte steigimą šermeninių apeigų, kurios išliko per visą ilgį egyptiškos istorijos. Ka neišnyksta teipgi iš vėlesnių gadynių parašų; maldos liekasi tokiomis jau stereotypuotomis perdėm iki paskutiniam laikui. Bet jau piramidų gadynėje šitos primityviškos pažiuros susitrenkdavo su kitomis ir keitėsi po jų įtekme. Sunku yra pasakyti, ant kiek gyvomis išliko tautoje pirmapradinės pažiuros jų skaisčiame pavidale.

Pav. 29. Mumija Sutimozu laiko ant rankų vėlę.

Šešėlis retai minimas tekstuose; labai gali buti, kad supratimas apie šešėlį buvo atkartojimu pažiurų į Ka; antgalo, tuomi ir apsiryboja musų pažintis. Vėlionio palaima tulame laipsnyj priklausė teipgi ir nuo to, ar liko jo vardas ant žemės geru atmenamas jo ainių ir ant jo paminklo. Nutrinti vėlionio vardą nuo jo rakšto skaitėsi dideliu prasižengimu. Greta su Ka turi svarbą dar Ba. Ba yra minimas dar senesniuose parašuose, bet prie dabartinio musų pažinties stovio męs negalime išskirti gryname pavidale egyptiškus suopročius apie vėlę, kadangi jie anksti pateko įtekmei pažiuros į Ką. Iš pradžių Ba buvo prisistatoma paukščio pavidale ir šitame galima matyti numojimą ant vėlės rolės po myriui žmogaus: matomai, ji nebuvo surišta su kapu ir liuosai galėjo pasišalinti, nulėkti iš jo ant sparnų į dangų ir ten gyventi su dievais. Kartais sutinkame Ba kape beviešint pas mumiją; ji buva teipgi ir ant žemės ir gėrisi visomis žemiškomis geradėjystėmis; priešingai Ka, vėlė nėra varžoma savo krutėjimuose. Sulyg piramidinių parašų liudijimų, numiręs užlekia ant dangaus paukščio pavidale; jis teipgi priima kartais žiogo paveikslą, — egyptiečiai žiogą skaitė paukščiu, — ir šitame pavidale pasiekiama dangų, arba veržiasi tenlink ladano dumų kamuoliais. Ten ji tampa Chu — "šviečiančia" ir džiaugiasi budama tarpe dievų.

Vėlės santikiai buvo aprašyta ir sumanyta labai nuosekliai ir senovės šermeniniai tekstai, matomai, turėjo apsaugoti ją nuo visokių priepolių, idant ji laike savo kelionės nenukryptų nuo tikro tikslo ir nepatektų bekeliaudama nevidonams. Regimai, priešistoriškame laike buta kelių įvairių makinimų vietinio pobudžio apie vėlės santikius, bet jau piramidiniuose parašuose ir mirusių knygoje jie yra sinkretiškame apdirbime.

Svarbiausias mokinimas, buvęs Egypte visuotinai išsiplatinusiu, buvo ozirisiškasis mokinimas apie nemarybę; jis galingai smelkėsi visur ir šeimininkavo kuone neaprybotai. Padavimas apie Ozirisą skelbia, buk nugalabintas Seto, jis vėl yra gražinamas gyvastin su raganiškų burtų pagelba ir Izidos, Neftisės, Horuso ir Anubiso gudrybių. Šitomis gudrybėmis yra ne kas kitas, kaip žinomas Egypte nuo neatmenamų laikų lavono užlaikymo budas balzamavimu, pasekamu visu ritualu magiškų žodžių ir maldų. Balzamavimas nėra sutvertas Oziriso mokinimo. Kaip yra pasakyta augščiau, jisai pasakė primityviškus supratimus apie Ka ir Oziriso mokinimu buvo permainyta tik jo svarba ir prasmė. Jeigu su velioniu pasielgti teip, kaip su Ozirisu tai jis atgis teip, kaip ir anas ir jį tąsyk galma bus pavadinti Ozirisu N. N. (vardas velinio). Šermeninės apeigos tame išvyzdyj, kaip jos yra trumpai aprašyta augščiau, neužginčijamai, atsirado nuo Oziriso mokinimo. Pati velinio kelionė turi tikslą pasiekti Oziriso karaliją. Šita mirusių karalijų buvo viduj Earu taukų, kurių totografija yra išdėta 110 skaidmoj mirusių knygos. Ji yra rojumi, imant grynai egyptiškoje dvasioje: derlingi laukai, skalaujami skaitlgų Nyliaus įtakų, kur javiniai augmenys buva 7 mastų augščio. Čion velionis turi tarnauti Ozirisui, kaip kad jis budamas gyvu tarnavo faraonui; čion jis gali arti ir sėti, plaukioti po upės srovę ir silsėtis pavėsyje uksmingų medžių. Jei darbas jam darydavosi persunkus, tai magija ateidavo pagelbon; ypatingai nuo 13tos dinastijos laiko numirėliui buvo dedama kapan daugybė medinių ar molinių figurų, kurios, ačiu žodžiams parašytiems ant jų (mirusių knygą, skaid. 6ta), užimdavo velionio vietą, kuomet ji pašaukdavo prie darbo; todėl šitos figuros vadinosi "atsakytojais". Maspero mano, jog senesniuose laikuose Oziriso garbintojai. Žemutiniame Egypte manė, jog Earu laukai esą pusiau dirbamose Nyliaus deltos dalyse. Su pasiplėtimu geografiškų žinių palaimintų šalis vis kėlėsi tolyn nuo Egypto, iš pirmo, gal, Finikijon ir, antgalo, šiaurytinėn "dangiškon šalin". Kokiu budu velionis pasiekdavo rojų — tai, regis, nebuvo reiškiai apsklembta. Kaip pasakyta augščiau, jis galėjo paukščiu nulėkti į dangų. Sulyg liudijimo kitų jis turėjo perplaukti sriauną ant dievų pervažo; į pervažą gautis jis galėjo su stebuklingų žodžių pagelba, kuriuos dėta su juo kapan; blogiausiame gi atsitikime jis galėjo pervažininkui grumoti, jog sės ant Tolo sparnų ir tokiu budu pasieks kitą kraštą. Šitas mėklinimas apie savo budo "Charoną", turintį perkelti numirėlį ilgainiui dar labiaus buvo pamargintas. Velionis dedasi priedermėn žinoti įvairių pervažo dalių vardus, pervažas gi pats klausinėja jo apie tai. (mirusių kn., skaid. 99). Sulyg abidosiškos sakmės įėjimas kitan svietan buvo į vakarus nuo to gardo; teip kasdien saulės eldija pralysdavo vakare per plyšį į mirusių karaliją. Kaip Oziris susiliejo į vieną supratimą su Chentamentetu, tai numirusiam Ozirso garbintojui parsiėjo pradėti savo kelionę į Earu laukus iš Abidosu. Ir ištikro, prieš palaidojimą, mumija tankiai turėjo atlikti kelionę į Abidos, po kuriai ji buvo laidojama prigimtame nekropolyje. Kaikurie tenkinosi manomaja kelione. Padorieji žmonės ypatingai geidė buti palaidotais čion, arti garsaus Oziriso rakšto, kuris buvo rodomas čionai; jie plaukė čion iš visų Egypto kraštų surengti sau paskutinę vietą nusiraminimo ir pradėti tolymą kelionę nuo tikros pradinės vietos. Aršiausiame atsitikime jie siųsdavo Abidosan kapinį akmenį, idant vardas jų išliktų šventame garde. Iš Abidoso numirėlis turėjo eiti tirlaukin ir ten kovoti su įvairiausiomis baidyklėmis.

Maspero bandė atsisteigti primityviškus supratimus apie vėlės gyvenimą sulyg memfisiškųjų supratimų, pasiremiant vėlesnių laikų parašais, surastais tėbiškuose karališkuose rakštuose. Memfisiškasis mirusių dievas, Sokar, gyveno Lybiškojo tirlaukio vakaruose; jo karalija buvo baisaus didumo urvas, ar akmenyčia, kur jis rinko savo ištikimus po myriui. Regimai tai buvo nelinksma vieta ir, apalmai, lengva matyti, kad tikėjimo pagrindu į Sokarą buvo graudi myrio priejauta; tokia priejauta randasi beskaitant memfisinius parašus. Viena kapinė jiekšta Britiškame muzejuje ypatingai įdomi iš tos pusės. Numirusi jauna moteris priduoda savo pasiguodimams tikrai graudžią išraišką: vakarai, — sako ji, — miego ir tamsos šalis; myris ateina pas visus; nė dievai, nė žmonės neišdrysta pažiurėti jai į akis, jai lygu dideli ir maži; ji atima kudikį nuo motinos, nežiuri į niekeno maldas ir tt.

Sulyg heliopolisiškųjų pažiurų, velionio mieriu buvo patekti Ra laivan, idant visuomet pasilikti ten ir palydovauti Ra jo kasdieninėje kelionėje. Šita nuomonė aiškiai išreikšta piramidiniuose parašuose ir mirusių knygoje. Saulės laivas nakčia perplaukia tamsos karaliją, Duat, idant iš ryto vėl pasirodyti rytuose. Aiškiai numanyti, kas yra Duat, labai yra sunku. Maspero neskaito Duato žemutiniu svietu; jam rodosi, kad po šituo vardu reikia suprasti "tamsos karaliją", esančią už žinomo egyptiečiams svieto rybų; tokiu budu,

(Toliau bus).

OLIVE SCHREINER

SAPNAI.

Vertė J. Laukis.

Jis tarė: "Jis negali. Žiurėk —"

Ir aš pamačiau plačią juostą, nusitiesusią žeme nuo vieno pas kitą ir surišančią juodu į kruvą.

Jis tarė: "Kolai ji guli ten, jis turi stovėti ir žiurėti į tyrumą."

Aš tariau: "Ar jis žino dėlko jis negali pasikrutinti?"

Jis tarė: "Ne."

Ir aš išgirdau kažin-ką braškant ir, dirstelėjęs, pamačiau juostą, rišančią prie jos nugaros naštą, trukus ir naštą besiritant žemyn.

Aš tariau: "Kas tas?"

Jis tarė: "Raumenų vieko Gadynė mirė. Nervų jiegos Gadynė nudurė ją peiliu, kurį ji laiko savo rankoje; povaliai iš pasalų prislinko ji prie moters ir tuoju Mechaniško Išradimo peiliu ji nupiovė juostą, rišančią prie jos nugaros naštą. Neišvengiamas Butinumas yra nutrauktas. Ji dabar gali atsikelti."

Ir aš pamačiau, kad ji vis be judėjimo tebeguli ant smilties, akis išputus ir kaklą ištiesus. Ir ji, tarytum, akimis ieškojo ko ant tolimosios tyrumos sienos, kuris niekaip neatėjo. Ir man bežiurint josios kunas sujudo ir jos akyse nušvito šviesa, lyg saulės spinduliui į tamsų kambarį be įsiveržiant.

Aš tariau: "Kas tas?"

Jis šnipštelėjo: "Tylėk! Mintis jai į galvą atėjo: "Ar aš negalėčiau atsikelti?"

Aš pažiurėjau. Ji savo galvą pakėlė nuo smilties ir aš pamačiau duobę, kur jos sprandas teip ilgai gulėjo. Ji pasižiurėjo į žemę, į dangų ir paskui į tą, kuris šale jos stovėjo: bet jis dairėsi į tyrumą.

Ir aš pamačiau jos kuną krutant; ir ji savo keliais atrėmė į žemę ir gyslos išsiveržė laukan ir aš sušukau:

"Ji nori atsikelti!"

Bet tik jos šonai išsiputė ir ji vėl atkrito atgal.

Bet savo galvą ji laikė pakėlus; ji nenuleido jos žemyn. Ir tas, kuris šale manęs stovėjo, pasakė: "Ji yra labai silpna. Matai, jos kojos nugulėtos po ja tokį ilgą laiką."

Ir aš mačiau ją kepurnėjanties; prakaitas apšovė ją.

Tariau: "Tikrai tas, kuris šale jos stovi, pagelbės jai?"

Tas, kuris šale manęs stovėjo, atsakė: 'Jis negali jai gelbėti; *ji pati turi pasigelbėti sau.* Tegul ji stengiasi kolai sustiprės."

Ir aš tariau: "Bent jis jos nestabdis! Žiurėk jis eina šalin nuo jos ir tempia šniurą terpu jų ir ją partraukia."

Ir jis atsakė: "Jis to nesupranta. Jai besimuistant tempiasi juosta, kuri juodu riša, ir jį skaudiną ir jis traukiasi nuo jos šalin. Ateis laikas kuomet jis supras ir žinos, ką ji daro. Tegul ji kartą atsikels ant savo kelių. Tąsyk jis stovės prie jos arti ir žiurės jai į akis su užuojauta."

Ir jį ištiesė savo sprandą ir lašai varvėjo nuo jos. Ir sutvaras pakilo colį nuo žemės ir vėl puolė atgal.

Aš sušukau: "O, ji persilpna! Ji negali vaikščioti! Ilgi metai atėmė jai visą vieką. Ji niekuomet negalės atsikelti!"

Jis man atsakė: "Žiurėk, kokia šviesa josios akyse!"

Ir sutvaras kėlėsi pamažu ant savo kelių.

Ir aš pabudau; į rytus ir vakarus tiesėsi tušti laukai. Skruzdės bėgiojo po raudonas smiltis ir karštis svilino smarkiai. Aš pasiraiviau ir galvojau apie sapną. Ir aš vėl užmigau, galvą padėjęs ant balno. Ir nuo smarkaus karščio aš vėl ėmiau sapnuoti.

Tarytum, mačiau tyrumą ir iš jos mačiau išeinant moterį. Ir ji, tarytum, atėjo ant tamsios upės kranto; krantas buvo tamsus ir augštas*). Ir ant jo ją sutiko senas žmogus, kuris turėjo ilgą, žilą barzdą, o jo rankoje buvo užsirietusi lazda, ant kurios buvo parašyta *Protas*. Ir jis paklausė jos, ko ji norint ji jam atsakė: "Esu moteris ir ieškau Laisvės šalies."

Ir jis jai tarė: "Ji yra priešais tave."

Ir ji tarė: "Aš priešais save nematau nieko, tik tamsią tekančią upę, skardų, augštą krantą ir, tai čia, tai ten storas smilties sunašas."

Ir jis tarė: "O anapus jų?"

Ji tarė: "Nematau nieko, tik kartais, kaip savo akis pridengiu ranka, tarytum, matau ant kito kranto medžius ir kalnus ir saule ant jų šviečiant."

Jis tarė: "Tai yra Laisvės šalis."

Ji tarė: "Kaip į ją man nuėjus?"

Jis tarė: "Tik vienas kelias tėra, vienų-vienas. Darbo kelias per Kančios vandenis. Kito kelio nėra."

Ji tarė: "Ar tilto nėra?"

Jis tarė: "Nėra."

Ji tarė: "Ar vanduo gilus?"

Jis tarė: "Gilus."

Ji tarė: "Ar dugnas išdrožtas?"

Jis tarė: "Išdrožtas. Tavo koja visuomet gali paslysti ir tu pražuvus."

Ji tarė: "Ar kas jau perėjo ten?"

Jis tarė: "Kaikurie bandė."

Ji tarė: "Ar yra koks takas parodymui, kur yra geriausia brasta?"

Jis tarė: "Jis reikia numinti."

Ji prisidengė akis ranka ir tarė: — "Aš einu."

Jis atsakė: — "Turi nusisiausti drabužius, tyrumoje dėvėtus; jie skandina tuos, kurie į vandenį eina teip apsitaisę."

Ji noriai numetė Senovės-įgytų-nuomonių jos dėvėtą ploščių, nes visas buvo suskidęs. Nusijuosė nuo juosmens, ilgai savo brangintą juostą ir visas kandžių debesys pasipylė iš jos. Ir jis tarė: — "Nusiauk Priklausomybės kurpes nuo savo kojų."

Ir ji, be vienò balto drabužio, kuris ankštai ant jos stovėjo, buvo nuoga.

Jis tarė: — "Šitą gali palikti. Teip jie drabužius dėvi Laisvės šalyj. Vandenyj jie kyla viršum; jie visuomet plaukia."

Ir aš ant jos krutinės pamačiau parašą: "Teisybė;" jis buvo nublankęs; saulė netankiai švietė ant jos; kiti drabužiai jį dengė. Ir jis tarė: — "Imk šitą lazdą; laikyk ją dručiai. Tą dieną, kurioje ji ištruks tau iš rankos, tu busi pražuvus. Statyk ją pirma savęs; apčiupinėk savo kelią; kur dugno nepasieksi, ten savo kojas nekelk."

Ir ji tarė: — "Aš pasirengusi; leisk mane."

Jis gi tarė: — "Ne, — palauk; kas tas — tavo krutinėje?"

Ji tylėjo.

Jis tarė: — "Atidaryk ją ir duok man pamatyti."

Ir ji ją atidarė. Į jos krutinę įsisegęs buvo mažas daiktytis, kuris iš jos siurbė ir jo geltonos garbanos viršuj jo kaktos lietėsi prie jos; jo keliai buvo sutraukti ir jis jos krutį dručiai laikė savo rankomis.

Ir Protas tarė: — "Kas jis yra ir ką jis čia veikia?"

Ir ji tarė: — "Ar nematai jo mažų sparnelių?"

Protas atsakė: — "Padėk jį šalin."

Ir ji tarė: "Jis miega, prietam gi dar geria! Aš jį nunešiu į Laisvės šalį. Jis teip senai yra kudikiu, teip senai aš jį nešioju. Laisvės šalyj jis bus vyru. Męs vaikščiosime ten drauge ir jo dideli, balti sparnai mane uždengs. Jis tyrumoj ištarė vieną žodį: "Aistra." Anoj šalyj, aš manau, gal jis išmoks pasakyti: "Draugiškumas."

Ir Protas tarė: — "Padėk jį šalin!"

Ji gi atsakė: — "Aš šiteip jį nešiu ant rankos, o su kita spirsiuosi prieš vandenį."

Jis tarė: — "Leisk jį ant žemės. Į vandenį įbridus užmirši spirtis, galvosi tik apie jį. Leisk jį. Jis nenumirs. Kaip jis pajus, kad tu jį vieną palikai, tai jis savo sparnus išskleis ir nulėks. Jis į Laisvės šalį pribus pirma tavęs. Tie, kurie Laisvės šalį pasiekia pačią pirmąją ranką nuo kranto pratiestą jiems gelbėti juos, mažo Meilės Dievaičio. Jis tuomet bus vyru, ne kudikiu. Tavo krutinėje jis negali augti; leisk jį ant žemės, tegul jis auga."

Ir ji savo krutį ištraukė jam iš burnos, o jis jai teip įkando, kad kraujas patekėjo ant žemės. Ji paguldė jį ant žemės ir savo žaizdą uždengė, ir pasilenkus jam sudavė per sparnus. Ir aš jos plaukus ant kaktos pamačiau balant, kaip sniegą ir ji iš jaunos pavirto į seną.

Ji atsistojo toli ant upės kranto ir sakė: — "Ko gi aš einu ton tolimon šalin, kurios niekas niekuomet nėra pasiekęs? *Aiman! viena aš eisiu! Esiu vienų-viena!*"

Ir Protas, tas senasis žmogus, jai tarė: — "Klausyk! Ką ten girdi?"

Ir ji, su atsidėjimu paklausiusi, tarė: — "Girdžiu kojų dundėjimą; tukstantis kartų dešimtis tukstančių ir tukstančiai tukstančių ir visos jos čion link atdunda."

Jis tarė: — "Tai yra kojos tų, kurie paskui tave seka. Vesk! Mink taką iki vandens kraštui! Žemė, kur tu dabar stovi, bus kietai sumušta dešimties tukstančių kartų dešimties tukstančių kojų. Ar matai skėrius per upę einant?" — toliau jis kalbėjo — "iš pradžių prie vandens krašto ateina vienas ir liekasi nunešamas; po jo ateina kitas, paskui kitas, ir dar kitas ir, antgalo, iš jų suriestų kunų pasidaro tiltas ir likusieji juomi pereina."

Ji tarė: — "O iš tų, kurie ateina patįs pirmutiniai, tuli buva nunešami ir apie juos niekas daugiaus neišgirsta; jų kunai nepadaro net tilto?"

"Jie buvo nunešami ir niekas apie juos daugiaus neišgirsta — ir kas iš to?" — tarė jis.

"Ir kas iš to?" — tarė ji.

"Jie numina taką iki vndens kraštui —." Ir ji tarė: — "Tuoju tiltu, kuris bus musų kunais grįstas, kas eis?"

Jis tarė: — "*Visa žmonija.*"

Ir moteris griebė savo lazdą.

Aš mačiau ją einant tuoju tamsiu taku, linkui upės.

Pabudau; viskas aplink mane buvo geltonoj pavakarės šviesoj; besileidžianti saulė užžiebė pienakrumių pirštus; mano arklys ramiai ganėsi šale manęs. Aš apsiverčiau ant kito šono ir stebėjausi į skruzdes tukstančiais bėgiojančias po raudonas smiltis. Maniau rengtis kelionėn — po pietų buvo vėsu. Bet vėl snudumas apėmė mane ir aš padėjau galvą atgal ir užmigau.

Vėl sapnavau sapną.

Sapnavau, jog mačiau šalį. Po kalnus vaikščiojo narsios moterįs ir narsųs vyrai, už rankų susiėmę. Ir jie vienas kitam žiurėjo į akis ir nesibaidė.

Teipgi mačiau ir moteris susiėmusias už rankų.

Aš tariau jam, šale manęs: — "Kas čia per vieta?"

Jis atsakė: — "Tai yra dangus."

Aš tariau: — "Kur jis yra?"

Jis atsakė: — "Ant žemės."

Paklausiau: — "Kuomet šitie dalykai įvyks?"

Atsakė: — "Ateityje."

Aš pabudau; viskas aplink mane buvo besileidžiančios saulės šviesoje; ant žemųjų kalnų saulė spindėjo ir smagus vėsumas viską apsiautė; skruzdės povaliai rinkosi į namus. Aš nuėjau pas savo arklį, ramiai besiganantį. Čia saulė užėjo už kalnų; bet aš žinojau, kad ant rytojaus ji vėl užtekės.

SAPNAS APIE LAUKINES BITES.

Motina sėdėjo ties atviru langu. Per jį smelkėsi, bežeidžiančių po akacijų medžiais vaikų balsai ir karštas popietinio oro dvelkimas. Į ruimą ir iš ruimo lakstė bitės, laukinės bitės, geltonomis nuo vaisiadulkių kojomis, lėkdamos į akacijos medžius ir atgal, be perstojimo dugzdamos. Ji sėdėjo ant žemos kėdės pas stalą ir adė. Ji savo darbą ėmė iš didelio gurbo, stovėjusio prieš ją ant stalo: dalis buvo ant jos kelių ir pusiau uždengė ten gulinčią knygą. Ji sekė akimis benarstančią adatą; ir nykus bičių duzgimas bei vaikų krykštimas jos ausyse susiliejo į mišrų užimą, jai vis lėčiau ir lėčiau bedirbant. Tąsyk bitės, lyg tos ilgakojės širšės, kurios neneša medaus, vis uždamos lėkė arčiau jai prie galvos. Ji vis daugiaus darėsi miegusta ir savo ranką su pančiaka ant viršaus padėjo ant stalo briaunos ir į ją atrėmė galvą. Vaikų balsai laukė, ateidami, tai iš toliaus, tai iš arčiaus vis daugiaus darėsi sapniškais; paskui ji negirdėjo jų visai, tik po savo širdžia jautė, kur devintasis vaikutis tunojo. Apsikniaubusi ir miegodama ten, ji matė keistą mintinį vaizdą; bitės, tarytum, tyso ir tyso, kol pavirto žmogystomis ir vis aplink ją suko. Paskui viena atėjo, sakydama švelniai: — "Leisk man ranką uždėti ant tavo šono, kur vaikutis gludo. Kaip aš jį paliesiu, tai jis bus toksai kaip aš."

Ji paklausė: — "Kas tu esi?"

Ji gi atsakė: — "Aš esu Sveikata. Ką aš paliečiu, tas visuomet turi savo gyslose verdantį raudoną kraują; jis pailsimo ar kausmo nepažins; gyvenimas jam bus tolydiniu juokšmu."

"Ne!" — tarė kita; — "Leisk man jį paliesti, nes aš esu Manta. Jei aš jį paliesiu, tai medžiagiška stoka jo nerupins. Jis iš savo žmonių kraujo ir raumenų gyvens, jei jis to norės; ir ko jo akis panorės, tą ranka turės. Jis nepažins ano "neturiu."

Ir kudikis gulėjo tyliai, kaip švinas.

Trečia sakė: — "Leisk man jį paliesti; aš esu Garbė. Kurį žmogų aš paliečiu, tą nuvedu ant augšto kalno, kur jį visi žmonės gali pamatyti. Jam numirus jis nėra užmirštamas, jo vardas skamba per metašimčius, kiekvienas atkartoja jį saviemsiems. Manyk, ką reiškia nebuti užmirštu per amžius!"

Ir motiną kniaubėjo, vienodai alsuodama, bet mintiniame paveiksle jos spriaudėsi arčiau prie jos.

"Leisk man kudikį paliesti", — tarė viena, — "nes aš esu Meilė. Jei aš jį paliesiu, tai jis per gyvenimą neis vienas. Didžiausioj tamsoj jis ranką atkišęs šale jos suras kitą. Svietui atsistojus prieš jį, kitas tars: "Tu ir Aš,"

Ir kudikis sudrebėjo.

Bet kita spriaudėsi artyn ir sakė: — "Leisk man jį paliesti, nes aš esu Gabumas. Aš galiu padaryti visus daiktus, kurie buvo padaryti pirmiau. Aš paliečiu pasekmingą kareivį, diplomatą, galvotoją ir politiką bei raštininką, kuris niekuomet nebuva nė pirma laiko, nė užpakalyj jo. Jei aš kudikį paliesiu, tai jis neverks dėl nepasisekimo."

Apie motinos galvą bitės lakstė, liesdamos ją savo ilgais nusmailusiais sąnariais; ir jos mintiniame vaizde iš kambario šešėlio išėjo viena su pageltusiu, giliai surėžytu gymiu, įdubusiais veidais ir drebančiai besišypsančiomis lupomis. Motina pasitraukė atgal ir sušuko: — Ką tu vaikui gali duoti — sveikatą?" Ji gi tarė: — "Žmogui, kurį aš paliečiau, jo kraujije atsiranda deginąs karštis, kuris jo kraują kaip ugnis ryja. Karštis, kurį aš jam duosiu, pereis tąsyk, kaip jo gyvastis pereis."

"Ar duosi jam turtą?"

Ji purtė galvą. — Žmogus, kurį aš paliesiu, pasilenkęs paimti auksą, staiga augščiau savo galvos ant daugaus išvys šviesą; jam galvą pakėlus ją pamatyti, auksas iš jo pirštų išsprus, ar kas kitas, praeidamas iš jo paims.

"Šlovę duosi?"

Ji atsakė: — "Turbut ne. Žmogui, kurį aš paliesiu, takas yra ant smilties pažymėtas pirštu, kurio jokis žmogus nemato. Tą jis turi sekti. Kartais jis nuveda kuone iki viršui, paskui staiga pasisuka žemyn į klonį. Jis turi jį sekti, nors niekas kitas žymės nemato."

"Meilę?"

Ji tarė: — "Jis trokš jos, bet jis jos neras. Jam prie jos ištiesus rankas ir savo širdį prilenkus prie daikto, kurį jis myli, toli ant horizonto jis pamatįs šviesą žaidžiant. Jis turi eiti prie jos. Daiktas, kurį jis myli, su juo neis; jis turi keliauti vienas. Jam ką prispaudus prie savo degančios širdies, su šauksmu: — "Mano, mano, tikrai mano!" — jis išgirs balsą: — "Išsižadėk, išsižadėk, tai ne tavo!"

"Ar jam seksis?"

Ji tarė: — "Jam nesiseks. Jam bėgant su kitais, kiti pasieks ribą pirma jo, nes ypatingi balsai jį šauks ir ypatingos šviesos jam švies ir jis turės laukti ir klausyti. Ir tas yra ypatingiausia; toli, už degančių smilčių, kur kitiems ten tik tuščia dykuma, jis matįs mėlyną jurą! Ant tos juros saulė visuomet šviečia, o vanduo teip mėlynas, kaip degantis ametistas, putos gi yra baltos ant kranto. Didelė šalis tiesi nuo jos ir ant kalnų viršunių jis degantį auksą matis."

Motina tarė: — "Ir jis ją pasieks?"

Ir ji akyvai nusišypsojo.

Motina tarė: — "Ar ji tikra?"

Ir ji tarė: — "Kas tikro *yra?*"

Ir ji, pusiau primerkusi akis, pasižiurėjo ir tarė: "Paliesk."

Ir ji pasilenkė ir savo ranką uždėjo ant miegančios ir prašnabždėjo jai šypsomis; ir tik tiek ji girdėjo: — *"Tau atlyginime bus tas, kad idėališkas bus tau tikru."*

Ir kudikis sukruto, bet motina giliai miegojo ir jos mintinis sapnas išnyko. Bet gilumoje pas ją negimęs daiktas, kuris čia gulėjo, sapnavo. Jo akyse, kurios niekad dienos nematė, tose pusiau susižiedusiose smegenyse buvo pajautimas šviesos! Šviesos, kurios jis niekuomet nematė. Šviesos, kurios jis gal niekuomet nematįs. Šviesos, kuri buvo kur-nors!

Ir jau jis atlyginimą sau apturėjo: Idėališkas jam buvo tikru.

SULUŽUSIOJE MELDYKLOJE.

Yra keturios plikos sienos; ant sienų raudonuos rubuos Kristus nešąs savo kryžių; Palaimintasis Bambinas, su išsitrynusiu veidu; šventa Madonna mėlynuos ir raudonuos rubuos; Romos kareiviai ir surištomis rankomis Kristus. Jokio stogo nėra; viršuj žydras, žydras Italijos dangus; sienose lietus praplakė skyles ir tinkas lupasi nuo jų. Meldykla čia ant priežemio stovi viena ir juros vilnįs per dienas ir naktis plaka į ją. Vieni sako, kad ji čia yra pastatyta žemiau gulinčios salos vienuolių tikslu turėti kur atgabenti sergančius baisaus maro metu. Kiti sako, kad ji čia pastatyta praeiviams vienuoliams ir brolininkams, vieškeliu besiskubinant užeiti čia ir pasimelsti. Dabar niekas čia neapsistoja melstis ir ligoniai neateina daugiau gydytis.

Josios užpakalyj eina senas Romos kelias. Jei juo užsilipus ir ten vienam atsisėdus karštą saulėtą dieną, tai prieš saulę besėdint beveik galima butų girdėti grendimu Romos kareivius atdundant, Hannibalui ir jo žmonėms per krumus einant, kuomet jokio kelio nebuvo.

Dabar yra labai ramu. Kartais kaimo mergelė prajoja gurbais apsikrovusi ir girdi ašvynio kojas į grendinio plytas dundant; kartais sena žmonelė praeina su žolių pundu ant savo galvos, arba plėšiko išvaizda vyras nusiskubina su lazdų pundu rankoje; bet šeip meldykla čia ant priežemio stovi viena terp dviejų užtakų ir į jos apačią girdi jurą plakant.

Aš atėjau čia vieną žiemos dieną, kuomet vidudienio saulė kaitriai degino Romos kelio plytas. Buvau pailsęs, o kelias rodėsi status. Įėjau į meldyklą pas išmuštą langą ir žiurėjau į užtaką. Toli už mėlyno, mėlyno vandens buvo gardai ir kaimai, baltais ir raudonais taškais prisisegę prie kalnų šonų, o mėlynieji kalnai kilo į padangės ir čia sustoję tirpo vėl žemyn.

Kalnai, tartum, šaukė manęs, bet aš žinojau, kad ten niekuomet nebus tiltas nuo jų nutiestas į mane; niekuomet, niekuomet, niekuomet! Aš pridengiau avo akis ranka ir nusikreipiau šalin. Negalėjau į juos žiurėti.

Ėjau per sulužusią meldyklą ir žiurėjau į Kristų, raudonai apsitaisiusį, nešantį savo kryžių, į Palaimintąjį ištrintą Bambiną, į Romos kareivius ir į sudėtas rankas bei nendrę ir ant atviro prieangio išėjęs, atsisėdau ant akmens. Ties mano kojomis buvo maža užlaja su balta namų eile, paskendusių alyvų medžiuose; pakraščio vanduo plakė ilgais, plonais, baltais putų šmorais; ir aš atrėmiau alkunę į kelius. Buvau pailsęs, labai pailsęs; mano pailsimas, tarytum, buvo senesnis už dienos karštį ir saulės švietimą ant Romos kelio plytų; ir aš padėjau savo galvą sau ant kelių; girdėjau vandens plakimą į uolas tris šimtus pėdų žemiau, ir vėjo šiuršėjimą terp alyvų medžių ir meldyklos skliaustų. Ir aš užmigau ten. Aš sapnavau sapną.

Žmogus šaukėsi prie Deivo ir Dievas nusiuntė jam pagelbėti angelą; angelas sugrįžo atgal ir sako: — "Aš tam žmogui negaliu pagelbėti."

Dievas tarė: — "Kaip gi teip?"

Angelas atsakė: — "Jis šaukia be paliovos, kad jį kas įžeidęs; jis norėtų jam atleisti ir negali."

Dievas tarė: — "Ką su juo padarei?"

Angelas atsakė: — "Viską. Aš paėmiau jį už rankos ir pasakiau: "žiurėk, kaip kiti žmonės apie tą žmogų blogą kalbės, tu kalbėk apie jį gerą; slapta, nežinomais jam budais tarnauk jam; jei turi ką tau brangaus, dalykęsti karštis. Šviesiai rausvos gėlės ir vuogos, laukiniai apyniai ir bruknės, nulenkę savo galvutes, lyg snauzdamos, skleidė aplink stiprų kvapą, rodėsi, jos norėjo užprotestuoti prieš teip didelį karštį.

Net ir paukšteliai-giesmininkai nutilo ir tik miklioji voverė medis nuo medžio linksmai šokinėjo.

Vienog, iš miško tankumyno pasigirdo kokš tai silpnas balsas.... Ar tai ošimas upelio, kurs puldamas žemyn putojo ir čiurkšleno?

Ten, kur tekėjo melsvas vanduo, buvo puiki pieva.

Tarp senų iškerėjusių didelių medžių galima buva atrasti vėsų pauksnį, o minkšta žolė ir paparčiai pripildė orą malonu kvapu. Pievos viduryj, ant pavirtusio ąžuolo sėdėjo Faunas ir griežė ant fleitos. Jis pasidėjo po savim plaukuotas kojas, nuleido rudais plaukais apžėlusią galvą ir su tokiu jausmu ir atsidavimu griežė ant fleitos, kad net seilės nuo jo storų lupų driekės per ilgą balzdą.

Jis visas atsidavęs muzikai ir, matomai, ilgai dar butų griežęs, jeigu nebutų pertraukęs jo mintis nepaprastas sukrebždėjimas.

Tai nebuvo ožkos kretžolės, kuri eina į šaltinį atsigerti vandens ir ne krebždėsis žalčio, kurs šliuožydamas pilvu judina žolę.

Faunas, pakėlęs galvą, atvėrė savo akis ir visas sudrebėjo.

Prieš jį tarp paparčių, pasirėmus į beržo liemenį, stovėjo Nimfą*).

Saulės spinduliai švietė į jos pliką, truputį rausvą kuną; ant jos dieviškų pečių draikėsi auksiniai plaukai. Bet veidą rankomis buvo užsidengus.

Ji stovėjo ant vietos ir buvo užsimąsčius.

Nusistebėjęs Faunas apžiurėjo ir prišoko prie jos.

Atėmęs rankas nuo jos veido, jis pamatė stebėtino gražumo akis, apsiliejusias ašaromis.

— Dėl Zeuso! — šušuko jis, — tu stebėtinoji Nimfa verki!.... Ašaras.... palik žmonėms, dievai niekados neverkia.

— Tu gerai griežiai, Faune, teip gailingai. Liudnas atbalsis tavo muzikos buvo girdėties toli ir aš galėjau paklausyti, kad nuraminti širdies skaudėjimus....

Bekalbant pažiurėjo į jį su savo mėlynom, kaip dangus prieš audrą, akim.

Faunas nusišypsojo. Pagundos žvilgiu jis pervedė per jos stebėtiną kuną, per išpurtusias nuo ašarų akis ir nepasijuto, kaip pradėjo drebėti.

— Prisiekiu Jupiteriui, tavo širdis apgauta. Bet kas ja apvylė? Prisipažink man, aš noriu nuramint duodamas tau gerą patarmę....

Jis apglėbė Nimfos liemenį, pasodino ja ant parversto medžio, o pats atsisėdo pas jos kojas.

Bet Nimfa dar kovojo su savim; tada Faunas paglostė savo plaukuotą koją ir žiurėdamas jai į akis tarė.

—Nei Diana ir nei Amuras ir nei laukinis mano brolis Faunas, jiems tu perdaug gera! Bet kasgi, kas? Nejaugi tave išdrįso nuskriaustl žmogus?....

Vieton atsakymo dvi dideli ašari nuriedėjo per dieviška Nimfos veidą.

— Tai žmogus! — perpykęs suriko Faunas, — tie žmonės vis tai daro iš pavydo! Bet kokiu budu? Pasakyk man viską, kad žinočiau ant ko pasiųsti visus griaustinius Plutono.

— Gerai, aš pasakysiu viską, — atsakė Nimfa, — klausyk, Faune.

Kada tai buvo toks didelis karštis kaip ir šiandien. Net kvėpuot buvo sunku ir aš ieškojau upelio, kad pravėdyt kuną.... Aš ėjau viena ir štai ant žolės pamačiau begulint kokią tai figurą.

Aš prisiartinau ir pradėjau žiurėti į ją. Tai buvo užmiręs žmogus. Veidas jo buvo neišpasakytai gražus, o lupos jo šypsojosi.... Pagal jį gulėjo koks tai rėmas ir popiergaliai ar audėklas.... Aš žiurėjau į jį, kaip štai jis atveria vokus ir pamato mane.... Ach, Faune, kokios tai buvo akįs! Aš daugel pas dievus mačiau gražių akių, bet šitokių dar niekados!....

— Gražioji rusalka, — tarė silp-

(Toliaus bus).

*) *Afrikos upių krantai buva kartais šimto pėdų augščio, gilaus, slenkančio smėlio, kuriuomi bėgyje amžių upės išgriaužė savo milžiniškas vagas.*

(Tąsa nuo ketvirto pusl.)

*) *Dievė lauky, pakalnių ir miškų.*

nu balsu — aš paklydau šitam miške, ieškodamas grožybės.... Aš mirštu nuo alkio ir troškulio!.... Buk gera, duok man atsigerti!....

Aš nubėgau prie upelio ir kelissyk delnuose atnešiau vandenio. Jis godžiai gėrė. Paskui atnešiau jam vuogų, o jis suvalgė jas. Ir pažiurėjo jis į mane giliomis, kaip juros, akimis ir paklausė:

— Ar norėtum, gražiausioji ir geriausioji Nimfa, patarnauti man dar viename dalyke?

— Su mielu noru, — atsakiau, — aš jau mylėjau jį.

— Pašvęsk man kasdien truputį laiko. Aš kasdien ateisiu į šitą vietą ir žiurėdamas į tavo stebėtino gražumo kuną ir neapsakomai puikias akis, ieškosiu garbės! Kas žin? Gal but atrasiu ją. Tada aš busiu tau dėkingas, aš pasidarysiu garsiausiu ir laimingiusiu.

Aš nesupratau jo žodžių, bet noriai sutikau, kaip liepė man ant kranto upelio po kaitriais saulės spinduliais stovėti.

Jis pasidėjo audeklą ir ką tai vadžiojo ant jo.

Visą laiką, kada jis dirbo, savo akis nenukreipė nuo manęs ir aš skaičiau jose: stebėjimąsį, linksmumą, pasididžiavimą. Jis liudnai šypsojosi, kada savo žvilgį nuleidavo ant audeklo, o aš jaučiau raudonumą ant veido ir žariją krutinėj....

Kiekvieną dieną man budavo linksmiau, kaip susitikdavau su paklydusiu "žmogum", ir aš nekantriai laukdavau tos minutos, kada jis pareikalaus nuo manes tikrosios laimės....

Galop, jis nudžiugo savo darbu. Jis juokėsi ir džiaugėsi! Pasididžiuodamas jis pasišaukė mane pažiurėti jo darbo.

Ach, nusistebėjau pamačius ant audeklo mano pačios kuną ir šviesius plaukus, kurie buvo nusidriekę ant krutinės ir nusišypsojimą, kuriuo aš atsakydavau ant kiekvieno dailininko pažvelgimo.... Jis vis džiaugėsi ir sakė:

— Dabar pažiurėsim, argi nebusiu aš garsiausias. Pažiurėsim.

Nieko nesuprasdama aš atsitraukiau nuo jo ir nuėjau į savo vietą ir žiurėjau kaip jis atsargiai vyniojo audeklą.

Paskui dar šaltai pažiurėjo į mane ir atsisveikinęs išnyko.

Balsas Nimfos drebėjo, jame girdėjosi apviltos svajonės ir gailestis to laiko.

— Ištikrųjų! — sumykė jerzintas Faunas, — nejaugi "žmonės" dukart moka pergyvent gyvastį ir šitame butų gudresniais už mus, dievus!....

Ir purtė jis savo barzdą, ir trempė į žemę su nagom iš pikčio.

Nuo to laiko nemačiau aš to žmogaus, — baigė pasakot užkimusiu balsu Nimfa, — dovanai aš kasdien ateinu į tą vietą, dovanai aš laukiu jo ir atemnu kartais jo stebėtiną žvilgį.... Tasai žmogus užkerėjo mane ir aš jo užmiršti negaliu.... Dėlto tavo liudna dainelė atvedė čionai mane, kad paklausyti ir iš šalies paverkti.

— O kvaili, kvaili tie žmonės — sušuko supykęs Faunas — nejaugi jus nežinote, kad kolaik grožėsitės tik dailėje, jųs nepažinsit laimės niekados.

Ir jis pradėjo teip juoktis, kad Nimfa nurimo, o visas miškas pradėjo drebėti nuo smarkaus balso.

Bet Faunas tuoj nutilo, jis išsitiesė teip, kad nariai jo subraškėjo, pažiurėjo į užvertas Nimfos akis, apkabino jos liemenį ir išnyko miško tankumyne.

Po valanlėlės pasigirdo vėl smarkus juokas....

Iš lenkų kalbos vertė *Ver.*

Tėvynės Mylėtojų Draugstės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind

Pirmi prie seimo žingsniai. Kovo 13 dieną chicagiečiai padarė pirmus žingsnius prie surengimo busiančio III T. M. D. seimo. Šitą dieną ant 22 kuopos sumanymo ir pakvietimo susirinko Ridiko svetainėj atstovai iš šių Chicagiškių puopų T. M. D.: iš 37 nuo West Side, iš 65 nuo North Side, iš 10 West Pullman kuopos, iš 113 Roseland kuopos, iš 22 nuo Bridgeporto kuopos ir iš 33 iš So. Chicago — iš viso apie 15 žmonių. Neprisiuntė atstovų dar šios kuopos: 27 nuo Town of Lake ir 28 nuo West Side, bet buvo paaiškinta, kad minėtos kuopos dėlei trumpumo laiko negalėjo dar atlaikyti savo reguliariškų susirinkimų. Pirmsėdis 22 kuopos, p. F. Eismontas, paaiškinęs susirinkimo mierį, užkvietė išsirinkti prezidium vedimui susirinkimų. Vienbalsiai išrinkta p. Eismontą pirmsėdžiu, o p. A. Šliakį, studentą Philipps High School, raštininku. Pirmiausiu reikalu buvo parupinimas seimui svetainės. Iš esamų po ranka žinių pasirodė, jog šįmet negalima bus naudotis S. L. A. seimo svetaine, nes ji gali but paimta tik iki 5:30 p. m., kiekvieną vakarą.

Tokiu budu reikalas privertė kalbėti apie pasamdymą atskiros svetainės ant dviejų vakarų, kuriais tikisi T. M. D. seimą pabaigti. Prižiurėjimui šito reikalo išrinkta komisiją iš trijų: p. A. Šliakį ir 22 kuopos, p. Zakaraucką iš 65 kuopos ir p. Kirklį iš 37 kuopos. Šits komitetas susinešė pirmiausiai su tokiu pačiu S. L. A. seimo komitetu dėlei apdirbimo galutinos tvarkos posėdžių ir apžiurės tinkamą T. M. D. seimui svetainę. Apie tai išduos raportą sekančiam atstovų susirinkimui, kuris atsibus 10 d. balandžio toj pačioj vietoj. Kadangi T. M. D. kuopos iždnose nelaiko pinigų, o šįmet pasidarys lėšos surengimui seimo, tai nekurių kuopų delegatai tuojaus prisižadėjo surengti savo apygardose prakalbas arba paskaitas naudai surengimo T. M. D. seimo.

Galima buvo užtėmyti, kad delegatai karštai prijaučia pradėtam darbui ir, girdi, pasistengsią, "kad T. M. D. neturėtų sarmatos"....

Čia gan ne prošalį bus priminus, jog Chicaga dabar turi pilnas 8 T. M. D. kuopas. Nekurios iš jų (kaip ve 22 ir 28) yra vienos iš didžiausių visoj organizacijoj ir skaito daugiaus negu po 100 narių; kitos skaito pe kelias dešimtis narių. Mažiausia yra gal 65 kuopa, dar neperseniai susitvėrė ir skaitosi tik apie 12 narių, bet tai dėlto, kad pagal tuos kuopos atstovus, jie dar nespėję teip trumpu laiku "gerai aplink save apsidairyti"....

"Palaukit truputį", pasakė viens iš tos kuopos atstovų, "northsidiečiai parodys greitai, ką jie gali. Pas mus galima išauginti didžiausią kuopą visoj Chicagoj"....

BESIRENGIANT PRIE III T. M. D. SEIMO.

13 d. kovo šių metų buvo visų Chicagos T. M. D. kuopų atstovų susirinkimas, p. J. Ridiko svetainėje, ateinančio T. M. D. seimo reikalų apkalbėjimui. Kaip jau buvorašyta, kad chicagiškės T. M. D. kuopos turės savo lėšomis parupinti III T. M. D. seimui svetainę, tai visos vietinės T. M. D. kuopos susijungę pasiėmė rupintis III T. M. D. seimo surengimu.

Be įvairių kitų nutarimų buvo nutarta išrinkti Komisiją susižinojimui su Chicagos S. L. A. atstovais ir tikrai apkalbėti kokiais vakaras bus galima III T. M. D. siemas laikyti. Teipgi šita Komisija rupinsis svetainės gavimu. Į Komisiją įėjo šie asmenįs: Jonas Zakarauckas, Ant. Šliakis ir Pr. Kurkletis.

Taigi darbas jau pradėtas. Šitame susirinkime buvo atstovaujamos visos Chicaginės T. M. D. kuopos, išskirus dvi, kurios, manome, neatsisakys teipgi nuo šito darbo ir su mielu noru prisidės.

Ateinantis visų Chicagos T. M. D. astovų susirinkimas bus nedėldienyj 10 d. balandžio, 5 valandą vakare, p. J. Ridiko svetainėje. Visi, visų Chicagos T. M. D. kuopų atstovai malonėkite susirinkti minėtoj dienoj. *Ant. Šliakis.*

REVIZIJA T. M. D. IŠDO.

Pagal Centro pirmininko paliepimą neseniai buvo padaryta T. M. D. iždo revizija. Tą atliko p. Petras Steponavičia iš Waterbury, Conn. ir Jonas B. Kardokas iš New Britain, Conn., — abudu išrinkti pereitame T. M. D. seime, Worcesteryj, T. M. D. iždo globėjais. Čia yra jų pranešimas, iš kurio matyt tos revizijos rezultatas:

"Pildydami savo užduotį, kaipo T. M. D. iždo globėjai, padarėme pagal gautą prisakymą T. M. D. iždo patikrinimą, kiek mums tas buvo galima. Stovis T. M. D. iždo yra tokis:

1. Po II seimui įplaukė už parduotas knygas	$33.30
V. Kudirkos raštų išleidimui	$25.35
2. Nuo 22 dienos birželio iki 16 d. rugpiučio abelnų įplaukų buvo	$33.10
Tam pačiam laike Kudirkos raštams	$27.25
3. Nuo 16 rugpiučio iki 13 spalio abelnų mokesčių	$126.97
Tam pačiame laike Kudirkos raštams	$72.85
4. Nuo 13 d. spalio iki 10 d. gruodžio abelnų mokesčių	$707.35
Tam pačiam laike Kudirkos raštams	$32.56
5. Nuo 10 gruodžio 1909 m. iki 1 d. vasario 1910 m. abelnų mokesčių įplaukė	$1129.22
Tuom pačiu laiku Kudirkos raštams	$5.96
Po antram seimui įplaukė T. M. D. iždan abelnoj sumoj	$2193.91
Iki antrojo susivažiavimo pagal seimo revizijos roportą T. M. D. ižde buvo	$2345.18
Iki šiam laikui (10 d. vasario) viso turto T. M. D. turėjo	$4539.09
Iki šiam laikui išmokėta už Kudirkos raštų spaudinimą ir kitos išlaidos	$2302.45
Radome pas iždininką iki 1 d. vasario 1910 m.	$2236.64

Iždo globėjai:

Petras Steponavičia,
Jonas B. Kardokas.

APIE KUDIRKOS RAŠTŲ LAIDĄ.

Pereitą sanvaitę aplaikyta "sempelis" V užbaigto tomo Kudirkos raštų. Jame telpa originaliniai Kudirkos straipsniai, rašyti įvairiais laikais; tomas yra padabintas originalinėmis vinjetomis jauno artisto lietuvio, p. A. Brako.

Šits tomas yra pavydale įspudingos knygos, susidedančios teipgi, kaip ir IV tomas, iš 400 puslapių.

Greitesniam užbaigimui reikalų ir prižiurėjimui pačios spaudos ir apdarų, p. J. Gabrys paskutiniu kartu skubiai išvažiavo Tilžen. Ten po jo artima priežiura bus pasistengta užbaigti darbą "šuolium", nes T. M. D. būtinai reikalauja pilno užbaigimo laidos iki III seimui, kuris, kaip žinoma, prasidės šįmet apie 5 d. birželio Chicagoje.

Dabar galutinai paaiškėjo, kodėl spauda Kudirkos raštų užsitraukė iki šiam laikui ir nebuvo atlikta pirma pažedėtu laiku.

Pamename, kad laike padarymo su Mauderodės spaustuve kontrakto, pagal paviršutinį tuom laiku apyskaitą, buvo rengta spaudon šeši tomai pačių raštų ir septintas tomas buti iš muzikališkų Kudirkos veikalų (gaidų). Tuom laiku buvo pagal rankraščius apskaityta, jog kiekvienas tomas bus nedaugiau, kaip 240 puslapių storumo (arba apie tiek). Bet darbui beslenkant, pasirodė, jog Kudirkos raštų bus daugiau, negu iš pradžių manyta. Visi iki šiol išėjusieji tomai yra didesni, negu buvo manyta, o du iš jų kaip matėm, turi net po 400 puslapių, vietoj 240. Prie to pasirodė, jog tokiu budu negalima visko sutalpinti į 6 tomus ir todėl *vienų raštų* padaryta *septynis tomus,* vietoj šešių, kaip buvo menama iš pradžių padaryt. Ačiu tam, suprantama, ir lėšos pasidina ir todėl gaidos, kurios turėtų padaryti jau aštuntą tomą, nutarta atidėti tuom kart ant velesnio laiko. Mat, gaidų išleidimas apsieina labai brangiai — daug brangiau, negu drukuotos knygos, — ir todėl, pasididinus patiems raštams, T. M. D. iždas turėtų dikčiai išsitempti; prie to atkrepta atydą, kad nors daugumui tos gaidos labai pageidaujamos, tai vienok yra ir tokių, kuriems minėtos gaidos, kaipo ne muzikantams, neturės didžiausios svarbos. Tokiu budu *dabar* T. M. D. nariai gaus po septynis tomus vienų Kudirkos raštų, o gaidas gaus veliaus, kaipo aštuntą tomą. Ačiu tokiam padėjimui turėjo viskas, žinoma, užimti ilgesnį laiką; vienok Centro valdyba buk dručiai prispaudusi darbo atlikėjus, reikalaudama, kad butinai viskas butų atlikta iki III seimo. Kaipo rezultatą šito Centro valdybos reikalavimo reik suprasti skubų p. Gabrio, Kudirkos raštų rengėjo, išvažiavimą Tilžen, kur spaudinasi Kudirkos raštai ir kur jis, budamas ant vietos, visomis jiegomis stums kuoskubiausiai darbą prie galo, teip kad T. M. D. nariai galėtų gauti raštus į savų rankas apie tą patį laiką, kada bus T. M. D. seimas.

K. D.

Dar daugiaus kuopų Chicagoj. — Kiek jųs tų kuopų turite Chicagoj; "enyhau"? — užklausė atvažiavęs svečias vieno iš Chicagiečių.

"Iki šiam laikui tik aštuonias, Tamsta", atsakė chicagietis. "Sakau tik aštuonias, nes Chicagoj neužilgio Tamsta galėsi pamatyti keliolika T. M. D. kuopų. Mat, reik jums žinoti, jog mūsų miestas užima daugiau 400 kvadratavų angliškų mylių, turėdamas apie 30 mylių ilgio ir apie 15 mylių pločio. Ant tokio ploto išsimėtę keliolika lietuviškų kolionijų. Nedyvai todėl, kad yra tiek kuopų ir jos visos gali buti skaitlingos nariais"....

Teisybę tų žodžių patvirtina dabar einantis gandas, kad neužilgio chicagiškės T. M. D. kuopos turės dar vieną sesutę — devintą iš eilės. Priemiestyj Chicagos, Grant Works žada dar prieš seimą susitverti nauja T. M. D. kuopa. Tą žinią pranešė p. Šarka, 22 kuopos narys, dabar gyvenantis Grant Works, kur buk yra skaitlinga lietuvių kolionija ir netruksta šaunų vyrų. Apart p. Šarkos ten yra persikėlę pp. F. Golubickis ir D. Banis — visi seni ir veiklus T. M. D. nariai, todėl visai nebus stebėtina, jeigu greitu laiku užgirsime apie naują kuopą Grand Works.

Korespondentas.

IŠ VISUR.

|| Iš Trevir, Nadrenija, praneša, kad inžinierius Antanas Border daro labai didelį orlaivį, kuriame galės sutilpti apie 60—80 ypatų. Mėginimas to orlaivio atsibus pavasaryj. Tas naujas orlaivis savo viduriniu pavidalu bus panašus į Zapellino orlaivį ir skirsis nuo jo savo konstrukcija. Zapellino orlaivis yra padarytas iš aluminium. Bordero orlaivyj bus plieninės dudelės. Bordero orlaivis svers apie 30 tonų. Turės jis apie 5 motorus, vienas iš kurių turės 80 arklių spėkos ir jis stums orlaivį pryšakin, o kiti motorai turės 100 arklių spėkos kiekvienas orlaivio valdymui.

|| Frankfurte kovo 13 dieną buvo didelė demonstracija. Joje dalyvavo apie 20 tukstančių žmonių. Demonstracija buvo surengta tam tikslui, kad užprotestuoti prieš įvedimą naujų rinkimo įstatų. Nebuvo jokių sumišimų. Tokia pat demonstracija atsibuvo ir Vroclave.

|| Kiele didelių laivų dirbtuvių savininkai nubaudė savo 4000 darbininkų už jų vienos dienos straiką ir demonstravimą priešai rinkimų reformą dirbtuvių uždarymu iki subatai. Didelis sujudimas viešpatavo tarpe darbinnkų. Jie surėngė vėl didelę demonstraciją, kurioje jie turėjo kelis susirėmimus su policija.

|| Buvusis Suvienytų Valstijų prezidentas Rooseveltas apleidžia jau Afriką ir važiuoja Europon. Pakeliui jis žada aplankyti kaikurias Europos viešpatystes. Jis teip pat žada buti ir Italijoj, kur karalius Emanuel išanksto jau rengia gerą pokylį.

|| Iš Rymo praneša, kad kardinolo Rampolli akyvaizdoje tapo iškilmingai atidarytas elektriškas "eleveitorius" (keltuvas), kuriuomi galima bus iššikelti į patį Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčios bokšto viršų.

|| Italijos karalius Viktoras Emanuel paskyrė kunigaikštį Aruzzi savo reprezentantu visasvietinėje parodoje, kuri atsibus Buenos Ayres'e. Grįžtant iš Pietinės Amerikos, jis mano atsilankyti ir į Suvienytas Valstijas.

|| Sulyg Portugalijos Azorsko salų gubernatoriaus pranešimų, laivas, kuris vežė daugybę emigrantų į Ameriką, susimušė ties Pico salų. 40 žmonių pražuvo.

|| Portugalijos dienraštis "Dvario" suteikia žinias apie svarbius nesusipratimus tarpe Anglijos ir Portugalijos valdžių. Tie nesusipratimai turėjo iškilti prie upės Zambezi, Rytinėj Afrikoj.

|| Berlyne profesorius Cerebotani išrado kišenį be vielų telegrafavimo aparatą. Su tuo įrankiu galima teip puikiai susižinoti, kaip ir Marconio išradimu. Tasai išradimas buvo praktikuojamas ir mokslo žmonių tarpe.

|| Charkove, Rusijoj, policijos inspektorius Lagovski tapo pasmerktas 4 metams kalėjiman už neteisingus darodymus jo neva surasto pasikėsinimo, per ką trįs studentai ko tik nepapuolė ant kartuvių.

|| Italijos miestuose vasario 17 dieną buvo iškilmingas apvaikščiojimas metinių sukaktuvių mirties garsaus filozofo Giordano Bruno, kuris gyvas likosi per inkviziciją sudegintas. Ryme maršavo apie 50.000 žmonių. Jokių susirėmimų su policija nebuvo.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

IŠLEIS KNYGĄ APIE ŽALGIRIO KOVĄ.

Pereitą nedėldienį atsibuvo Šv. Jurgio mokykloje didelis abelnas susirinkimas Chicagos lietuviškų draugijų delegatų dėlei apkalbėjimo tolesnio pliano rengimo Žalgirio kovos 500 metinio apvaikščiojimo. Susirinkime dalyvavo apie 80 delegatų nuo įvairių draugijų, kaip iš Chicagos teip ir net nuo tolimesnių priemiesčių. Užtėmyta delegatai net iš Grant Works, Ill. Pereito susirinkimo paskirta prirengiamoji komisija, kurion įėjo: džekonas Kraučunas, kun. K. Ambrozaitis ir pp. Kučinskas, Balevivius ir J. Tananevičius pranešė apie rezultatą savo pasidarbavimo.

Jos pranešimas trumpais žodžiais maž daug teip skambėjo: Komisija sušaukusi savo susirinkimą, į kurį pagal jos ypatišką užkvietimą pribuvo apie 20 žmonių chicagiečių, kurių nuomones buvo geistina komisijai užgirsti. Plačiai apkalbėjo plianą rengiamojo apvaikščiojimo komisijos susirinkime, ši komsija priėjo prie sekančių nutarimų, kuriuos ji turi garbę perstatyti šitam visuotinam delegatų susirinkimui dėlei apsvarstymo ir patvirtinimo.

1. Komisija pataria parengti iškilmingą apvaikščiojimą dienoj 17 liepos, kaipo arčiausiam nedėldieniui nuo tikrosios sukaktuvių dienos (15 d. liepos). Pats paminėjimas 500 metinių sukatuvių prasidės 15 liepos atlaikymų visose lietuviškose bažnyčiose pamaldų ir pasakymų tam tinkamų pamokslų apie istoriškąjį atsitikimą.

2. Komisija pataria iš atžvilgio į karštą liepos mėnesio apvaikščiojimą parengti viename iš didelių parkų Chicagos apielinkėj. Visos draugijos gali iškilmngai ir su nuziką, jeigu yra po tam noras, susirinkti nurinkton stotin, o iš ten specijališkais traukiniais išvažiuot į tyrą nusamdyto parko orą, kur bus surengtas atsakantis programas. Komisija karštai šitą rekomenduoja, nes pagal jos nuomonę, toks budas duoda progą dalyvauti ne tik vyrams, bet ir šeimynoms su vaikais. Komisija visai nepataria rengti vasaros karštu laiku apvaikščiojimo dulkėtomis ir karštomis miesto gatvėmis ir paskui per kelias valandas "šutyt kaulus karštoj salėj beklausant prakalbų", kaip išsitarė viens delegatas.

3. Komisija teipgi tarėsi drauge su jos pakvestomis ypatomis, kam geriaus apvertus pelną, jeigu toks liktų nuo apvaikščiojimo. Šitame klausime komisija nepriėjo prie vienbalsio nutarimo, nesa nuomonės buvo nevienodos ir todėl komisija neduoda šitam klausime jokio aiškaus ir galutino patarimo, paminėdama tik, jog buvo paduotos sekančios propozicijos:

1) Apversti laukiamą pelną apšvietos reikalams abelnai.

2) Išleisti kaip galima pilniausią knygą ape Žalgirio kovą ir jeigu galima illiustruota ir

3) Apversti pelną įsteigimui našlaičių (siratų) namo Chicagoje.

Po neilgų ginčų pirmi du komisijos patarimai apie laiką ir butą apvaikščiojimo veik vienbalsiai priimti.

Kaslink to, ant ko apvertus geriaus laukiamą pelną (jeigu jis butų), kilo gana ilgi ir karšti ginčai.

Paduota keletą sumanymų: įsteigti kaipo šaką lietuviškojo banko dėlei išpirkimo Lietuvoj žemių, kurios šiandien pereina į lenkų bei maskolių rankas keliu kolionizacijos; įsteigti lietuvišką gerą pradinę, ar vidutinę mokyklą; padaryti amžiną apvaikščiojimo paminklą išleidimu atsakančios apie Žalgirio kovą knygos, kurią galima butų labiausiai terp visų lietuvių paskleisti ir įsteigti našlaičių namus.

Po karštų ginčų nutarta uždaryt diskusijas ir leisti per balsus du tik klausimu: ar steigti našlaičių namą, ar lesti knygą (Kiti projektai nupuolė). Pasekmės balsavimo pasirodė šitokios: už įsteiginą našlaičių namo balsų 11 ir už išleidimą knygos-istorijos Žalgirio kovos balsų 35. Čia, pasiprašius balso, B. Balevičius kvietė delegatus prie pilno susitaikimo, kad ar vieną, ar kitą projektą priimti *vienbalsiai* ir kad tokiu budu *visi delegatai iki venam* išeitų iš šitos svetainės apmti dvasia santaikos, veinybės ir visi su vienu noru, nėsa tik tada mes galėsim atlikti gražų darbą. Antras balsavimas tame pačiame klausime darė veik vienbalsį nutarimą: už našlaičių namą tik 4 balsai, visigi likusieji su viršum 40) už išleidimą knygos. Chicagiečiai labai tiki tam, kad šis jų projektas bus meilus lietuviams visos Amerikos ir tokiu budu visi lietuviai galės išvieno atlikti žymų darbą ir apdovanoti lietuviškąją literaturą dar vienu kapitališku veikalu. Visi paduoti sumanymai buvo svarbųs ir naudingi, bet mums išrodo, kad šiuom kartu chicagiečiai išsirinko atsakančiausį sumanymą todėl, kad jis arčiausiai rišasi su pačia apvaikščiojimo priežastimi — Žalgirio kova.

Tolimesniam varymui darbo išrinkta Centralinis Komitetas, į kurį įėjo apie 30 ypatų. Centralinis komitetas pats iš savo tarpo išsirinks reikalingas įvairias komisijas.

Centralinio komiteto susirinkimas atsibus toj pačioj vietoj subatvakaryj prieš pravadus, o visuotinas delegatų susirinkimas 10 d. balandžio vakare. Nutarta, kad draugijos pradžiai sudėtų po $5 dėlei reikalingiausių iškaščių; šitie "rankpinigiai" galėsią buti atrokuoti draugijoms prie ėmmo gelžkelio tikietų. Šitas žinias delegatai praneš savo draugijoms, o jos nutars galutinai ar dalyvaus, ar ne.

Tai tau bracia.

APGARSINIMAI.

NUŽUDYMAS SUNKUMO.

Įžymus svarumo nužudymas visada yra apsireiškimu sunkaus sirgimo. Nupuolimas sunkumo seka po nupuolimui sveikatos ir po daugumui kitokių negerumų. Vienintėlis kelias atgauti sveikatą yra — sugrąžinti gerą apetitą ir atsakantį sumalimą maisto. Šitokiam dalykui, mes galime nuoširdžiai nurodyti jums Trinerio Amerikoninio Kartaus Vyno Elixirą, kaipo gyduolę tinkančią užsitikėjimo. Ji ne vien privers gromoliojimo organus atgauti sveiką veikimę, bet teipgi suteiks jiems gana pajiegų įgyti tą be nuovargio. Pradėk tuojaus gydytiesi švengimui ligos, nuo tos vietos, nuo kur prasideda sirgimai. Kada tavo išveizda išrodys išblyškusi arba gelsva, kada tavo sunkums ir pajiegos mažės, apetitas bus menkas, malimas netikęs ir busi lengvai nuvargstantis, tada tai jau laikas vartoti Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixirą. Aptiekose. Jos. Triner 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla
3149 So. Halsted St.
Buva atdara:
Utarninkais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.
Skaityklos Užveizda.

TĖMYKIT CHICAGOS JAUNI LIETUVIAI!

Sausio mėnesyj, 1910 m., susitvėrė naujas kliubas (pašelpinis) po vardu "Jaunų Lietuvių Amerikos Tautiškas Kliubas". Pigus įstojimas; nou 16 iki 40 metų priimami; susirinkimai atsibuva kaspirma nedėlia kiekvieno mėnesio, Radavičiaus svetainėje, po nr. 936 W. 33-rd St., pirmą valandą po pietų. Su guodone
Komitetas.

DIDELIS TEATRAS "ŽIVILĖ".

Lietuvių Jaunimo Ratelis stato ant scenos, 5 aktų ir 8 atidarymų tragediją "Živilė"; 3 d. balandžio (April), 1910 m., West Side Auditorium svetainėj, West Taylor ir Center ave. Pradžia 7 val. vakare. Tikietai 35c., 50., 75c. ir $1.00.

Todėl nepraleiskit neatlankę šio teatro, kurio dar nieks Chicagoj nėra matęs. Šis veikalas turi rupėti kiekvienam atlankyti, jeigu kas nori susipažinti su "Živile", kuri perstato lietuvių kares su daugybe svetimžemių savo priešų. Nuoširdžiai kviečiame Chicagos ir aplinkinių miestelių lietuvius.

Lietuvių Jaunimo Ratelis.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS PIRMAS BALIUS!

Bus laikytas Danys Brothers salėj, 25 St., po No. 2418, S. Omaha, Nebr., 3 dieną balandžio, 1910 m., prasidės 4 val. po pietų. Pelnas bus paskirtas 17 kp. Tėvynės Mylėtojų Draugystės knykynui. Įžanga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Grajis geriausia orkestra. Kviečiame lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant to pasilinksminimo, o užtikrinamę kad nesigailėsite atsilankę. Su pagarbu
Komitetas.

PUIKUS BALIUS!

Parengtas Draugystės "Vienybės", atsibus subatoj, 2 dieną balandžio, 1910 m., Freiheit Turner salėj, 3417—3421 So. Halsted St. Balius prasidės 6 val. vakare. Įžanga 25c poral. Draugystė "Vienybės" užprašo vyrus jaunus ir senus, mažus ir didelius atsilankyti ant to "Vienybės" baliaus, nes tai bus pirmas Balius po Velykų ir pirmas šį pavasarį, todėl užprašome visus atsilankyti ir linksmai su mumis tą vakarą praleisti.

Draugystė "Vienybė".

TEATRAS IR BALIUS!

Atsibus balandžio 2 d., 1910 m., Turner Hall 168—170 Kensington Av., Kensington, Ill.

Pranešame gerb. Kensingtoniečiams ir aplinkiniams lietuviams, jog L. S. S. A. 137 kp. surengia vakarą su visokiais programo pamarginimais. Pirmiausiai muzika ženklui vakaro atidarymo sugrieš "Marsalietę". Paskui bus atlošta drama "Kovoje už laisvę", kurios pats užvardinimas aiškiai parodo vertę to perstatymo. Toliaus dainuos jaunas Kensingtono L. M. D. "Aido" choras, kuris jau yra išsilavinęs net kelias dainas. Tarpais bus dekliamacijos, monologas "Rusijos caras", skrajojanti krasa ir, ant galo, lietuviški šokiai ir kitokios linksmybės. Todėlei užkviečiame lietuvaites ir lietuvius atsilankyti konoskaitlingiausiai. Atsilankiusius pasitikim užganėdinti, nes prie visko esame prisirengę. Užkviečia
Komitetas.

DIDELIS BALIUS!

Draugystė D. L. K. Vytauto, St. Charles, Ill., parengia metinį didelį balių, kuris atsibus subatoj, 2 d. balandžio, Irving salėje. Prasidės 8 val. vakare. Grieš šeši muzikantai, vietinės Ross Caldwell'io orkestros; bus skrajojanti krasa ir laimėjimas trijų dovanų. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites iš aplinkinių miestų ir vietinius atsilankyti ant to didelio baliaus.
Komitetas.

11-tas METINIS BALIUS!

Parengtas 36-tos kuopos Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj. Atsibus nedėlioj, 3 d. balandžio, 1910 m., J. Elias svetainėje, 4600 So. Wood St. Prasidės 4 val. po piet. Tikietas 25c. Užkviečia
Komitetas

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolių Antano ir Vinco Pundenių. Antanas gyvena kur Mahanoy City, Pa., o Vincas kur West Virginia. Yra labai svarbus reikalas. Meldžiu atsišakti po adresu:

Olesė Pundiniutė
822 N. 4th St., Philadelphia, Pa.

Aš Vladas Daukšas pajieškau savo pusbrolio Bronislavo Kuprio; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Radviliškio miestelio; bus jau apie septyni metai, kaip išvažiavo iš Lietuvos į Ameriką; girdėjau gyveno Chicago, Ill.; turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Vladas Daukša
32 Ardeer Square, Stevenston,
Scotland, Europe.

Pajieškau pusseserės Zuzanos Zalogutės; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Žagarės par., Stunglių sod.; apie 4 metai Amerikoj; 3 mteus gyveno Chicagoj. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Antanas Zaloga
2121 W. 23-rd St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pačios Adelės, po tėvais Šarakauckiutė, paeina iš Kauno gub. ir pav., Raudondvarių par., Kaniukų kaimo. Ji paliko mane ir du vaikučius, vieną ½ metų, kitą 2 mėnesių, ir paėmė mano 800 dol. ir brolių keliasdešimtis; ji 2 aršinų ir 5 veršku augščio, tiesi, mėlynos akys. Kas apie ją dažinos, meldžiu pranešti adresu:

S. Samolis
424 — 8-th St., Moline, Ill.

Pajieškau savo dėdės Jurgio Franckuno ir Julės Franckunaitės, po viru Dautarienės; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., iš miesto Meškučių, ir draugo Petro Pupo iš Daunorių sodos, Meškučių par.; Franckunas gyvena Piladelphijoj, o kiti kur Pennsylvanijoj. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Petras Stankaitis
564 W. 18-th St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Jono Striukio; Kauno gubern., Panevėžio pav., Kupreliškių par., Kuselevskio dvaro; 20 metų Amerikoj. Turiu labai svarbų reikalą. Kas duos žinią, gaus 15 dol. dovanų. Meldžiu atsišaukti antrašu:

John Janauszka
10637 Michigan Ave., Roseland,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Alex. Kučinskio; paeina iš Triškių miesto, Šiaulių pav.; apie 9 metai Amerikoj. Per šešis metus noturiu nuo jo jokios žinios. Kas žino apie jį, teiksis pranešti man sekančiu adresu:

Miss Agnieška Kučinskaitė
130 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškau Onos Alekšerunienės, po tėvais Borbulioš, 40 metų amžiaus, 5½ pėdų augščio, geltonais plaukais; pirmiaus gyveno Pitmonte, Va. Kaip persiskyrėme, jau 15 metų. Malonėčiau apie ją žinoti. Kas apie ją man praneš, gaus atlyginimą.

Mr. William Alekszerunas
1330 So. Vicktor St., Waukegan, Ill.

Pajieškau Franciškaus Biterio, 16 metų Amerikoj; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Labardžiūnų sodž., ir Andriejaus Juokužio, 12 metų Amerikoj, Kauno gub., Raseinių pav., Stumbrių sodž. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Mikolas Sakalauskas
1825 W. 45-th St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Linkevičio, Kauno gub., Panevėžio pav., Saločių par., Momialėnų sodž. Apie 6 metai Amerikoj. Aš esu J. Pocius ir Ona Vilkiavičiutė iš žadeikonių sodž. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

J. Pocius
632 Water St., New York, N. Y.

Aš Ch. Povlovskas pajieškau Juozo Piliaus, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Pilviškių gm., Jurkšų kaimo; pirmiaus gyveno apie Mahanoy City, Pa. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Ch. Povlovsky
Box 214, Spring Valley, Ill.

Pajieškau savo draugo Mikolo Lutkaus, 18 metų Amerikoj; Kauno gub., Panevėžio pav., Augustino Šopės, pustrečių metų Amerikoj; Kauno gub., Panevėžio pav., Vaškų par., Kiburių sod. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Antanas Jozapavičia
3219 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Juozapo Psitaus, 1905 metuose gyveno Newarke, N. J., potam išvažiavo į Pittsburgą, Pa. Dabar yra atvažiavę jo du broliai Petras ir Julius. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Dan. Zavisus
164 Morris Ave., Newarke, N. J.

Pajieškau Konstanto Gedemino buvusio išleistojo "Vaistininko", "Raganos" ir "Dagio". Apleido So. Bostoną apie 8 sanvaitės. Jisai pats ar kitas malonės pranešti, nes turiu labai svarbų reikalą. Spėjama, kad gyvena kur ten apie Cleveland, Ohio.

Laurynas Dambrauskas
341 E. St., So. Boston, Mass.

Pajieškau savo brolio Juozapo Činčuko; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Papylės par., Dumbrių sodos. Devyni metai Amerikoj; gyveno Waterbury, Conn. Aš atvažiavau iš Lietuvos ir turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Činčiukas
536 W. 14-th Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Kazickio; jis paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Kuršėnų vol., Raudienų par., Lulmių sod. Apie 17 metų Amerikoj; gyveno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Antanas Kazicki
926 Clay St., Shamokin, Pa.

Pajieškau Motiejaus Laudanskio ir Petro Guzauskio; juodu gyveno 5 metai atgal Haverhille, Mass. Turiu svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adrseu:

Antanas Zukauskas
324 Hmetton St., Grand Rapids, Mich.

Pajieškau dviejų draugų Juozo Girdžiaus ir Jono Šiaulio; abu Kauno gub. ir pav., Ariogalos par., Gvajauskų sodž. Norėčiau apie juos dažinoti. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu.

Jonas Ramažauskis
701 River Side St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo draugo Martyno Juosnukio; pirmiaus gyveno Scrantone, Pa., o dabar nežinau kur išvažiavo. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

John Smith
1733 Bloom Ave., Scranton, Pa.

Pajieškau savo draugo Aleksandro Juškevičiaus; Kauno gub., Telšių pav., Rietavo par., Kunigo sodos. Pirmiaus gyveno apie Pittsburgą, Pa., ir Juozapo Rausko, tos pat gub., ir par., sodžiaus Barnantonių. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Frank Bardauskas
Box 111, Clinton, Ind.

Pajieškau brolio Kaz. Matevičios; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Plungės par., Palušių sod.; 7 metai Amerikoj; plaukai jo visai balti. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Konst. Matevičia
3602 Cedar St., Indiana Harbor ,Ind.

Jonas Galiackas pajieškau švogerio Juozo Bariauckuno; pirmiaus gyveno Shenandoah'ryj, Pa. Jo sesuo pas mane iš Lietuvos atvažiavo ir dėdė. Mes labai apie jį norėtume žinoti. Jis paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Vyduklės par., Strungurių kaimo. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Konst. Galiackas
26 Ward St., Worcester, Mass.

Ant Pardavimo.

Pardavimui Bučernė ir Grosernė, pn. 4536 Hermitage Ave., Feliksas Genis, arti Lietuviškos Bažnyčios. Apie Velykas norįu išvažiuoti į Lietuvą, todėl iki Velykų parduosiu pigiai. Gera vieta. Ateikite persitikrint.

Pardavimui Puikus Salinnas, su didele svetaine, ant Parko kampo, lietuvių apgyventoj vietoj. Biznis gerai eina. Parsiduoda iš priežasties nesveikatos. Atsišaukite po nr. 1444 So. Jefferson [illegible] Pl., Chicago, Ill.

UŽ $1.00 gausi 100 tuzinų gražiausių popierų, 38 gatunkų su gražioms dainelėms ir pulkioms kvietkoms bei konvertais. Teipgi ir visokių knygų ir popierų katalioga siunčiu už 4c stempą. Reikalauju pardavėjų ir duodu gerą pelną.

M. Zukaitis
27 E. Main st. New Britain, Conn.

Parsiduoda grosernė ir bučernė. Biznis išdirbtas. Vienatinė tarp šimto daugiaus lietuvių familijų ir kitatiek svetimtaučių. Parsiduoda todėl, nes savininkas važiuoja į Lietuvą su geru kapitalu. Artimesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

11749 Michigan Ave., Chicago, Ill.

Parduodami lotai. Ant Archer Av. į vakarus nuo Argo 10 akrų prieš Archer Ave. Po 2 ir 5 akrus arba po 3, 2 ir 1 akrus. Puikios vietos namams, daržams, sodams, vištų augykloms. Žeme labai naši. Archer Ave., strytkarials iki Leafy Grove.

W. I. Cronin, savininkas.

Parandavojimui ruimai, po vieną ar po dvi ypatas. Pigiai. Atsišaukite po nr. 3252 So. Halsted St., Mrs. Dwyer.

Pardavimui Saliunas, lietuvių apgyventoj vietoj, biznis išdirbtas, parsiduoda pigiai. Parsiduoda dėl nesveikatos šeimynoj. Atsišaukite pas

P. M. Kaitis
1644 W. North Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda grosernė ir bučernė, su trims murmuriniais stalais, 5 peiliais mėsos kapojimui, su vežimu ir arkliu. Įėjimai 80 dol. į dieną. Randasi lietuvių apgyventoje vietoje, netoli lietuviškos bažnyčios. Parsiduoda dėlto, kad savininkas išvažiuoja į Lietuvą. Atsišaukite adresu: 1957 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reigalingi 50 vyrų lėberių ir amatininkų; geras užmokestis; visada darbas. Platesnėms žinioms rašykite arba atsišaukite ypatiškai tik subatoms vakarais nuo 6 val. iki 9. Room 8 — 45 La Salle St., arti Lake St., Chicago. *Urnich*, ne agentas. (Nereikia mokėt už darbą).

Reikalingas geras zeceris, toks, kuris supranta Jobsus statyt. Mokestis pagal gabumą. Turi but blaivus. Lai atsišaukia į "Lietuvos" redakciją, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalingos merginos norinčios mokintis marškinių siuvimą. Gera alga. Darbas visada.

Broolyn Shirt Factory, kampas No. 9 ir Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

Reikalingi 1000 darbininkų į valstijas Kalifornia, Oregon ir Washington. Algos $2.25 iki $3.00 ant dienos. Kiekvienas turi užsimokėti už nuvažiavimą iš Chicagos $33.00. Teipgi reikalingi Chicagoj ir aplinkinėse darbininkai už algą $1.75 iki $2.00 ant dienos. Ateikite tuojaus arba rašykite įdėdami 2c. markę atsakymui. Šnekam lietuviškai. Adresas: 1363 West Chicago Ave., Samdymo agentura, J. Lucas, Mgr., Chicago, Ill.

REIKALINGI AGENTAI KIEKVIENAME MIESTE.

Geras užmokestis; visada darbas. Platesnėms žinioms rašykite arba atsišaukite ypatiškai tik subatoms vakarais nuo 6 val. iki 9. Room 8 — 45 La Salle St., arti Lake St., Chicago. URNICH, ne agentas. (Nereikia mokėt už darbą).

Reikalingi 15 Geru Kriaucziu

prie moteriškų drabužių siuvimo. Turi buti gerai susipažinę su savo darbu. Teipgi reikalingas geras prosintojas moteriškų drabužių. Užmokestis geras. Darbas ant visada. Norinti geros vietos atsišaukite sekančiu adresu:

Mr. Louis Kasper
3129-31 Wentworth Avenue
Phone Yards 2263. Chicago, Ill.

Mokykla Šokių.

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rųšių ir taip kad gali drąsiai eiti šokti publikoje. Taipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11, Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, 1900 Union street, kampas 19tos, arti Halsted street. Mokinama kas utarninkas, seredos ir pėtnyčios vakarais. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų ant sekančio adreso: 2124 South Halsted street. Ofisas ant 3čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare, nedėliomis, panedėliais, ketvergais ir subatoms. Mokina visokius šokius: Buck, Skirt, airišką Jig, španišką Clock, Sand Jig, Straight Jig ir kitus.

Prof. Juliaus šokių mokykla užsidaro prieš Velykas tą nedėlią. Po Velykų ji vėl bus atdara.

Naminė Mokykla.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta).. $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.. 15c.
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo ..... 10c.
Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo (apdaryta) ..... 35c.
Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62, New York, N. Y.

"VISUOMENE"

Statosi sau tikslu suspiesti apie save susipratusius ar tebesusiprantančius nuoseklaus visuomenės demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiškinti įvykstančias musų gyvenime permainas, išsidirbti bendrą jiems visuomeniniai-kulturinio darbavimosi budą.

Eis iš Vilniaus sykį į mėnesį.

KAINA MASKOLIJOJE:
Metams ..... 3 rubliai
Pusmečiui ..... 1 rub. 55 kap.
Trims mėnesiams ..... 80 kap.
Atskiras numeris ..... 30 kap

KAINA UŽSIENIUOSE:
Metams ..... 4 rubliai
Pusmečiui ..... 2 rubliai
Trims mėnesiams .... 1 rub. 20 kap.

Redakcijos ir Administ. Adresas: "Visuomenė"
Užupio (Zarečnaja) gatvė, 16 b. 26, *Vilnius, Lithuania-Russia.*

ATSAKYMAS.

Daugumas klausinėja, kodėl daktarų bendrovė New Yorkę, išrinko savo pirmininku daktarą Ferdinanda Hartmanną, — kodėl ne kokį kitą daktarą? Todėl atsakimas yra aiškus: kaip kiekvieną draugiją ar koks nebutų susivienyjimas, visados išrenka iš tarpo savę, — geriausią ir sumaniausią draugą, už pirmininką ar kitą kokį augštą urėdą: teip ir daktarišką bendrovė, iš tarpo savo atrado už geriausią, sumaniausią ir atsakančiausią daktarą išgydant daugiau sergančių, tai ir išrinko už savo pirmininką, kurios ofisas yra 218 E. 14 St., New Yorke.

Gera proga! Didžiausias išpardavimas Lotų naujuose miestuose.

Vietose prie didžiausių dirbtuvių, naujai prasidedančiuose miestuose, Gary, Indiana ir aplinkinėje, kaip tai: Telleston, So. Gary, Godair Park ir Gary on the Hill ir tt. Visose vietose turime daug lotų ir akerių žemės. Lotai parsiduoda po $100 ir augščiaus, lengvomis išmokestimis, 10 dol. iš augšto ir po 5 dol. kas mėnesis. Nereikia mokėti procentus nei taksas, nes tą viską mes patys apmokame. Laike ligos, bunant be darbo ar kokioj nelaimėj, pats nereikalauji mokėt. Gary miestas ketvirtas metas kaip prasidėjęs ir dabar turi suviršum 25.000 gyventojų; ten yra didžiausios plieno dirbtuvės Amerikoje, neužilgio galinčios perviršyti Pittsburgą; tuose fabrikuose dabar dirba daugiau kaip 20.000 darbininkų. Apart to dabar pradeda statyti daug naujų fabrikų, kuriuose neužilgio gaus darbą apie 200.000 žmonių daugiaus. Garyje kuogeriausiai įtaisytos vandens traukimo sistemos ir "suros", teipgi elektrika ir gązas. Ten yra 5 didelės Bankos ir daugiaus mažesnių, yra daug hotelių, mokyklų ir bažnyčių, o dabar jau yra aprinkta veita lietuviškai bažnyčiai. Trumpai sakant, mieste Gary yra geriausi įtaisymai ir surėdymai. Todėl, draugai, pasiskubinkite, nes jau netoli pavasaris! Pavasaryj kiekvienam gerai išvažiuoti ant gryno oro, pasivaikščioti. Pamėginkite musų pardavimus, o persitikrinsite, jog mes esame pasirengę kiekvienam atsakančiai patarnauti. *Tikietai dykai* kiekvienam, kas atsišauks po žemiaus paduotu adresu, *karieta dykai* kiekvienam norinčiam pamatyti lotus. Nepraleiskite šitos progos, kad nesigailėtute ir kad nepasilikstute užpakalyje kitų. Ypač pasiskubinkite apipirkti lotus arti lietuviškos bažnyčios, nes svetimtaučiai kasdienė perka daugybes lotų. Toliaus palaukus geresnėse vietose kad ir norėtum, negalima bus lotų gauti. Platesnėms žinioms kreipkitėsi per laišką arba ypatiškai, sekančiu adresu:

Frank Stasulis
4528 So. Wood St., Chicago, Ill.
arba pas Igną Gucių
21 St. ir Broadway, Gary, Ind.
Ward and Gill Office...

Gražus Miestas.

Didžturčiai ir neturtingi žmonės, visi lygiai myli ir gyventi gražiuose namuose, gražiame mieste. Bet ne visi supranta, kad gražumas miestų ir namų pridera nuo pačių gyventojų. Paimk bile kokį naną, ar murinį ar medinį, ar pigų ar brangų, nuvalyk jį šyariai, nutėpliok, apžiurėk sklypelį žemės apie namą, apsodink medžiais ir gražiomis žolėmis, o tavo namas bus gražus, sveikas ir bus malonu jame gyventi. Apleisk gi ir geriausį namą, o pats juomi pasibiaurėsi. Jeigu visi žmonės tą suprastų, tai musų visi namai butų gražųs, gražios butų musų gatvės, gražųs butų miestai, ir gražųs butų musų gyvenimas.

Vienok tą gali atsiekti tiktai savininkai namų. Kas gyvena pasamdytuose kambariuose, tam sunku ir svajoti apie tokias malones permainas. Bet, kadangi kas išsigali kas mėnesį apsimokėti savo randą, beveik kiekvienas gali išsimokėti ir namelį; klausimas yra ar daug dar yra lietuvių, kurie velija gyventi pasamdytuose kambariuose, be jokio pagrąžinimo ir vigados, vieton užpirkt sau namus, ir juose dailiau, sveikiau ir pigiau gyventi.

Pereitą metą šimtai lietuvių vien ant Bridgeporto apsipirko sau nuo musų namus lengvomis išmokestimis. Šįmet mes esame pasirengę patarnauti kitiems šimtams namų pirkime. Turime pardavimui namų visokioms kainoms, nuo $1000 iki aukščiausios kainos. Kas turi $300 ar daugiau sutaupintų pinigų gali pas mus nusipirkti sau namą. Kas pirmsenis, tas turės geresnę progą pasiskirt sau tinkamą namą. Todėl nevilkinkite ilgiau, bet ateikite tuojaus į musų banką ir pasiskirkite sau tokį namą, koks jums patiks.

Čia paduodame trumputį surašą pigesnių namų; peržiurėkite juos:

4) 2 lubų murinis namas, 4 pagyvenimai po 4 kambarius. Lotas 30½x147 pėdas. Kampinis. Randos nėra $480 į metus. Visi iškaščiai $55 į metus. Iš kalno reikia įnešti tiktai $1200. Kaina ..... $3.750.

17) 2 lubų pulkus muro ir medžio namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius su maudykloms. Staldai nauji. Lotas 25x125. Randa $420 į metus. Visi iškaščiai $42 į metus. Iš kalno reikia įmokėti $1500. Kaina $3.000.

29) 2 lubų muro ir medžio namas. 3 pagyvenimai 1-4, 2-3 kambarius. Lotas 25x52. Randa $228 į metus. Visi iškaščiai apie $28 į metus. Iš Kalno reikia įmokėti $500. Kaina ..... $1.500.

30) 4 kambarių, geras medinis namelis. Randa $120 į mteus. Lotas 25x52. Visi iškaščiai apie $20 į metus. Iš kalno reikia įmokėti tik $300. Kaina ..... $1.000.

37) 2 lubų medinis namas, 4 pagyvenimai. Lotas 25x125. Rada $540 į metus. Visi iškaščiai apie $60 į metus. Iš kalno reikia įnešt apie $1400. Kaina ..... $2.700.

63) 9 kambarių pulkus medinis namas, 2 pagyvenimai. Lotas 25x125. Aukštas ponamis. Randa $276 į metus. Visi iškaščiai, apie $35 į metus. Kaina ..... $2.100.

87) 9 kambarių pulkus medinis namas. 2 pagyvenimai. Lotas 25x125. Randa $216 į metus. Visi iškaščiai apie $33 į metus. Iš kalno reikia įnešt apie $500. Kaina $1.600

77) 9 kambarių pulkus medinis namas, 2 pagyvenimai su 1 maudykla. Lotas 26½x125. Randa $264 į metus. Visi iškaščiai apie $35 į metus. Kaina ..... $1.700.

100) 5 ruimų murinis namas. Lotas $25x125. Randa $180 į metus Visi iškaščiai apie $35 į metus. Kaina $1.800

55) 9 kambarių murinis namas Lotas 25x131. Randa $180 į metus Visi iškaščiai apie $30 į metus. Iš kalno reikia įmokėti apie $500. Kaina $2.000

54) 4 kambarių murinis namas. Lotas 25x56. Randa $144 į metus. Visi iškaščiai apie $25 į metus. Iš kalno reikia įmokėti apie $300. Kaina ..... $1.500.

171) 2 lubų medinis namas, 12 kambarių, 3 pagyvenimai. Lotas 27½x125. Randa apie $336 į metus. Visi iškaščiai apie $40 į metus. Iš kalno reikia $700. Kaina .. $2.200.

Šitie visi namai yra musų paskirti geriausi namai už pigią kaina, greitam pardavimui. Išlygos yra kiekvienam prieinamos. Ateikite greitai pasiskirti sau vieną iš jų.

121) 8 kambarių murinis namas. Lotas 24x120. Randa $204 į metus. Visi iškaščiai apie $28 į metus. Kaina ..... $1.750.

13) 2 lubų murinis namas. Krautuve ir 3 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $300 į metus. Visi iškaščiai apie $600 į metus. Iš kalno reik įnešt apie $600. Kaina $2.600.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave.
T. Jermalaš, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 662 W. Baltimore St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1644 W. North Ave.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevičius, 583 Grand Ave.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Janušas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
A. Lešniauskas, 298 South 1st St.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
Petras Glaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 608 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

HAMMOND, IND.
Zen. Juciavičius, 235 — 155th St.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Vareškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J. Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Springfield, Ill.
Geo. Tachilauckas, 701 E. Mason st.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Rose Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 124½ Cherry Street.

Union City, Conn.
D. F. Bimaitis, 5 Brennan st.

Waterbury, Conn.
I. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
[illegible] Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos

gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

APIE BALTRŲ-GIRTUOKLĮ. Vaizdelis iš gyvenimo Baltraus girtuoklio. Rygoje, 1909. Pusl. 32 ..... 10c.

ARCHAIOLOGISKI TYRINĖJIMAI. Gaidės apylinkėje. Kun. Juozapo Žiogo. Su 21 paveikslėliu, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilniaus, 1909. Puslapių 23 ..... 40c.

ANTANO BARANAUSKIO, (A. a. kunigo vyskupo) laiškai į profesorių Joną Baudouin'ą de Courtenay. (Iš lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909 m. Pusl. 28 ..... 40c.

BURTAI. Zigmanto Przybylskio vienaveiksmė komedija. Išvertė ir išleido Liudas Gira. Vilnius, 1909. Pusl: 16 ..... 10c.

DŽIOVA, JOS PRIEŽASTIS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Marijampolės paskaita), Vilnius, 1909. Pusl. 38 ..... 10c.

GILSĖ. Dzukų legenda ir BOBUTĖS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilnius, 1909. Pusl. 42 ..... 10c.

IŠ SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTORIJOS. Parengė spaudon J. Basanavičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909. Puslapių 41. Kaina ..... 50c.

KLAIDA. Apysaka parašyta Lazdynų Pelėdos. Kas šios raštininkės veizdelius skaitės, tas žino jų vertę ir nesigailės šią knygelę perskaitęs. Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo, Vilnius, 1910. Pusl. 520 ..... $1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilnius, 1909. ..... $1.25.

MUSŲ GERASIS. Dvieju veiksmių komedija. Parašė Žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 26 ..... 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Parašė Žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

RASYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradėdamomsioms mokykloms. Sutaisė mokytojas S. Vaznelis su pagelba J. J. Siauliai, 1909. Pusl. 112. Kaina ..... 20c.

Nauji Muzikuliszki Veikalai.

Lietuviška muzika. ČESLOVO SOSNAUSKIO.

V. Sąsiuva. UŽMIGO ŽEMĖ. Sustatyta vienam balsui, fortepianui pritariant. Žodžiai Mairionio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VI. Sąsiuva. Ta pati daina UŽMIGO ŽEMĖ. Mišriems balsams a capella. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

VII. Sąsiuva. SKUBINK PRIE KRYŽIAUS. Vienam balsui, fortepianui arba vargonams ir smuikui pritariant. Žodžiai kun. M. Gustaičio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VIII. Sąsiuva. SIUNTĖ MANĘ MOTINĖLĖ. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909. Kaina ..... 50c.

IX. Sąsiuva. KARVELĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .... 40c.

X. Sąsiuva. TU MANO MOTINĖLE. Liaudės daina. Duetas sopranui ir altui, arba dvibalsiniam moteriškam chorui. Peterburge, 1909 m. .. $1.00.

XI. Sąsiuva. LĖKK SAKALĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

GIESMĖ Į PANELĘ ŠVENČIAUSIĄ. Vienam balsui (Barytonui arba Mezzosopranui) su vargonais. Muzika Juozapo Naujalio. Op. 11. Kaunas. Kaina ..... 45c.

Vaikams gražios su paržuotais piešinėliais-paveikslais Knygelės.

I. Gražųs paveikslėliai, bet dar gražesni aprašymėliai. Vilnius, 1910. Kaina ..... 10c.

II. Kas atsitiko kiaulių namuose. Vilnius, 1910. ..... 10c.

III. Kiek daiktelių įvairių — tiek eilučių įdomių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

IV. Nesigailėsi, vaikeli, perskaitęs šitą knygelę! Vilnius, 1910. .... 10c.

V. Sveiki gyvi! Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelė. Vilnius, 1910 m. ..... 15c.

VII. Kiek čia įvairių žvėrių ir naminių gyvulių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

VIII. Pelenė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

IX. Robinzonas. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

X. Raudonoji kepuraitė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

XI. Gul' šiandieną jau ant šieno.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 20c.

Imant kartu visą 11 vaikų knygelių, nuleidžiama 25% arba visos už $1.10.

Dabartinės Pinigų Kainos.

Ruski Rubliai po 52½ cento.

100 Rublių	$52.50
Persiuntimo Kaštai 25c.	
100 Vokiškų Markių	$24.50
Persiuntimo Kaštai 25c.	
100 Austrijos Kronų	$20.75
Persiuntimo Kaštai 25c.	
100 Francijos Frankų	$19.75
Persiuntimo Kaštai 25c.	
100 Itališko Lirų	$19.65
Persiuntimo Kaštai 25c.	

Siunčiant pinigus į tėvynę reikia išpirkti money orderis ant reikalingos sumos ant vardo A. Olszewskio ir prisiųsti su tėvynės adresu ant

A. OLSZEWSKIO.
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Geriausi Rankvedžiai ir Vadovėliai Lietuviškoms Mokykloms gaunami "Lietuvos" Knygyne.

723 TRUMPAS ŽEMĖS APRAŠYMAS. Pirmieji geografijos uždaviniai su paaiškymėliais ir kitais pasiskaitymais. Vertė iš rusų kalbos S. Mečius. Vilniuje 1906, pusl. 112. 35c.

720 TRUMPA GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas, (su paveikslėliais ir žemiapiais). Sutaisė Nėris. Čia trumpai, bet suprantamai aprašytos visos penkios sveito dalys, su 74 paveikslais mapų, žmonių, gyvulių ir medžių. Tinkamiausia geografija vaikams pradinėse mokyklose. Chicago, Ill. 1898, pusl. 94. ..... 25c.

724 TRUMPA LIETUVOS ISTORIJA. Antras pataisytas išleidimas. Vilniuje 1908, pusl. 79. ..... 20c.

1210 ARITMETIKA. Sutaisė S. Stačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitliius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V. Proporcijų priedinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. [illegible] ..... 25c.

1280 MUSŲ DIRVA. Skaitymo knyga liaudies mokyklai ir gimnazijai. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičius. Su daugeliu paveikslėlių. Kaune 1907, pusl. 159. ..... 85c.

1317 TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozapas Damijonaitis. Kaune 1909, pusl. 89. ..... 35c.

1326 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS KALBOS. (Dalis I.). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas zodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kleti audimo apdarai. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. $2.00.

1327 ŽODYNAS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBOS. (Dalis II). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvomis litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdaris, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šoniai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. ..... $4.00.

1328 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBŲ (abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. ..... $6.00.

1626 ARITMETIKOS UŽDAVINIŲ ir pavyzdžių Rinkinys pradedamomsioms mokykloms ir žmonėms, norintiems išmokti gerai sąskaitoti. Pirmoji dalis. Surinko P. Bendorius ir P. Daugirda. Antras pataisytas išleidimas. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 104. ..... 30c.

1630 DOVANĖLĖ. Skaitymo ir rašymo Mokslas. Elementorius ir pirmoji knygelė. Sutaisė Ksaveras Vanagėlis. Su daugeliu paveikslėlių. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 138. ..... 50c.

1634 LIETUVIŲ PASAKOS. Vaikų rinkinys. Čia telpa 38 pasakos vaikams, gražios ir pastumiančios vaiką protauti. Vilniuje 1905, puslapių 72. ..... 15c.

1637 NAUJA ELEMENTORIUS. Vaikams dovanėlė. Parašė A—iš—B. Trečias išleidimas. Lengviausiai ir parankiausiai iš jo mokytis. Tilžėje 1907, pusl. 48. ..... 15c.

1641 PIRMIEJIE SKAITYMAI musų vaikams pavesti. Sutaisė A. Adata. Su daug gražių pasakaičių, dainelių ir paveikslėlių; teipgi yra ir prie[illegible]osios litaros norintiems pramokti skaityti raštą. Rygoje 1906, pusl. 52. ..... 15c.

1644 RINKINĖLIS VAIKAMS. Pasakėlės, apsakymėliai, dainelės; žaislai, mįsliai ir tt. Vilniuje 1904, pusl. [illegible] ..... 15c.

1645 SKAITYMO KNYGA mažiems ir dideliems. Sutaisė J. Gabrys. Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija, sustatyta sulyg Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių. Tilžėje 1908, pusl. 308. ..... $1.00.

1647 VAIKŲ SKAITYMĖLIAI su Lietuvos žemlapiu. "Kas skaito, rašo, duonos neprašo". Vilniuje 1905, pusl. 259. ..... 40c.

1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Knygelė I ir II mokyklos skyriui ir vaikams pramokusiems skaityti. Pasiskaitymai ir pirmutinės gramatikos žinios. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Apdaruose). Vilniuje 1903, pusl. 104. ..... 30c.

a1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Antroji dalis. Knygutė antrajam ir trečiajam mokyklos skyriui ir vaikams, mokantiems skaityti. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Kietu aptaisu). Vilnius 1909, pusl. 144. ..... 35c.

1649 VAIKŲ DRAUGAS. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Su 110 paveikslelių. Tilžėje 1907, pusl. 64. 15c.

1

Šifkortės ir Pinigų Siuntimas.

Jei nori, kad tavo Šifkortė butų gerai ir greitai išsiųsta ir kad tavo pasažierius gerai atvažiuotų, tai siųsk ją per,

A. Olszewskio Banką

Jei nori, kad tavo siųsti pinigai greitai ir gerai nueitų, tai siųsk juos teipgi per—

A. Olszewskio Banką

Olszewskio ofisas siuntimui pinigų ir šifkorčių tapo įsteigtas prie laikraščio "Lietuvos" išleistuvės 1893 metuose mažytėje pasamdytoje stubelėje po No. 941 33rd Place, o kad žmonių reikalus kaipo tai: Siuntimą pinigų, Šifkorčių ir kitus reikalus geriau ir teisingiau vedė kaip kiti, tai šiądien tas pats Olszewskio ofisas randasi savame, didžiausiame ir gražiausiame šios miesto dalies name vertame $110.000.00 ir gėrisi geriausių pasisekimų, kurio net musų konkurentai mums užvydi. Męsgi ant keno užvydėjimų nepaisome, bet savo biznį kasdien platiname ir stumiame pirmyn, ir čia vėl paduodame dabartines kainas Pinigų ir Šifkorčių, kad žmonės žinotų kiek jos kaštuoja ir kur jas geriausiai pirkti.

Dabartinis pinigų kursas yra $52.25 už 100 rublių. Dabartinės šifkorčių kainos atvažiuoti Amerikon, nuo Tilžės iki Chicago yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš Rotterdam į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.10.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į Baltimore per 12 iki 16 dienų ..... $61.15.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 9 iki 12 dien ..... $64.70.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 6 iki 8 dienų ..... $69.70.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš Hamburgo į New Yorką per 10 iki 14 dienų ..... $64.35.
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.30.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į Montreal per 12 iki 15 dienų ..... $60.30.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš Liepojaus į New Yorką per 13 iki 18 dienų ..... $57.50.
9. Hamburg Philadelphia ..... $59.10.

Dabartinės šifkorčių kainos išvažiuoti Europon nuo Chicagos iki Tilžės yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Rotterdamą per 8 iki 10 dienų ..... $57.60.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Baltimore į Bremą per 12 iki 16 dienų ..... $53.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 9 iki 12 dienų ..... $56.20.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 6 iki 8 dienų ..... $61.20.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Hamburgą per 10 iki 14 dienų $55.85
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Antwerpą per 8 iki 10 dienų ..... $57.80.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Montreal į Antwerpą per 12 iki 15 dienų $56.80
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Liepojų per 13 iki 18 dienų $53.00

Išvažiuojantiems Lietuvon parupiname ir pasportus nuo Rosijos konsulio, teip kad kiekvienas gali drąsiai eiti per rubežių policijos netrukdomas.

Reikalaujanti šifkorčių į kitus miestus rašykite mums į kur norite išvažiuoti ar iš kur parvežti, o jeigu su vaikais, tai paduokite mums visų vaikų metus, o mes atgal pačta prisiųsime jums visų linijų kainas, tada jųs pasirinkę sau liniją kokią norėsite, prisiųsti mums pinigus per Money Orderį ir mes jusų šifkortes kuo greičiausai išsiųsime.

Adresuokite mums visada šiteip:

A. Olszewski
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Gera Proga Kiekwienam

Leisti doleri i darba kuris uždirbs daugiaus doleriu beganczių trumpu laiku.

Jeigu nori pakiltie naudingoje verteje.

Tai pirmutine proga yra **pirktie sau lotą naujei prasidėdančem Mieste GARY INDIANA.** Kureme stato didžiausius Milžiniškus Fabrikus Mes apipirkome daugibę akerių žemės arti fabrikų ir išdalinome į lotus. Dar parduodame žemomis prekėmis ir ant **lengvų išmokėjimų** Todėl pasiskubinkite kurie norite, apipirktie geresnes vietas ir pakiltie naudingai vertėje. Pirkite dabar ba **prekės lotų kilą brangin.** Atsilankykite į musų Ofisą ypatiškai, ir paimkie musų Automobilių kuris Jumis nieko nekaštuos, o mes jumis apvešime aplinkui visą miesta GARY ir aprodysime visą jo stovį abelnai. Patsai prisiskirsi lotą kur tiktai noresi, geriausiose vietose. Mes turime daugiausiai lotų ir namų dėl pardavimo po visą miestą GARY už prieinamiauses prekės. **Dabartinės prekės lotų po $200** ir aukščiau, kurie negali visų pinigų užmokėtie, mes duodame ant **lengvų išmokėjimų, $50** įmokėtie o likusius po **$10 ant mėnesio.** Teipat ir **namus statome** ant lengvų išmokesčių. Kiekvienam pirkėjui išduodam tikras, Popieras Dykai ir abstraktai gvarantuoti per Chicago Title and Trust Company.

Tamistos pinigai niekados neprapuls, jeigu kokioj nelaimėj ligoje arba smerties mes aprašisime dėl tamistos brolių seserų arba pažįstamų. Atsilankę iš kitų miestų, kreipkitės į musų Ofisą o busite priimti. Mes pastorosime nakvynes. **Nemokėkite randos kitam,** pirma pasikalbėkite su mumis. Mes turime daugel **gatavų namų dėl** pardavimo. Už visai žemas prekės ir ant **lengvų išmokesčių.** Todėl netrukdykite laiko važiuokite dabar, darbą galima gautie kožną dieną ir su geru užmokėsnių. Reikalinga daugel darbininkų prie visokių darbų. Kiekviename reikale kreipkitės į musų Ofisą ypatiškai, mes esame paširenge patarnautie dėl kiekvieno kožname jusų reikale.

M. ROZENSKI, vice pres.
GARY SECURITIES COMPANY.
inkorporuota
Room 6-7. FIRST NATIONAL BANK BLDG.
632-634 Broadway Street, GARY, INDIANA.

Dr. E. C. COLLINS.
Isteigejas Collins New York Medical Institute.

NERA VISAM PASAULYJ DAKTARA, KURIS GALETU GARSINTI IR LIUDYTI APIE SAVA STEBUKLINGĄ GYDYMA,

tik geriausi daktarai Collins New York Medical Instituta. Parodyti čionai pacientai buva labai greitai išgydyti, apie ka liudyja ju pavardies, adresai ir padeku laiškai.

Kiti daktarai garsinas ir gires patys save su 1, arba 2 neteisingais padeku laiškais, bet jiem nekas nevierij. Musu daktarai gyda kassanvaite dangiau ligoniu, nekaip visi kiti kruvoi mate išgydytuju savam amžiui.

Neduokite apsigauti, bet jeigu Jums kas kenkia, tuojaus atsišaukite ypatiškai, arba per laiškai Lietuviškai, rašyta į

The Collins N.Y. Medical Institute
140 West 34th Street - New York City

kur rasite tikra pagelba sveikatui.

Priima ligonius; Kasdiena duo 10 val. ryto iki 1 val. po pietu ir uno 2 val. po pietu iki 5 vakara. Sventadienais nuo 10 val. iki 1 val. po pietu, o utarnikais ir petničiomis nuo 7-8 vak.

Dr. S. E. Hyndman, viriausis daktaras.

Jeigu norete žinoti, kaip atrasti pralaimeta sveikata, atsiuskite 10 centu markiems o tuojaus pasiusime Jums nandinga knyga "Vadovas in Sveikata" parašyta Dr. E. C. Collins.

1. Frank Severietti, Cleveland, Miss. —2. Justo Hernandez, Huntington, Ark. —3. Jos. Miculka, R. F. D. No. 1, E. Bernard, Tex. — 4. Franciszek Lewandowski, N. 4ta So. Jackson st. So. Bend, Ind. 9. Ausbrem Lukaic, Tonopa, Nev.'— 10. Antonino Lo Castro, 156 Throop Ave. Brooklyn — 11. Martin Eliaa, Wrights, Cal.—15. J. Jacobson, Spermatorehoca, Nebr.—16. Ludwik Solek, 174 W. Kinny St., Newark, N. J.—17. Lucija Torl, Box 123, Meadow Lands, Pa.—18. Don Sime Gulan, Zadar, Dalmacia. 24. Krastio Jordanoff, Box N. 397, Jerome, Ariz. — 25. Maria Olson, Wilkinsburg, Pa.—29. Nicola Haky 344 E. 21 St. N. Y. City—30. Miss J. A. J., Los Angeles, Cal.—Petar Smith. No. 2202 Bay ave. Hoqulam.

5. Miss Annie Lukais, 27 Berry St. Brooklyn, N.Y. 6. Ida Johnson, Cloquet, Minn.—7. G. Rebjak, Swedesbora, N. J.—8. Mrs. Marie Dobos, 640 Grand St. Brooklyn, N.Y.—12. Mrs. John Gurka, E. Rahway, N. J.—13. John Gurka, E. Rahway, N. J.—14. Maria Fontana, Trestle, Pa., Box 68.—19. John Skiptunas McAdoo, Pa.—20. John Ferschman, 174 E. 3rd St., N. Y. City. —21. Mrs. Roh, Abbie, Nebr. —22. Mr. Roh, Abbie, Nebr. —23. Franc Antulic, 1350 Wash Ave., Columbus, O.—27. Mrs. Angelica Frankovits 648 Eagle Ave., New York.—28. Mrs. Liddie Flachbart, Elmhurst, L. I. N. Y. —32. Floryjen Rak, Box 18, Herminie, Pa.—33. T. P. Petroff, Box 301, Buhl Minn.—34. Ivan Papez, Box 87, Yorkhaven, Pa.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialiais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių piešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "izmų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812-33rd St., Chicago, Illinois.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svieto ir tamista turėsi tada savo ypatišką verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Vienatinė Lietuviška Sąkrova.

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago Čion galima gauti mokslišku, svietiškų ir dvasiškų knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių paikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavero: juodylo, paišelių, pluuksnų, drukuojamų mašinikų, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

PETRAS M. KAITIS
1644 W. North ave. Chicago, Ill

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 kataliogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suvirš 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekinoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės vyatrių kvepiančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iškirbinų, Monų, Painų, Stukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kožnam reikalingų daly kų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai kataliogą. John I. Bagdziunas, Prope

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2336-2338 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Name _____
Address _____
Plestas _____ State _____

Im. 23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų auksuotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingraveruotas. Tikrai geras laiko rodyto ai geležkelio žmonems, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį visiems **C. O. D. už $5.75** ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip sakom, **Ner okėkite nei centą. ATMINKIT,** kitur užmokėsite už tokį laikrodį **$ 35 del. Auksuotas** retežėlis ir lieketas **Dykai su kožnu laikrodžiu.**

EXCELSIOR WATCH CO. 900 Athenaeum Bldg. CHICAGO.

FRANK J. BAGDZIUNAS
3351 Auburn ave., Chicago, Ill.
Band ir Orchestra

Muziką pristatau visokiems reikalams. Duodu lekcijas ant smuiko ir mandolino. Mokytojas prie Schmoll's Academy of Music, Room 87, Auditorium Bldg.

Mes Išgydom Vyrus

Mes troškėtam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitu pas mus ir pamėgintu musų tikrą ir ištikimą gydymą. Mes paaiškinsim tau dėlko kiti gydymai tavęs nelėgydė ir kaip mes tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Paeinantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šelmyniško gydytojaus, rudos plėmos, lopai burnoje, skaudulai ant liežuvio, slinkimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, plėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulisi. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMA—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai paeinanti nuo peršengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, nualinimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nerviškumas, skausmai strėnose? Ar pats ėsi apimtas nors vienu iš tų ženklų? Ateik pas mus, mes tave išgydysim nes kitaip nerekalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina deginimai, plikinantis išgėlinimas, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, mes išgydom viršui minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimo į ligoubutį.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamirėšimas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nuilsimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Sutinimai Užėdegimai, sutinę ir skausmingi šunarsiai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu. IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulai, pageltonavus ir išblyškus oda, pajuodavę pankiai. Vyrai, yra jum nuo to visko vaistas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet dangiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas velkantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčiupiamos ir nurodo kaip bėjagas.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikrai sveikas?

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

ILLINOIS MEDICAL INSTITUTE AND SANITARIUM
150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

Ekskursijos Važiawimas

DYKAI

Nedelioj, 27 d. Kovo, 1910,

9 val. ryte, in

LENA PARK, INDIANA,

Naujai Budavojanty Miesta,

isz C. C. & L. R. R. Central Stoties

Prie Lake Front ir 12-tos Gat.

Musu specijaliszkas treinas eina 9-ta val. ryte.

Ant pasirinkimo 1000 Lotu bus parduota po $10 ir aukszciau

Popieros ir abstraktai gvarantuoti per Abstract Title and Guarantee Co. Knox, Ind. Visai Dykai.

Nedelioj ženklas musu Agentu bus: Baltos Kepures su paraszu LENA PARK.

Musu specijaliszkas treinas sustos del paemimo pasažieriu. važiuojanczių in Lena Park sekancziose vietose: ant 31-mos St. 43-czios, 53-czios (Hide Park), 63-czios (Woodlawn), Grand Crossing, Kensington, Riverdale ir Hammond, Ind.

Pasarga: Del labo tu, kurie negali važiuot Nedelioj, Kompanija parengs ypatinga treina kožna diena, ant kurio tikieta galit gaut dykai didžiėmjem Office:

The Square Realty Co.
86 Dearborn St. Room 604 Phone Randolph {2692 2693} Chicago, Ill.

Branch Office
3800 KENSINGTON AVENUE
Phil. Mendel, Manažeris.

Jaunesniems kais 18 metu tikieto neduodam.

D-ras W. A. Martišus
Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
306 Wabash ave., Chicago.

Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.

Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėlioms offisas atdarys tiktai pagal sutarimą. Ph. Harrison 1300.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (sudusose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

Išmoksi Angliską Kalbą

Dovanai

Jeigu Amerikoje nemoki Angliską Kalbą, tai gerai žinai, kad esi

KAIP NEBYLYS.

Bet kiekvienas lietuvis gali geral ir lengvai išmokti, jeigu tiktai nori, DOVANAI. Kiekvienas, kurs tik per mane užsirašys, arba kitą naują laikraščiui skaitytoją prikalbins, prisiuntus **$2.00** ant mano vardo, gaus vieną iš čion paminėtų laikraščių: **"Lietuvą", "Vienybę Liet."** arba **"Kovą"** per metus, teippat garsiąją, didelę knygą, versta iš prancuzų kalbos **Baltramiejaus Naktį** kurios kaina 75c ir teippat **Gramatiką Mokintoją Anglų Kalbos** parašytą visiems gerai žinomo **J. Laukio.** Kaip tik kuris prisiųs du dolieriu už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės, Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai kaip svetimtaučiai turėdami gramatiką, išmoktų agliską kalbą. **Raistą** dar galima gauti prisiunčiant 1 dol. viršaus. Pinigus siųsti Money Orderiu ir adresuoti tokiu adresu: Teipat kiekvienam pasiunčių savo katallogą, visokių iš naujausių lietuviškų knygų. Atsiųsk už 2c. štampą.

J. Naujokas
159 E. 127-th St.
New York, N. Y.

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes paaukauju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio budo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIU!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesorių, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai: jog geras daktaras niekad už alga nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kuriuos išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, persalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriškumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo saužagystės ir iš to įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų — nudegimo. Teip-pat **MOTERŲ:** skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moteriškų ligų; nepaisykite, kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo; aš kad apsiimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate **Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje** ir kitur. **Biednus gydau dovanai!**

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.
218 E. 14-th st., New York City.
(ofisą atsimančius priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų. Šventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

Real Estate
=LOANS=

Norėdami pirkt Lotą arba Namus, Naujam mieste GARY, IND. arba apielinkėj, tai pirmiausiai atsišaukit arba atsilankykit pas:

Szymanski & Son
1335 Adams St. GARY, IND.